

Ingyenfűzet: „Belvizlevezetés és annak hatása az Alföldön“

VASÁR NAP

**POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI
KÉPES HETILAP**

Szerkesztőség: IX., Üllői-ut 1. szám.
(„Falu“ Országos Földművelésügyi Földmivesszövetség).
Telefon: Automata 284—52.
Kiadóhivatal: VIII., József-körút 5. szám.
Telefon: József 463—09.

FŐSZERKESZTŐ:

SCHANDL KÁROLY dr.

Előfizetési díjak, a m. kir. földművelésügyi miniszter által időnként kiadott „Rádós gazdasági előadások“ című füzetekkel együtt:
Egész évre 8 P. Félévre 4 P.
Negyedévre 2 P.

Budapest, 1930.

XL. évfolyam, 51. szám.

Vasárnap, december 21.

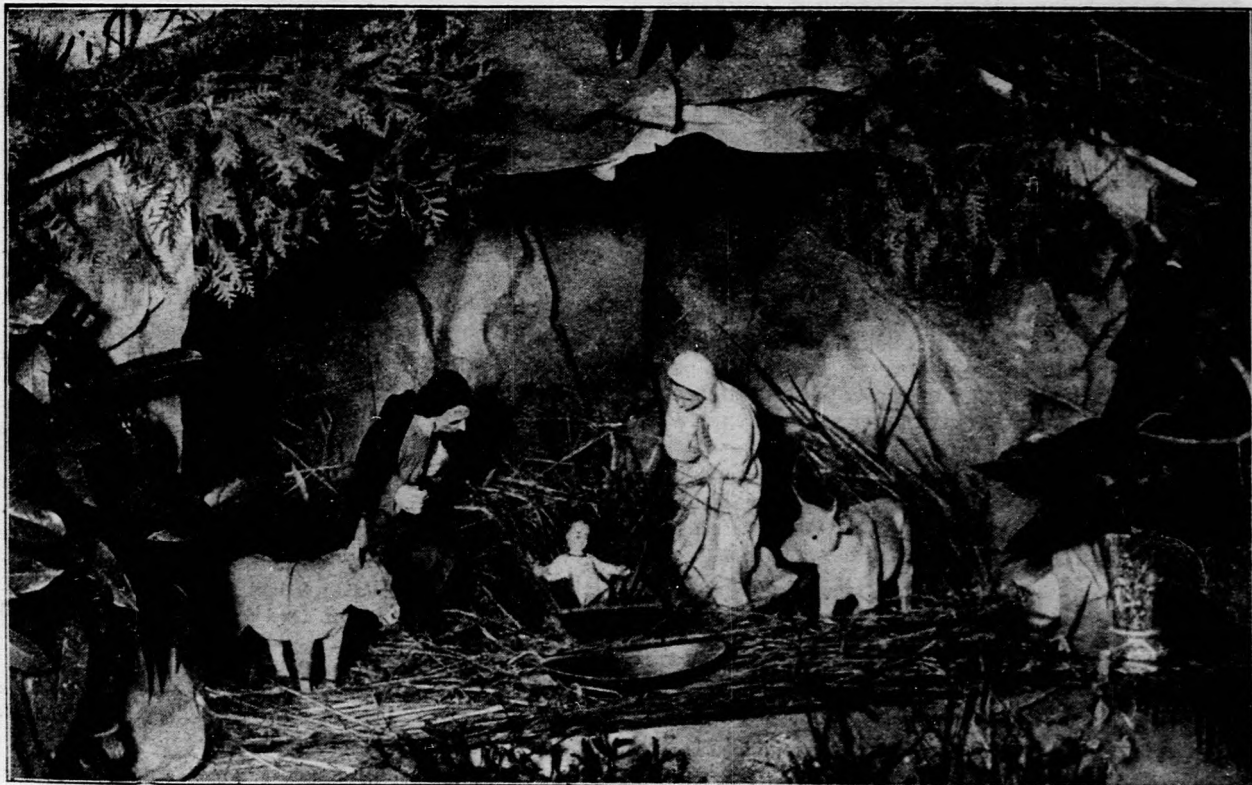
KARÁCSONYI ÖRÖM.

Irta: Schandl Károly dr.

Mióta Krisztus hite elterjedt a művelt világon, a karácsony mindig örömet hozott a küzdő emberiség körébe. Maga az ünnep Krisztus születésére emlékeztet. Isten elküldte a világra egyszülött fiát, hogy megváltsa az emberiséget. A világ legnagyobb szeretete nyilatkozik meg ebben az isteni tényben. Isten anynyira szerette az embereket, hogy saját fiát áldozta

föl értük. Innen van, hogy a karácsony a szeretet ünnepe. A szeretet hozza az örömet s hozza a hitet és bizalmat is.

Soha nagyobb szükség nem volt a szeretetre a küzdő falusi népnek, mint a világválság, ránk nehezedő napjaiban. A pásztorok utódai várják a megváltást, hogy jobbra forduljon már a sorsuk. Mikor és

A kis Jézus születése.

honnan jön a segítség?! Ugy vágyakozik egy kis öröme ez a derék földmivelő nép, mely csak a hitéből táplálkozik már.

Nem az a nép őszinte barátja, aki nyomoruságán rágódik, hogy így hizelegje be magát nála. Mi haszna van a szükölködő népnek abból, ha seibeit szakgatják?! Az a nép igazi embere, aki annak örül, ha valami örömet, segítséget, bizalmat hozhat a népnek.

A Faluszövetség és a „Vasárnap“ öröme azért olyan nagy ma, mert ilyen jó hirt hozhat a falu legkisebb embereinek karácsony előestéjén. Mi indítottunk mozgalmat a földhözjutott kisemberek földárainak a felülvizsgálatára. Ez a felülvizsgálat most fejeződött be és a napokban közlik a községekkel a pénzügyminisztérium döntését. Közel 50 millió pengővel szállította le a minisztérium a 378 milliót kitevő vételár összegét. De nem is erről akarunk hirt adni, hanem a nagyobb engedményről.

A kisgazdapárti képviselők a Faluszövetség és a „Vasárnap“ kezdeményezésére újabb mozgalmat indítottak, hogy a földhözjutott kisemberek további fizetési könnyítéseket kapjanak. Nyár óta, amikor a földárai felülvizsgálatát keresztülvitték s a buzaár-alapot is leszállították 27.60-ról 22 pengőre, olyan nagyot esett a gabona ára, hogy az új árhoz arányított évi részletet sem bírják kifizetni a kisemberek. Ezért azt kértük, hogy az évi részletet legalább egyharmaddal csökkentésük. A faluszövetségi képviselők mozgalma gyors eredményt hozott. Bethlen István gróf, aki földhöz juttatta a kisembereket, hozzájárult, hogy a végleges ármegállapítás helyett mindaddig kisebb évi részletet fizessenek a kisemberek, míg a mezőgazdasági válság tart. Más szóval: már az idén egy harmaddal kevesebbet kellett fizetniük a földhöz jutottnak, mint amennyi járna az új ármegállapítás szerint.

Ez az engedmény 3 millió pengő könnyítést jelent a földhözjutottnak. S mi örömmel adjuk ezt is hírül, mert, amennyire nem védjük azt, aki nem akar fizetni a földért, annyira pártoljuk azt, akiben megvan a becsületes akarat a fizetésre. Mi azt akarjuk, hogy a föld azé maradjon, akinek az jutott. Azt akarjuk, hogy a földmivelő régi és új kisgazdák erősödjenek földbirtokukban.

A gyalogsátánok világát éljük. Báránybörben bujkálnak a farkasok. Karácsonyi öröm az is, hogy ezeknek a sátánoknak a hazája — a vörös Oroszország — felhagyott a buzakivitellel. A vörös dömping, amely a mi búzáink árát is leverte, megbukott. Az éhező milliók talpraálltak s még a vörös diktátor sem mer több orosz búzát a világpiacra dobni, melyhez annyi vér tapad.

A szenvedő emberek jóságos Gondviselője adjon a derék magyar falusi népnek karácsonyra és azután még több örömet, hogy minden becsületes ember egyetértő szeretetben énekelhesse a pásztorokkal:

*Dicsőség menyben az Istennek,
Békesség földön az embernek!*

Megtalálja zsák a foltját.

Budapest, december 20.

Sokan csodálkoznak, hogy a budapesti szociáldemokrata vezéreket leleplezték s leveleket tettek közzé, melyekből kiderült, hogy a magyarországi szociáldemokratákat a cseh

kormánypárti elvtársaik pénzelik. Mi igazán nem csodálkozunk ezen. Hiszen régi dolog, hogy a cseh kormány követeli kezdettől fogva, hogy a kisgazdapárti kormány menjen el a helyéről s ugynevezett „demokratikus“ (értsd: liberális és szociáldemokrata) kormány legyen Budapesten. Vagy nem akkor foglalták el a csehek a magyar Felvidéket, mikor Prágában is, meg Budapesten is szociáldemokrata kormányzás volt?! Benes és a cseh politika legfőbb akadályai Bethlen és a kisgazdapárt. Minden pénzt megadnak tehát azért, ha ezeket meg lehetne bukztatni. Hát hogyan küldenének zsoldot a nemzeti és agrár-irányzat ellenségeinek!?

Megfőrik a jég?

Párisból írják, hogy a francia mezőgazdák kimondták, hogy nem ellenzik, hogy az európai (tehát magyar és jugoszláv) buza kisebb vámmal menjen be Franciaországba, mint az amerikai. Ez nagy dolog, ha már a francia kormány előnyben részesítheti a mi gabonánkat. S ha Franciaország megkezd, a többi európai állam is utána megy. Ezáltal pedig jobb árhoz juthatnánk, mint az amerikaiak. Mi is szívesen belemennénk ellenszolgáltatásba. Olcsóbban engedjük be hazánkba az európai iparcikkeket!

Az OKH anyagi megerősítése.

A Magyarországi Szövetkezeti Szövetsége parlamenti csoportja Bottlik József országgyűlési képviselő elnöklésével legutóbb több mint negyven képviselő részvételével értekezletet tartott, amely a törvényhozás tagjait érdeklő legidősebb szövetkezeti kérdésekkel foglalkozott.

Schandi Károly dr. a szövetkezeti hitelezés kérdésének mielőbbi intézményes megoldására hívta fel a parlamenti csoport figyelmét. Rámutatott arra, hogy úgy a fogyasztási és értékesítő, mint a hitelszövetkezetek csak akkor képesek olcsóbbá tenni az áru- és hitelezést s csak úgy teljesíthetik eredményes árszabályozó hivatásukat a kartelekkel szemben, ha anyagi megerősödésüket hitelszükségletük intézményes ki-elégítése lehetővé teszi. Hangsúlyozta, hogy az OKH a mindössze hat millió pengő állami eredetű üzletrésztőkével szemben ma már 200 millió pengő kölcsönrel táplálja és segíti a magyar mezőgazdaságot. Feltétlenül olcsóbbítani kívánja a hitelszövetkezeti kölcsönök kamatát, de ez csak úgy lehetséges, ha elegendő tőkeérő áll az OKH rendelkezésére. A szövetkezeteknek épp oly joguk és szükségük van a maguk hitelezésének biztosítására és e célból egy anyagilag kellően alátámasztott központi hitelezőt szervezettel működésére, mint ahogy a pénzügyminisztérium érdekeltség is megfelelő hitelkerettel és hitelezőt szervezettel rendelkezik. Javaslatára kimondotta az értekezlet, hogy sürgős felterjesztést intéz a miniszterelnök-höz és a pénzügyminiszterhez és kéri, hogy az 1930. évi XXXI. t.-c.-ben kifejezésre juttatott régebbi elhatározását a lehető legsürgősebben hajtsa végre és az Országos Központi Hitelszövetkezetnek anyagi megerősítése, valamint az egész szövetkezeti hálózat centrális hitelezőt szervezettel való kiépítése utján gondoskodjék a szövetkezeteket jogosan megillető hitelezés intézményes biztosításáról.

Az emlékiratot a képviselők nagyobb küldöttsége fogja átadni a miniszterelnöknek és a pénzügyminiszternek.

A kivezető út.

Írta: Wels István dr.

Végre beköszöntött a tél.

A hópelyhek befedik a vidéket, ellepik a háztetőt, de nem rejtik el azt a sok bánatot és bajt, amely a magyar falunak osztályrészéül jutott. Szinte ijesztő, ha végig tekintünk a magyar falu és a magyar tanya életén és meglátjuk azt, mily nehézségekkel küzd lakosságuk nem az emelkedésért, a jobb jövőért, hanem egyszerűen azért, hogy életét valahogy tovább tengesse.

Ha a faluhoz, a tanyavidékhez közeledünk, akkor már az ut is lehangelő. A hó sárrá olvad, feneketlen dagványná, amelyet csizmával sem lehet lábalni. Ugy az Alföldön, mint Dunántul nem egy falut ismerünk, ahol a szemben lévő utcások között is megakad ilyenkor a közlekedés és csak akkor áll helyre, amikor a fagy megkeményíti a hótakarót; az elszórt tanyák uttalan téli sivatagán pedig jóformán megszűnik a közlekedés minden lehetősége.

A falusi vagy tanyai ember házáról az egészségügy tudósai könnyű szerrel sütik ki azt, hogy egészségtelen és az egyetlen lakószoba levegője élvezhetetlen, káros az egészségre. Ezt a ház lakói is tudják; olyan drága azonban az építési anyag, hogy még azok is nehezen jutottak építkezéshez, akik házhelyben részesültek és igen sok helyen az új házak még a régi házak mértékét sem ütik meg, csinosság, lakályosság, egészség szempontjából. Amikor nálunk legdrágább a szén az egész világon és fánk sincs, azon sem lehet csodálkoznunk, hogy az ablakot nem igen nyitják ki: a gondosan bedugaszolt ablak legalább valamilyen meleget tart, míg a rendszeres szellőztetés nagy ablakkal a fűtési lehetőségek hiánya miatt talán nagyobb bajokat okozna.

Ennivalója a gazdának az idén van. Talán kelleténél több. Ha kényszerült is arra, hogy az adóbehajtások, lejárt váltója miatt szőszön-boron adja el buza- és rozstermését, a legtöbbnek még mindig maradt annyi, hogy akár két esztendőre is elég lenne kenyérre. Nincs ára a gabonának, nem is keresi senki. Zsirozó már kevésbé akad. Ott azonban, ahol valami elemi csapás miatt nem volt termés, például a Tiszántul nagy részén, vagy annál, akinek egyáltalán nincsen földje, vagy csupán néhány hold földje van, már bekopogtatott az inség és a hideg kemencét ülik körül a gyermekek.

Olcso ruha- és csizma-akciók vannak. Ennek is azonban csak az veszi hasznát, aki készpénzzel fizetheti ki a jutányos és jó ruházati cikkeket; hány van ilyen?

Ha a téli esték unalmát el akarja a falusi ember verni, művelődni akar, hogy jobban teljesíthesse hivatását, számtalan nehézségbe ütközik. Akadály a sár, a világitás hiánya, de az is, hogy ha a fiatalság összeáll és betanul egy szindarabot, néhány dalt, a *kultura nagyobb örömeire vigalmi adót, zenedíjat, szerzői díjat, készütségi díjat kell fizetniök*, úgy, hogy többnyire ráfizetnek a szerény belépődíjakra.

Gondoskodott a törvényhozás arról, hogy a földbirtokviszonyok aránytalansága megszűnjék. Egymilliókétszázezer katasztrális hold föld cserélt gazdát a földreform során. *Az új tulajdonosokra vagy bérlőkre azonban olyan teher hárult, amely még abban az esetben is súlyos próbára tette volna őket, ha a termények katasztrális esése nem húzott volna keresztül minden számítást.*

Érthető, ha ilyen körülmények között a falu és a tanya népe izgatottan lesi az eseményeket, panaszkodik, sok helyen forrong, kétségbeesésében kapkod minden új áramlat után és bizalmával megajándékoz mindenkit, aki orvoslást ígér.

Éppen karácsony ünnepe tanít meg bennünket arra, hogy orvoslást csak egy adhat: a *szerelem*. Ahhoz, hogy a magyar falvak és tanyák tulnyomóan földműveléssel foglalkozó népének sorsa jobbra forduljon, első sorban szük-

seges az, hogy Európának, sőt az egész földnek népei ne álljanak egymással szemben, hanem létrejöjjen méltányos megegyezés a javak termelését, forgalmát és fogyasztását illetően. Szükséges a szeretet azért is, hogy végbemenjen a társadalmi nagy átértékelés, annak az állapotnak megszüntetése, amely a lakosságot két részre osztja: *a kisebbségre, amely élvezzi állami és társadalmi berendezkedésünk minden előnyét és a tulnyomó többségre, amelynek jóformán csak a hátrányok jutottak osztályrészéül.* Szeretetet kell azonban ahhoz is, hogy az egyes egyének ne érvényesítsék jogaikat és igényeiket kiméletlenül, hanem bajba jutott embertársaikkal szemben legyenek méltányosak. Szeretet szükséges ahhoz, hogy valaki saját bajait elfelejtve, embertársaival, a falusi néppel önzetlenül foglalkozzék.

A szeretet ünnepén csak azt kérjük a falu és a tanya népétől, *fogadjon bizalommal és vonzalommal bennünket, akiket a sorsközösség és a felelősségérzet melléjük állított.*

A „Vasárnap“ naptárát mai számunkhoz mellékeljük.

Örömmel jelentjük, hogy a „VASÁRNAP NAP-TÁRA“ elkészült és mai számunkkal elküldöttük előfizetőinknek. A közel másfélszáz oldalas csinos kiállítású naptár, mely valóságos tárháza a vonzó modorban megírt ismeretterjesztő cikkeknek és a szebbnél-szebb szórakoztató olvasmányoknak, bizonyosan teljes mértékben kivívja olvasóink tetszését és a hosszú téli esték igazi gyönyörűsége lesz.

Természetesen csakis azoknak az előfizetőinknek küldhettük meg az ingyennaptárt, akik nincsenek hátralékban az előfizetési díjakkal. Kérjük tehát a t. hátralékos előfizetőinket, sürgősen juttassák el hozzánk az előfizetési díjakat, nehogy megfosszák magukat e pompás ajándéktól. Amint a hátralékos előfizetési díj beérkezik, nyomban postára adjuk a naptárt.

Végül olvasóink szives tudomására hozzuk, hogy ujjonnan belépő előfizetőink számára is megküldjük az ingyennaptárt. Éppen ezért kérjük, hogy — előfizetőgyűjtő munkásságuk során — hívják fel erre a körülményre ismerőseik és barátaik figyelmét.

A KIADÓHIVATAL.

Karácsonyfavásár a fővárosban.

Már 28 millió pengő áll rendelkezésre az eladósodott kisbirtokok szanálására.

A kormány tagjai december hó 11-én Bethlen István gróf miniszterelnök elnöklésével minisztertanácsot tartottak, amelyen először vett részt Károlyi Gyula gróf, az újonnan kinevezett külügyminiszter.

A minisztertanács Zsitvay Tibor igazságügyminiszter ismertetése alapján általánosságban és részleteiben is le tárgyalta és elfogadta az új kartel-törvényjavaslatot. A javaslat legközelebb a törvényhozás elé kerül.

Wekerle Sándor pénzügyminiszter bejelentette, hogy sikerült az amerikai pénzpiacon a Magyar Kisbirtokosok Országos földhitelezete részére 15 millió pengős hitelösszeget biztosítani előnyös feltételekkel abból a célból, hogy ez az összeg a gyufakölesönből fennmaradt 12,5 millió pengővel együtt az eladósodott kisbirtokok szanálására fordíttassék. Erre a fontos nemzetgazdasági célra tehát most már közel 28 millió pengő áll rendelkezésre.

Nagysikerű „falunapot” rendezett a Faluszövetség Berettyóujfaluban.

December hó 7-én nagysikerű falunapot rendezett a községi előljárással és a helyi Gazdakörrel karöltve Berettyóujfalusi községben a Faluszövetség. A berettyóujfalusi leventeházban tartott falufejlesztési értekezleten megjelentek: Vay László báró, Bihar vármegye főispánja, Molnár Imre vármegyei főjegyző, vitéz Nadányi János főszolgabíró, Uhlarik Ferenc árvaszéki elnök, vitéz Szilárd Zoltán vármegyei testnevelési felügyelő, Tarday György földbirtokos, Gyányi Ferenc ny. főjegyző, Szikszay Dezső főjegyző, a debreceni gazdasági akadémia ifjúságának küldöttsége, a község előljárásságán és gazdakörének vezetőségén kívül Berettyóujfaluban, Szentpéterszeg, Hencida, Gáborján, Biharkeresztes, Váncsod, Ártánd, Komádi községek kiküldöttei és faluszövetségi vezetői.

Az értekezletet Szilágyi Lajos országgyűlési képviselő nyitotta meg. Megnyitó beszédében ismertette a magyar falufejlesztési mozgalmat és különösen a falusi értelmiség feladatait a magyar földmivessé emelése terén. Weis István dr. miniszteri tanácsos, a Faluszövetség igazgatója, előadást tartott időszerű falupolitikai kérdésekről, báró Vay László főispán rövid felszólalásában üdvözölte a vármegye nevében a Faluszövetséget és a faluszövetségi munka nagy jelentőségét hangoztatta. Halász Miklós debreceni gazdasági akadémiai tanár a minőségi termelésről, Szénássy József dr., az Orsz. Stefánia Szövetség főorvosa a falusi anya- és csecsemővédelemről, Bokor Ervin dr., a Hangya Központ igazgatója, a szövetkezeti terményértékesítésről, Kapitány Géza téli gazdasági iskolai igazgató a mezőgazdasági válságról és Brózik Dezső, a berettyóujfalusi gazdasági népiskola igazgatója, az állattenyésztésről tartottak értékes előadásokat. A hozzászólások során Sz. Pozsár István kisközgazda a földmivessé nevében a kartelek megszüntetését és a gazdálkodáshoz szükséges iparcikkek árának leszállítását követelte. Barta Sándor, Gáborján község főbírája, a fuvardíjak csökkentése, a buzaár minimálása kérdésében terjesztett elő javaslatot, Illisz István földmivész (Komádi), a progresszív adózást sürgette és a földbirtokreform során földhöz jutott kisemberek fizetéseinek könnyítésében kérte a Faluszövetség közbenjárását. Jakabb István, Berettyóujfalusi község bírája, a téli gazdasági iskolák jelentőségét hangsúlyozta.

A falunap vasárnap este a téli gazdasági iskola növendékei által rendezett kultúresttel fejeződött be, amelynek keretében Radnóti István, a Faluszövetség titkára, tartott vetített képi előadást a németországi falvak életéről.

A falunap megrendezésében Szikszay Dezső főjegyző,

Jakabb István községi bíró, Tolals János, a Gazdakör elnöke és Sz. Pozsár István kisközgazda tevékenykedtek.

Az abonyi falunap.

December hó 21-én Abony községben rendez falunapot a Faluszövetség. A falunappal kapcsolatos falufejlesztési értekezleten a falusi földmivestársadalom legérettebb kérdései kerülnek megvitatásra. Schandl Károly dr. ny. államtitkár, a Faluszövetség h. elnöke, a falvak mai helyzetéről, Weis István dr. miniszteri tanácsos, a Faluszövetség igazgatója, a magyar falufejlesztésről, Koncz János dr., az Országos Jegyzőegyesület elnöke, közgazdasági kérdésekről, Fekete József dr. tanár a falu művelődéséről, Gesztelyi Nagy László dr. kamarai igazgató, a tanyák gazdálkodásáról, Antal István dr., a Szövetkezeti Szövetségének főtíkája, a falusi szövetkezetekről tartanak előadást. Az előadásokat vita követi, amelyek során a község és a környék vezetői és gazdái szólnak fel. A falunap programját levele-, cserkész- és tüzoltó-felvonulás, helyi művészek kiállítása egészíti ki; előző nap este pedig vetített és mozgóképek kíséretében Radnóti István, a Faluszövetség titkára tart előadást a németországi falufejlesztésről.

„A magyar ügyhöz való ragaszkodásom erősebb, mint valaha”, írja Rothermere lord.

Klebelsberg Kunó gróf vallás- és közoktatásügyi miniszter Rákosi Jenő szobrának leleplezése alkalmából, sürgönyben üdvözölte a magyarok nagylelkű barátját, Rothermere lordot, melyre a lord a következő táviratban válaszolt:

„Nagyon hálásan köszönöm a Nagyméltóságod által küldött táviratot. Ugy érzem, teljesen méltatlan vagyok azokra a meleg érzésekre, amelyeket Nagyméltóságod, úgy a saját, mint a miniszterelnök ur, valamint a magyar nemzet nevében számomra tolmácsolni szives volt. A magyar ügyhöz való ragaszkodásom erősebb, mint valaha is volt s meg vagyok győződve arról, hogyha a magyar nemzet szilárdan kitart Bethlen István gróf és miniszter társai mellett, úgy az az igazságtalanság, amely Magyarországgal a trianoni békeszerződésben történt, okvetlenül oroszlást fog nyerni, még pedig nem csupán Magyarország, hanem az egész világ biztonsága és nyugalma érdekében.

Mély hálával köszönöm Nagyméltóságodnak a legutóbbi szoborleleplezési ünnepélyen való szives részvételt. — Rothermere.”

Segítő, enyhítő karácsonyt a falusi szegényeknek!

És jött keletről nyugatra. Ugy ahogy a villám hasítja a sötét ég hátát. Nyomában emberek jártak. Szegény földszagu pásztorok és biborruhács, koronás királyok. És nőtt a tömeg. A sok emberpatak, a sok kis kiszivárgó víz hatalmas folyamammá dagadt, amire odaért a betlehemi rongyos istálló elé, ahol megszületett a nagy karácsonyi titok, az isteni gyermek.

Azután leborult az egész világ uj ura előtt, mert érezte, hogy az isteni szeretet kihirdtetett, a menny leszállt a földre, mint egy csodálatos örömhírre a világnak. Majd elindult az isteni erő, hogy átalakítsa az egész akkori világot.

Nehéz küzdés volt az osztályrésze, mert a hatalom, a bűn, az önzés mind ellene szegültek. Amerre körülnézett, mindenütt éles fegyverek, álnok szívek, megromlott lelkek, simaképi farizeusok vették körül.

Nem volt mellette más, csak tizenkét egyszerű halászember. Földhözragadt, szegény, kéréses kezű férfiak. De ezek hittek az isteni gyermekben. És apostolokká tüzesedtek, mert amerre ment az Ige, csodák történtek, mint születésekor.

Lassan szokatlan tanítása is beszivárgott az emberek lelkébe, mint ahogy a szomszéd föld elnyeli az esőcseppet. Hiába védekeztek ellene, a karácsonyi szeretet ment előre a maga diadalmos útján, úgy ahogy a győztes hadvezér szokott. Feltartóztathatatlanul.

Hadseregeket mozgósítottak és Jézus átmegy a megdönthetetlen érfalakon, be egyenesen a szívekbe, úgy, hogy lassanként megintogtak a vad, harcos lelkű emberlégiók, mert bennük égett a karácsonyi titkos erő. A paloták hideg, márványos termeiben pogány istenek dőlnek halomra, a szegénység szomorú rabszolgái pedig új hitet nyerne nagy szenvedéseik elviselésére. Recseg, ropog a hatalmas római birodalom, míg egyszer csak az isteni gyermek karácsonyi fenyőfája, a kereszt, odakerül a trónok, birodalmak, hadseregek, pogány templomok tetejére, hogy hirdesse a világnak soha el nem muló hittel a betlehemi jászol dicsőségét, az örök karácsonyi titkot.

És azóta ezer éveken át újra lejátszódik szemünk előtt. Minden évben kigyújtjuk a zöld karácsonyfán, Krisztus, az élet fája lángjait, hogy alatta egy hosszú esztendő minden tülekedése, büne után lelkünk beleolvadjon a karácsonyi szeretetbe, amelyet a gyermek Jézus hozott nekünk a világra.

Különösen napjainkban nagyon érezzük e szent ünnep mélyesége erejét, amikor ezer sebből vérző országgá lettünk, mert elrabolták tőlünk azokat a részeket, amiket az Isten egynek teremtett. Ha valaha szükség volt arra, hogy a karácsonyi szeretet és erő töltse be nemzetünk lelkét, úgy ma leginkább, mert nagy inségné vagyunk. Nagy gondok ülik meg a falu népét, olyan feketék, mint a föld, amelyet nem takar a fehér szüztiszta hó.

A szegény, fütetlen, penészszagú apró sárbörtönök jutnak eszembe ott a faluvégekben, amelyeket a jölt mesz-sze elkerül, ahol síró, rongyos, félmeztelen, éhes és beteg gyermekek várják csillogó, lázas szemekkel a Jézuskát.

A gondterhes apák, anyák, a szegények, a kivertek, az élet száműzöttjei, akik verekednek a sorssal, amely osztályrészük. A kisemberek nagy társadalmá, ahol még a Megváltó ünnepe is csak újabb gondot jelent, lelki fájdalom, a tehetetlenség és szegénység fájdalomát.

És azt szeretném, ha ezekhez is térné a Jézuska egy percre, jószívű emberek képében és ajándékot vinne az éhez, fázó magyar jövődönök, hogy az is érezze a betlehemi nagy szeretet melegét, legalább ezen a szent ünnepen.

Azt szeretném, hogy minden faluban megmozdulna

a jómóduak lelke és odavonzaná őket azokhoz, akik fütetlen szobákban fehér kalácsot és meleget várnak. Azt szeretném, ha minden faluban fütött szoba, tisztességes ruha, ünnepi étel jutna a betlehemi Jézus nevében azoknak, akik szűkülködnek és inséget látnak.

Mert ebben van a karácsony ostromló ereje. Gondoljtok arra egy pillanatra, hogy kint a harctereken még a hitetlen köszívű emberek is milyen szent áhitattal néztek a krisztusi karácsonyfa gyertyáiba. De arra is, hogy a kemény lélek úgy olvadt el a béke ünnepén a szeretet tűzében, mint a gyertya cseppjei.

Gondoljtok ti jómóduak arra, hogy sok az elhagyott, aki segítségre szorult és azt hiszem, hogy akkor megmozdul bennetek az a magyar lélek, amely ha akar, szeretni is tud, de tud melegséget és segítséget is vinni...

*

Nemsokára kigyul a karácsonyi szent láng, amikor e sorokat olvassátok, és megkondul az éjjeli harangszó; de amikor körülálljátok a csillogó fát, akkor vegyétek észre, hogy legszebb díszei: Rákóczi Kassája, Mátyás kincses Kolozsvára, Bánát, Nyugatmagyarország még hiányoznak róla.

De vegyétek észre azt a nagy szegénységet is, amely félve húzódik meg a magyar falvakban. Azután imádkozzatok, nyiljon meg a lelketek zsilipje és vigyétek el hozzánk a karácsonyi titkot, a krisztusi világlósságot és a betlehemi segítő szeretetet, amely egyszer már megváltoztatta a világot, hogy erősek, bizakodók és egyek legyünk mindnyájan e napon a szeretetben.

Mert most ilyen segítő karácsonyokra van szüksége a magyar falvaknak!

Szekeres László dr.

Az államsorsjáték húzása.

Az ötvenötödik magyar királyi állami jótékonyceļu sorsjáték sorsvezetés december hó 10-én tartották meg s a sorsolás alkalmával a következő számokat húzták ki:

A 30.000 pengős főnyereményt nyerte a 145.641. számú sorsjegy. 20.000 pengőt nyert: 32.772. 15.000 pengőt: 113.847. 10.000 pengőt a 185.593 számú sorsjegy. 5000 pengőt nyertek: 81749. 161963. 2500 pengőt: 2002. 24423. 66928. 82955. 2000 pengőt: 26008. 49040. 61835. 118513. 128808. 1000 pengőt: 19423. 59029. 71291. 96341. 96434. 103104. 128834. 153880. 177732. 191644. 500 pengőt: 22887. 26873. 32557. 67889. 71714. 72784. 87632. 125081. 128637. 158438. 164145. 164697. 183824. 184534. 199208. 300 pengőt: 12458. 14807. 28907. 43051. 67314. 77407. 101465. 106528. 117995. 120034. 136401. 139546. 139648. 160930. 169185. 171887. 187510. 190326. 194032. 195793. 200 pengőt: 5934. 6534. 9891. 13950. 18644. 24565. 25775. 31279. 48506. 49436. 51124. 51882. 69278. 82330. 82340. 89637. 100242. 106440. 127107. 132637. 137583. 152000. 155169. 157299. 158616. 161242. 169141. 171352. 171909. 195721. 150 pengőt: 1152. 7154. 1790. 7309. 13891. 21580. 29350. 39062. 40884. 48229. 49163. 52577. 55296. 69256. 82249. 87355. 91590. 102812. 104006. 145079. 145665. 151319. 151718. 158132. 159538. 162021. 167698. 168777. 171366. 178955. 180326. 190472. 192162. 193206. 195845. 197339. 197511. 197758. 189540. 199838. 100 pengőt: 6809. 9014. 21409. 21830. 24948. 30437. 37620. 41515. 42525. 43369. 48156. 48907. 50467. 58930. 62205. 62740. 66154. 73362. 78160. 79905. 87982. 91016. 92351. 93190. 95147. 98058. 110003. 115770. 118539. 121240. 123224. 128615. 129776. 129980. 130109. 131051. 131100. 133279. 137550. 141390. 145108. 152079. 153675. 159899. 164435. 166930. 167796. 169093. 170782. 176577. 177006. 178094. 179061. 180239. 180725. 188036. 190056. 190147. 195305. 197165 sorsjegyek.

Még háromszáz darab sorsjegy nyert 50—50 pengőt, ötszáz sorsjegy 25—25 pengőt és 1450 sorsjegy 10—10 pengőt.

Gyűjtsünk új előfizetőket a „Dasárnap” részére!

Készülnek a karácsonyi játékok.

Munkásasszonyok csinálják a fából készült kocsikat és lovakat és — gyermekeik is segítenek nekik.

Az agrárblokk és a buzakérdés.

Az Egységspárt agrárblokkja december hó 9-én gyűlést tartott, amelyen több időszerű kérdés megvitatása került sorra.

Kiss István indítványozta, hogy a késedelmi kamatot egységesen 6 százalékban szabályozzák. Az értekezlet elhatározta, hogy az indítvány értelmében felir a pénzügyminiszterhez és legközelebb napirendre tűzi ki a peres eljárásokkal és a társadalombiztosítóval kapcsolatos késedelmi kamatok rendezésének a kérdését.

Ezután Madarász Elemér ismertetésében az értekezlet minden egyes panasszal és kívánsággal részletesen foglalkozott és egyesekre nézve úgy határozott, hogy a kormányhoz felterjesztést intéz, másoknak pedig napirendre tűzését határozta el.

Az értekezlet ezután áttért a buzaminőségi kérdés tárgyalására, amelynek előadójául Krúdy Ferencet kérték fel. Az előadó hangoztatta, hogy a magyar földön olyan kiváló belértékű buza terem meg, amely felette áll a Manitoba-buzának is. Míg az amerikai buzáék legnagyobb részt kevésbé izes sűteményeket adnak, addig a típusos magyar buzából jóval izesebb, tetszetősebb, aromásabb sűtemény készíthető, úgy hogy a mi buzáink valóban csemegebuzának számít. A sikeres buzaexportnak azonban az az előfeltétele, hogy egyes buzavidék ne sokféle buza-fajtát termeljen, hanem lehetőleg egységes buzatípus ki-termelésére törekedjenek. A malmoknak viszont arra kell törekedniük, hogy a minőségibuzát magasabb árral honorálják, továbbá, hogy a sütőipart állandóan ugyanazzal a minőségű liszttel szolgálják ki.

A vita során Erdélyi Aladár rámutatott arra, hogy a tudomány még nem tisztázta véglegesen, hogy a nemesített buzáék közül melyek állják meg legjobban a helyüket. Gáspárdy Elemér előlésebb rendszabályokat sürgetett az egységes termelés biztosítására. Schandl Károly hangoztatta, hogy rendszeresebbé kellene tenni a buzatermelőknek, továbbá a malmoknak és a sütőiparnak egymással való viszonyát. Ivády Béla rámutatott arra, hogy első-sorban a magasabbrendű mezőgazdasági termelés alap-feltételeit kell megteremteni, ezek közé tartozik a tagosi-tási kérdés rendezése, új mezőgazdasági törvény hozatala stb.

Bethlen István gróf miniszterelnök rámutatott arra, hogy a termelés egységesítése útján a külföldi piacok igényeinek megfelelő buzáat kell produkálni. Hangoztatta azonban, hogy ezt a feladatot máról holnapra nem lehet

megoldani, ehhez céltudatos, évekig tartó munkára van szükség. Meg kell keresni az ország minden vidéke számára az alkalmas buza-fajtát, mert a tapasztalat azt mutatja, hogy az egyik vidéken az egyik féleség válik be jobban, a másik vidéken a másik. A gazda, a pék és a molnár együttesen tudnák legmegfelelőbben megállapítani, hogy milyen buza termelésére volna szükség. Helyesen találná, ha a földmivelésügyi miniszter értekezletet hívna össze e kérdésben a gazdák, a molnárok és a sütőiparosok részvételével.

Bud János kereskedelemügyi miniszter hangoztatta, hogy a jóminőségű buzáat kell a külföldi piacokra exportálni, nekünk magunknak meg kell elégednünk a kevésbé jó minőségűekkel.

Végül Krúdy Ferenc előadó foglalta össze az elmondottakat, mire az értekezlet véget ért.

Teljes az összhang a gazdák és a földmivelésügyi kormány között.

December hó 9—15-én tartották meg Budapesten az Országos Magyar Gazdasági Egyesület közgyűlése köré sorakozó közlelki gazdanapokat. Már évek hosszu sora óta az ország legkiválóbb gazdái jönnek össze ezeken a gyűléseken, hogy a mezőgazdasági helyzetet megvitassák és a földbirtok jövedelmezősége szempontjából javaslataikat, kívánásaikat előterjesszék.

A mezőgazdaság mai válságos helyzete bizonyos mértékig elkeseredetté tesz minden gazdát és vannak sokan az országban, akik minden bajért a kormányt, elsősorban a földmivelésügyi kormányt akarják felelőssé tenni. Az OMGE ideai közgyűlésén és a köréje sorakozó egyéb gyűléseken igazolódott be, hogy a gazdasági válság enyhítése dolgában ugy a módok, mint az eszközök és a jó szándék tekintetében a kormány és gazdatársadalom között teljes az összhang.

Igen sokan heves támadásokat vártak az ideai gazdaggyűlés alkalmával a kormány ellen, ezek a támadások azonban elmaradtak, — egyrészt azért, mert a kormány megjelent képviselői minden jelentős kérdésben megnyugtató kijelentéseket és ígére-
teket tettek, másrészt azért, mert a gazdaközönség hivatott vezetői teljesen tisztán látják a mezőgazdaság mai súlyos helyzetét és tudják azt, hogy a bajokon csak a kormány és a gazdatársadalom együttműködésével lehet segíteni.

Röviden felsoroljuk a gazdahét nevezetesebb eseményeit. December hó 9-én a Mezőgazdasági Szesztermelők Egyesülete tartotta közgyűlését, amelyen a mezőgazdasági jövedelmezősége érdekében egyhangu határozattal sürgették meg a mezőgazdasági szeszgyártás fejlődése elé tornyosult mesterséges akadályok elhárítását. — December hó 11-én az Országos Magyar Gazdasági Egyesület igazgatóválasztmányára tartott ülést, melyen Mutschbacher Emil dr. igazgató ismertette azokat az indítványokat, melyeket az igazgatóság a közgyűlés elé terjeszt. Több felszólalás után Konkoly-Thege Sándor dr. ismertette a tejkérdés jelenlegi állását, mely a gazdákra rendkívül hátrányosan alakult, amennyiben a tejállatok a tej árát leszállították 32 fillérrre. A választmány azt határozta el, hogy sürgősen felterjesztéssel fordul a kormányhoz orvoslásért. — December hó 11-én a gazdasági egyesületi elnökök és titkárok együttes értekezletén azokat az alapelveket állapították meg, amelyek a földmivelő nép széles rétegeinek gazdasági irányítása szempontjából szükségesek. — Ugyancsak e napon az OMGE

Megje'ent

Mészöly Jenő

Szibéria a nagytemető

c. könyvének második kiadása, melyben a szerző a hadifoglyok pusztulását, az orosz forradalom rémségeit, a cári család meggyilkolását történelmi hűséggel, de érdekfeszítően és színesen írja le.

Megrendelhető az

„Vasárnap“ kiadóhivatalánál.
Ára portóköltéssel 3 pengő.

négy szakosztályának közös ülésén a *kartel-kérdést* vitatták meg és nyomatékosan megsürgették ennek a kérdésnek törvényhozási uton a mezőgazdasági érdekeinek megfelelő rendezését. — December 12-én a *Szántótejtulajdonosok Orsz. Egyesületének* közgyűlése volt, amelyen különösen a *nyersolaj, benzín és kenőolajok árának leszállítását* sürgették meg *erélyes határozattal*.

December hó 14-én volt az *OMGE* rendes évi közgyűlése és a szövetségre lépett gazdasági egyesületek évi nagygyűlése. E két gyűlésnek legkiemelkedőbb eseménye *Somssich László* gróf elnöki megnyitója volt, aki beszédében nyomatékosan hangsúlyozta a *földművelésügyi kormány és a gazdátársadalom között fennálló összhangot*, majd újabb erélyes intézkedéseket követelt az *orosz buza-dömping* ellen. Az elnöki megnyitó után *Mutschbacher Emil* dr. igazgató sorolta fel mindazokat a kívánságokat és javaslatokat, amelyeket az *OMGE* a mezőgazdasági válság csökkentésére szükségesnek tart.

A gazdahetet használja fel rendszerint az *OMGE* arra, hogy a művelt gazdaközönnyel, a haladni vágyó gazdákkal a mezőgazdasági szaktudomány legújabb vívmányait megismertesse. Négy ilyen magas színvonalú előadás volt az idén, amelyet *Weiser István* kísérletügyi igazgató, *Reichenbach Béla*, *Kerpely Kálmán* egyetemi tanárok és *Wellmann Oszkár* kísérletügyi igazgatók tartották a tejkérdésről, a mezőgazdasági munka ésszerűbbé tételéről, a műtrágyázásról folytatott újabb kísérletekről, a tejtermelés költségeinek csökkentéséről.

December hó 13-án egy népes, szakemberekből álló értekezlet az állathizlalás gyakorlati kérdéseit vitatta meg. Ugyancsak a gazdahét alkalmából bucsuzott a *paizdaközönny és Mezőgazdasági Múzeum* kiváló igazgatójától, *Gaidkert Alajostól*, akit I. Fuad, Egyiptom királya a Kairóban magyar mintára létesítendő mezőgazdasági múzeum berendezésére és vezetésére hívott meg hosszabb időre.

MI HIR A POLITIKÁBAN?

A képviselőház ülése.

A képviselőház december hó 9-iki, keddi ülésén folytatták a *takarékossági törvényjavaslat* tárgyalását. *Reischl Richárd* szerint a mostani költségvetést egyharmadával csökkenteni kellene, hogy az adózók terhén is enyhíteni lehessen. Mindenképpen a gazdátársadalom segítségére kell sietni, amíg nem késő. Azt kéri, hogy a képviselői illetményeket tizenöt százalékkal szállítsák le. Nem tartja helyénvalónak, hogy bárki is ebben az országban nagyobb illetményt kapjon, mint a miniszterelnök. *Neubauer Ferenc* szerint a szociális kötelezettségeket olyan mértékre kell leszorítani, amennyit ma okvetlenül szükséges elviselnünk, mert tulságos terheket nem vállalhatunk magunkra. A most felveendő nagy állami kölcsönt be kell vetni a közgazdasági életbe. Az állam ne használjon fel belőle semmit a maga számára, hanem teljes egészében adja át a mezőgazdaságnak. Végül arra kérte a kormányt, hogy tegyen valamit a felekezeti tanítók, illetményrendezése érdekében.

A december hó 10-iki, szerdai ülésen *Almásy László* házelnök bejelentette, hogy a Kormányzó *Ur Walkó Lajos* külügyminisztert állásától felmentette és külügyminiszterré *Károlyi Gyula* grófort nevezte ki. A *takarékossági törvényjavaslat* vitája során *Gáspárdy Elemér* a legmesszebbmenő takarékoságra intett, majd a fővárosi üzemeknél alkalmazott tisztviselők magas fizetését kifogásolta. *Csik József* a magas árakért az iparvállalatokat okolja, ahol túl magas tantémekeket és fizetéseket kapnak a vezetők és az igazgatók. Van olyan vállalat, ahol a vezérigazgatónak évi kétszáznegyvennyolcezer pengő fizetése van. Tizenöt olyan vezérigazgató van, akinek fizetése egyenkint hétszer-nyolcszor nagyobb, mint a miniszterelnöké, aki csak évi huszonnégyezer pengőt kap. A pénzügyminiszternek az államhatalom erejével oda kell hatni, hogy ezek a visszás állapotok megszűnjenek.

Az interpellációk során *Klein Antal* a cukorkartel politikáját tette szóvá, mely káros a gazdákra is, fogyasztókra is. *Tobler János* azt kifogásolta, hogy a nagy munkanélküliség ellenére nyolcezer külföldi munkás dolgozik nálunk, sokkal jobb bérek mellett, mint a hazai munkások. *Bud János* kereskedelmi és *Scitovszky Béla* belügyminiszter arra utaltak, hogy nem lehet elzárkózni a külföldi munkások alkalmazása elől, mert a külföldön jóval több, mint nyolcezer magyar munkás dolgozik. *Tobler János* egy másik interpellációjában elmondta, hogy a debreceni textilgyárban egy idegen üzemvezető

Kedvező felszerelés!

Karácsonyra hangszer gramofon rádió

a legszebb ajándék!

Hegedű vonóval ... P 12, 15, 18.
Hegedű felszerelés tokkal P 18, 24.
Mandolin ... P 11,50, 14, 16, 20.
Gitár ... P 22,50, 28, 32,50, 40.
Harmonika P 7,80, 10,50, 15, 20.
Rádió detektoros teljes felszereléssel P 15.—

Jobb készülékekben nagy választék!

Gramofon már 35.-től feljebb,

MEINELÉSHEROLD

XI., 462. Üllői-ut 19. sz. VII., Erzsébet körút 29.

bántalmazza és gyalázza a magyar munkásokat. *Scitovszky Béla* belügyminiszter megígérte, hogy kivizsgálhatja az eseteket.

A december hó 11-iki, esütörtöki ülésen a *takarékossági javaslat* vitája során, *Szűcs István* a tisztviselők érdekében mondott beszédet. *Jánossy Gábor* arra kérte a pénzügyminisztert, hogy az adóztatásnál emelje fel a létminimumot legalább kétszáz-háromszáz pengőre. Kérte a tanítók anyagi helyzetének rendezését is. *Beck Lajos* szerint a költségvetés gyökeres átdolgozása elkerülhetetlen. A gazdasági élet fellendítése az adóterhek megkönnyítésével érhető el. *Gyulay Sándor* hozzájárult *Hódossy Gedeonnak* ahhoz a javaslatához, mely megszüntetni kívánja azoknak a nyugdíját, akik záros határidőn belül nem térnek vissza az országba.

A december hó 12-iki, pénteki ülésen *Kray István* báró az agglégényadó bevezetését kéri. Ő is azon a véleményen van, hogy senkinek se lehessen nagyobb jövedelme, mint a miniszterelnöknek. *Kállay Tibor* szerint az oleszbodásnak két tényezője van: a közszolgáltatások és közterhek csökkentése, valamint a kölcsönök olesőbb kamata. *Meskó Zoltán* állást foglalt a kartelek ellen és sürgeti a vidéki árunak a fővárosban való könnyebb elhelyezését. Az agglégényadó bevezetésének maga is híve. A borfogyasztási adó eltörlését kívánja, *Farkasfalvi Farkas Géza* elítéli azt az állapotot, amikor a kis részvényes csak filléreket kap, a vezeték pedig fejedelmi jövedelmeket huznak. A képviselői és tisztviselői összeférhetetlenség kérdését rendezni kell. *Gaal Gaston* a képviselői fizetések csökkentése mellett foglal állást. Igazi takarékoság csak akkor lesz, ha a felesleges intézményeket és hatásköröket megszüntetik. Végül az adórendszert bírálta.

A Ház december hó 13-án, szombaton és december hó 15-én, hétfőn nem tartott ülést.

A felsőház ülése.

A felsőház december hó 12-én, pénteken ülést tartott, melyen letárgyalták az *Alföld fásítására* vonatkozó bizottsági jelentést, a *márkázási törvényjavaslatot*, a *vadvizek szabályozásáról* szóló javaslatot, majd áttértek a *katonai ellátási javaslat* tárgyalására. *Gömbös Gyula* honvédelmi miniszter a vitézségi éremdíjakkal kapcsolatban megállapította, hogy a *rendezés évi 7.680.000 pengőt jelentene, mely az állam mai helyzetében nem vehető keresztül*. A hadsereggel kapcsolatban azt mondta, hogy a *történelmnek ebben a viharoskárban kardra van szükség, ha defenzív (védekező) értelemben is* — és bebizonyította, hogy a *lefegyverzett Magyarország nagy veszedelemre a békének, mert a könnyű zsákmány étvágyát ébresztheti*. Lehet, hogy

történelmi események előestéjén állunk — mondotta a honvédelmi miniszter — és ezért kell, hogy magunkat minden vonatkozásban megerősítsük, tehát erkölcsi felkészültség dolgában is.

A felsőház a törvényjavaslatot elfogadta.

Walkó Lajos lemondott, Károlyi Gyula gróf az új külügyminiszter.

A Kormányzó Ur Walkó Lajos dr. külügyminisztert állásától saját kérésére felmentette és Károlyi Gyula gróftól nevezte ki új külügyminiszterre. Károlyi Gyula gróf december hó 11-én tette le az esküt a Kormányzó Ur kezébe.

Károlyi Gyula gróf 1871 május 7-én született Nyírbaktán. 1905 óta tagja volt a főrendiháznak. Nagy része volt az 1905–1906-iki nemzeti ellenállásban. Ekkor a Wekerle-kormány alatt lett Arad megye főispánja, amely tisztjét 1910-ig viselte. Egy évvel a háború kitörése előtt az alkotmánypárthoz csatlakozott. A háborút követő nemzeti katasztrófa után 1919 május 5-én megalakította az aradi ellenforradalmi kormányt, amelynek elnöke lett, a románok azonban megakadályozták, hogy ez a kormány megkezdhesse munkáját az országnak a proletárforradalomtól való felszabadítására. A kormány tagjainak egy részét letartóztatták Mezőhegyesen, mire a többiek Szegedre menekültek. Itt alakult meg a második ellenforradalmi kormány, amelynek szintén Károlyi Gyula gróf lett az elnöke. A forradalmi idők után Károlyi Gyula gróf ismét visszavonult a politikától, azonban 1927-ben kiszolgáltotta őt elvonultságából a nemzet bizalma, amikor az országgyűlés két háza a kupola-csarnokban tartott emlékeztető együttlés illésén koronabíróvá választotta. Ugyanebben az évben egyébként az örökösjogi főrendek képviselőjében a felsőház tagjává is megválasztották.

Rohamot indítottak a falvak ellen a pártcsinálók.

Mint ismeretes, hosszabb idő óta több kormányellenes szervezkedés folyik az országban. Nem beszélve most a szociáldemokrata és kommunista agitációról — mely pedig figyelemreméltóbb, mint minden más nagy garral beharangozott ellenzéki mozgolódás — főként három párt igyekszik magának híveket toborozni a falvakban. Az egyiknek vezetői Nagy Lajos református lelkész és Csoór Lajos hírlapíró, a betiltott A Föld című hetilap szerkesztője; a másiknak vezetői Sziij Bálint felsőházi tag, Tildy Zoltán református lelkész és Vass Sándor dr., a betiltott Magyar Föld című lap szerkesztője; végül a harmadik pártnak a feje Dénes István dr. ügyvéd, aki a mezőgazdasági munkások körében folytat heves agitációt.

A Csoór Lajos és a Sziij Bálint-féle párt vezetői az elmúlt héten kísérletet tettek arra, hogy egy pártban egyesüljenek. Ez a törekvés azonban kudarcot vallott, mert mindkét párt magának akarta fenntartani a vezetést, de ami a legfőbb, a királyi-kérdésben mályvareható ellentétek választják el őket.

A Csoór-féle párt ugyanis a trónfosztó törvény alapján áll, a Sziij Bálint-féle párt pedig azt kívánja, hogy a királyi-kérdést kapcsolják ki. A két párt tehát nem találta meg az egyesülés alapját. A Sziij Bálint-féle párt erre egyesült a Gaál Gaszton-féle kisebbségi agrárpárttal, melynek csupán négy képviselője tagja van.

Felmerül a kérdés, hogy mindez milyen következményekkel jár Sziij Bálintra nézve, aki ma is az Egységespárt tagja és a program alapján lett a felsőház tagja? Mint jellemző tény említjük meg, hogy az új párt nyomban kísérletet tett arra, hogy az Egységespárt kiszagdalképviseletét átcsalogassa. Csizmadia András azonban, akivel ebben az irányban megbeszéléseket folytattak, visszautasította az ajánlatot és kijelentett, hogy a tisztességgel nem férne össze, ha Bethlen István gróf zászlaját elhagynák.

Csizmadia Andrásnak, a legkiválóbb és legszélesebb látókörű kiszagdák példaképének, ez a nyilatkozata mindennél többet mond és megmutatja azt a helyes utat, amelyet az ország józan gazdatársadalmának ezután is követnie kell.

A földreform-földek ára.

Az Egységespárt egy külön bizottsága már régebben foglalkozik a különböző kerületekből beérkezett panaszokkal, amelyek mind arra vonatkoznak, hogy a földreform után juttatott földek árát annak idején olyan magasban állapították meg, hogy a mai alacsony gabonárak mellett a gazdák képtelenek fizetési kötelezettségeiknek eleget tenni. Ez a bizottság december hó 10-én Pesthy Pál elnöklésével ülést tartott és arról tanácskozott, hogy miképpen lehetne a magváltásra került föl-

dek vételárát leszállítani. Temesváry Imre, Schandl Károly, Varga Gábor, sokorópátkai Szabó István, Dukai Takács Géza és mások vettek részt a vitában, amelynek eredményét ezután megfelelő intézkedések megtétele végett közölni fogják a kormánnyal.

Kiszagdagyűlés Székesfehérvárott.

November hó 7-én, vasárnap, Székesfehérvárott gazdasággyűlést tartottak a környékbeli gazdák. Töke István, a székesfehérvári gazdakör elnöke, nyitotta meg a gyűlést, majd Lits Ferenc, a Gazdakör díszelnöke, mondott beszédet, melyben arra utalt, hogy szélsőséges politikai jelszavak helyett kizárólag gazdasági kérdésekkel kívánunk foglalkozni. Eckhardt Tibor volt nemzetgyűlési képviselő beszéde során azt fejtegette, hogy a mezőgazdaság rovására tulságosan kifejűdött a bankokrácia. Griger Miklós képviselő a kartelek tulságos elszaporodását ostromozta beszédében. Gaál Gaston az adókérdésekkel foglalkozott. A gyűlést Közébd követte.

A Zala- és Mura-folyók szabályozása.

Mayer János földművelésügyi minisztert december hó 12-én Zalavármegye küldöttsége kereste fel Gyömörey György főispán vezetésével. A küldöttség arra kérte a földművelésügyi minisztert, hogy folyósítsa a Kis-Balaton Leosapoló Társulat elmaradt államsegélyét, a Zala-folyó szabályozásával foglalkozó három társulatot közös vezetésben egyesítse, a megyében pedig állítson fel kulturmérnöki hivatalt, vagy kirendeltséget és mielőbb gondoskodjék a Mura-folyó magyarországi partjának szabályozásáról, mert vannak községek, ahol a folyó igen nagy kiterjedésben mos el területeket. Mayer János földművelésügyi miniszter megértezzel fogadta a küldöttség kérését, hangsúlyozta azonban, hogy pillanatnyilag nem áll fedezet rendelkezésére az elmaradt államsegély folyósítására. Az új törvény keretében, amelyet most tárgyal az országgyűlés felsőházán, egyik első feladatának fogja tekinteni a Zala szabályozásának megoldását. A Mura mederblztsítási műveleit megvizsgálhatja és ennek eredményéhez képest fog intézkedni, a zalamegyei kulturmérnöki kirendeltség felállítás ügyében pedig érintkezésbe lép a pénzügyminiszterrel. A küldöttség közönnel vette tudomásul a miniszter válaszát.

KÜLPOLITIKAI KRÓNIKA

Angol leleplezés a szovjet rabszolgamunkájáról.

Az elmúlt héten tartották meg Londonban az angol szörmeipari értekezletet, amelyen az angol szücsök legerélyesebben tiltakoztak az orosz szovjet szörme-dömping-je ellen, amely az angol szörmeipar fennállását veszélyezteti. A konferencián rámutattak arra, hogy az orosz szovjet tervszerűen az egész világ szörmeiparának tönkretűttatására törekszik. Az olcsó szörmeárukat valóságos rabszolgamunkával állítja elő. A munkásokat nem fizeti, csupán éhbérért dolgoztatja, így azután eléri azt, hogy az orosz szörme olcsóbb termelési árral kerül a piacra. Az angol szücs mesterek felhívták a kormány figyelmét arra, hogy az orosz veszély mindennap csak növekszik, mert a közel jövőben a szovjet felállítja új szörmefestő és feldolgozó gyárait, amelyek kéz szücsáruval árasztják el majd a világot. A szovjetügynökök minden nevezetesebb külföldi szörmetelepet és elárusító céget kémekkel árszetanak el, hogy az ipari titkokat és a kereskedelmi összeköttetéseket a vörösök számára megszerezzék.

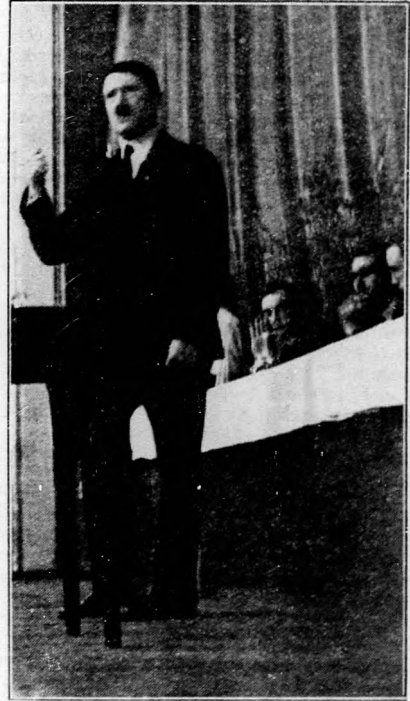
Földmives- és ujonclázadás Oroszországban.

Varsóból érkezett jelentések szerint Szovjet-Ukrajna több ujonc-ezrede fellázadt: így például Kremencuban az ujoncok kitörték a kaszárnnyából, a városba vonultak és ott tüntetést rendeztek a szovjetrendszer ellen. Humanban, hír szerint, fellázadtak az új katonák és meggyilkolták politikai megbízottjukat. Végül a kievi 327. gyalogezredben ellenforradalmi szervezetnek jötték nyomára, amely azt tüzte ki célul maga elé, hogy katonai lázadást szítsen a hatalom mostani urai ellen. Jakir, az ukrainai szovjet-sereg főparancsnoka, erre parancsot adott ki, hogy több

ezredet fegyverezzenek le és az újoncoknak egyáltalán ne adjanak fegyvert. Mint a Szovjet-Ukrajnában lévő bialacerkjwi *Kommunista* című vörös lap is beismeri, a *kerületi szovjet elnökét, Rezniczenkót, megölték*. Rezniczenkónak az utóbbi időben az volt a feladata, hogy *szigorú intézkedésekkel behajtsa a földművelőktől a szükséges gabonamennyiséget*. *Rechiza* város mellett a gazdák elhurcoltak egy rekvirált gabonaszállítmányt és megölték a kísérő kommunisták egyikét. *Krupky* faluban az egyik szovjet-különítményt puskatúzzal fogadták és megfutamtították a gazdák, akik később agyonlőtték az állomásfőnököt is. A kommunisták vérbe akarják fojtani a felkelést. *Elanskoje* és *Dub* falvakat, amelyeknek lakosai vonakodtak a gabonát beszolgáltatni és fegyveresen ellenálltak, cseka-csapatok gépfegyverekkel és tüzérsséggel teljesen rombolóvették és felgyújtották. A gazdák a közeli erdőkbe menekültek, ahonnan valóságos *guerillaharcot folytatnak a szovjet-csapatok ellen*. A gazdák több kollektív farmot megtámadtak; *Toroskino* faluban felégették a nagy állami gabonarakartárt s a farmok gabonakészletét s állatállományát nem kommunista érzelmű gazdák között osztották fel.

Már a külföld is foglalkozik a cseh népszámlálási visszaélésekkel.

A csehországi népszámlálás körül napról-napra megismétlődő visszaélések már a művelt világ közvéleményét is foglalkoztatják. A népszámlálási visszaélésekről legutóbb *az angol alsóházban is szó esett*, ahol egy angol képviselő interpellációjában hívta fel *Henderson* külügyminiszter figyelmét a dolgokra. A visszaélésekről a prágai magyar lapok újabb részleteket közölnek. Így a népszámlálói biztosok a tót nevű, de magukat magyarának valló családokat egyszerűen *tótoknak írják be*. *Dunaszerdahelyen*, ezen a magyarlakta helyen nem is érdeklődnek a nemzetiség után a biztosok és *ha valaki tót vidéken született, azt minden tiltakozása ellenére tótnak írják be*, akkor is, ha egyéb nyelven sem tud, mint magyarul. Magyar-sók és Szelőce ötszáz főnyi cigánylakosságát, bár egy

Hitler Adolf, a német nemzeti szocialista párt vezére, beszédet mond.

szálig magyaroknak vallották magukat, cigánynemzetiségüknek írták be. Mindezek ellenére azonban a magyarság általában mindenütt ragaszkodott nemzetiségéhez és bátor önérzettel tett hitvallást magyarsága mellett.

Vámháboru Csehországgal!

Az egész magyar közvélemény a kormány mögött áll és inkább a vámháborút választotta, mint a mezőgazdaság érdekeinek elejtését.

A cseh-szlovák kormány megbízásából — mint jelentettük — a budapesti cseh-szlovák követ december hó 6-án jegyzéket adott át a magyar külügyminisztériumban azzal a javaslattal, hogy a két ország között fennálló kereskedelmi szerződésnek cseh-szlovák részről december 15-ére történt felmondása folytán bekövetkező szerződésen kívüli állapot elhárítására *ideiglenes megállapodás létesíttessék*, amelynek értelmében a két ország közötti árucseréj új megállapodás kötéséig a legnagyobb kedvezmény alapján szabályoztassék.

E javaslat tüzetes megvizsgálása után a magyar kormány nevében december hó 9-én *Khuen-Héderváry* Sándor gróf rendkívüli követ és meghatalmazott miniszter a cseh-szlovák követnek válaszjegyzéket adott át, amely szerint *a cseh-szlovák javaslat magyar részről nem fogadható el*. Elvileg a magyar kormány kész ugyan az ideiglenes rendezés alapjaként a legnagyobb kedvezményt elfogadni, azonban csak abban a formában, hogy az 1927. évben kötött kereskedelmi szerződés összes rendelkezései, amelyek a két ország közötti gazdasági kapcsolatokat egész körét szabályozták, érvényben maradjanak és csupán a két részből alkalmazandó behozatali vámok tekintetében történt megállapodások helyezettnek hatályon kívül. A rendezésnek ez a módja összhangban van azzal, hogy a két ország közötti kielégítően szabályozott gazdasági kapcsolat jelenlegi valóságát a cseh-szlovák részről kezdeményezett felmondás váltotta ki, amelynek célja az volt, hogy a

magyar mezőgazdasági termékek és a liszt cseh-szlovák vámjai tetemesen felemelhetők legyenek.

De nem fogadható el a cseh-szlovák javaslat azért sem, mert teljesen rendezetlenül hagyja azt a helyzetet, amelyet a buza és rozs őrlésénél, valamint a külföldről behozott liszt forgalombahozatalánál kötelezően előírt keverésről szóló november hó 7-iki cseh-szlovák törvény teremtett. A magyar kormány a két ország közötti gazdasági kapcsolat ideiglenes rendezésének is feltételül is kénytelen tekinteni a buza keverésére vonatkozó rendelkezéseknek módosítását és a lisztkeverésre vonatkozó előírásnak hatályon kívül helyezését.

Minthogy azonfelül a legnagyobb kedvezés elve alapján való rendezés is az összes fontos magyar kiviteli cikkek számára csak annak a helyzetnek biztosítását jelentené, amelyet az új cseh-szlovák mezőgazdasági vámtörvények teremtettek és amely a maga egészében a magyar kiviteli érdekek számára elfogadhatatlan, a magyar kormány az ideiglenes rendezésnek további feltételeként azt jelölte meg, hogy *legalább a hízott sertéseknél, amelyeknél a cseh-szlovák törvényhozás nem kötötte meg a cseh-szlovák kormány kereskedelempolitikai mozgá szabadságát, tartassék fenn a jelenlegi vámhelyzet.*

A mezőgazdaság érdekeiről van szó.

A magyar kormány válasza után a vezető gazdasági érdekségek képviselőiből álló vámpolitikai tanács december hó 10-én ülést tartott *Bud* János kereskedelemügyi miniszter elnök-

lésevel. A nagyfontosságú ülésen a felszólalók egyértelműen helyeselték a magyar részről adott választ. Ugy a mezőgazdaság, mint a kereskedelem és az ipar képviselői erőlyes kifejezést adtak ama meggyőződésüknek, hogy a cseh-szlovák részről felajánlott egyszerű legnagyobb kedvezmény nem kielégítő módja a két ország közötti gazdasági viszony ideiglenes rendezésének s hogy a magyar kormány válaszejgyezkedésében támasztott kívánások a minimumát jelzik azoknak a feltételeknek, amelyek teljesülése nélkül a cseh-szlovák köztársasággal fennálló szerződés viszony fenntartása a magyar közgazdaság egészé, de első sorban a magyar mezőgazdaság számára semmiféle érdekekkel nem bír.

Látnivaló tehát, hogy a magyar közgazdasági élet frontja ebben a kérdésben teljesen egységes. Bizonyítja ezt Éber Antalnak, a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara elnökének nyilatkozata is. Éber kijelenti, hogy inkább legyen vámháború Cseh-Szlovákiával, minthogy elfogadjuk a csehek részéről felkínált megálló feltételeket. A magyar mezőgazdaság érdekében van itt szó — mondja Éber — és az iparnak, valamint a kereskedelemnek kötelessége ebben a kérdésben a mezőgazdaság segítségére sietni. A három termelési ág — mezőgazdaság, ipar, kereskedelem — egységes. Ha bekövetkezik a vámháború és érvénybe lépnek az autonóm vámtételek, ezt senki sem fogja áremelésre felhasználni.

Természetesen a cseh-szlovákiai gazdasági köröket is majdnem kizáróan a kereskedelempolitikai helyzet várható alakulása érdekli. A vámháború ugyanis Magyarország és Cseh-Szlovákia között egymilliórd esehkorona értékű iparcikk elhelyezését tenné lehetetlenné és a munkások tízezrét fosztaná meg kenyerezésként Csehországban, viszont Magyarországnak szólnótnia kellene azaz, hogy elveszti 800 millió esehkoronát kitevő csehországi mezőgazdasági kivitelt.

A szocialisták és a csehek.

„A fehér rabszolga igazi hazája.”

Igen, szószerint így mondotta Weltner Jakab szocialista vezér, egy prágai pártértekezleten, amelyen leverszerződést és szövetséget kötöttek nemzetünk egyik legszivóbb ellenségével, e csonka ország megdöntésére.

Mint a derült égből lecsapó villám, úgy jött az egyik fővárosi napilap leleplezése, amely bevilágított abba a szörnysüges mülhelybe, ahol a vallást, a hazát, mindent, ami szent, halomra akarnak dönteni, csak azért, hogy felépíthessék rajta a szocializmus egyszer már csödbejutott vállalkozását.

Amikor elolvastuk a jegyzőkönyveket, arra gondoltunk, hogy meddig mehet még büntetlenül a játék ebben az országban, mikor lesz már egyszer türelmünknek vége, amely a fasiszta Olaszországhoz hasonlóan véglegesen elintézi azt, hogy a magyar munkásság idegen járószalagon szövetkezzék a haza ellenségeivel.

Mert még gondolatnak is szörnnyű, hogy ebben az ezer sebből vérző és megesonkitott országban akadjanak olyanok, akik egyéni érdekből egy követ fújjanak azokkal, akik vesztünkre törnek. Olyan arculesapása ez a magyar népnek, amelynek ütese nyomán vér serked a bronzarcokból, de amely megtorlásért kiált az égre. Mert, ennyire fajultunk volna már, hogy külső ellenséggel cimboráskodunk, ennek a maroknyi országnak az elpusztítására? Ha igen, akkor megérdemeltük a sorsunkat. De ha nem, — mert így van — akkor támadjon fel a népharag és söpörje el mint a száguldó vihar a nemzet árulóit.

Itt békés megalkuvásnak nincs helye. Ha igazak a jegyzőkönyvek, akkor sujtson le a nemzet méltó haragja, mert akik azt hirdették Prágában a szocialista értekezleten, hogy minden kínálkozó külföldi ellenséges segítséget is igénybe kell venni és a külföldön való áskálódásnak, rágalmazásnak, az ország meggyalázásának minden eszközét, azok maguk idézték fejükre a nemzet ítéletét. Ez a szocializmus, amely itthon a munkásság érdekeibe burkolózik, amely ujabban mézes-mázos ígéreteivel a falura vetette hálóját, hogy rabszolgaszíjjra fűzze a falusi milliókat, kint a kétfarkú cseh oroszlán segítségére siet, azaz, hogy malmára hajtsa a világ előtt a magyar vizeket. Ez a szociáldemokrácia, amely Budapestről irányította a

A kétségtelenül súlyos helyzet nyomására a cseh kormány december hó 12-én azzal a kéréssel fordult a magyar kormányhoz, hogy közrellel szóbeli tárgyalások felvétele céljából azonnal küldjön delegációt Prágába. A magyar kormány a meghívást elfogadta és december hó 12-én Nieli Alfréd rendkívüli követ és meghatalmazott miniszter vezetése alatt a magyar delegáció Prágába utazott.

Beállt a szerződés nélküli állapot.

Háromnapos hasztalan várakozás után, a magyar küldöttség számtalan sürgetésére, végre december hó 16-án a magyar küldöttség meghívást kapott a tárgyalások felvételére. Tárgyalásokról azonban szó sem volt. A cseh delegáció vezetője felolvasott egy nyilatkozatot a magyar delegáció előtt, mely szerint a cseh kormány a magyar javaslatokat nem fogadja el. A magyar delegáció vezetője erre kijelentette, hogy a szerződésen kívüli állapotért a felelősséget teljes egészében a cseh kormányra hárítja. A magyar delegáció ezután nyomban elhagyta Prágát.

Hír szerint a cseh kormány azért utasította vissza a magyar javaslatokat, mert a cseh mezőgazdasági körök elzárkóztak mindennemű engedmény elől és a cseh ipari körök nem bizonyultak elég erőseknek érdekeik védelmében. A cseh gazda tehát nem hajlandó beengedni országába a magyar búzát, lisztet, húst és zsírt. A cseh gazdának nagyobb politikai súlya van, mint a cseh gyárosnak, pedig Csehország ipari állam.

Mivel tehát a két ország ezideig megegyezni nem tudott, december hó 15-én, éjjelkor beállott köztük a szerződés nélküli állapot. Mindkét részről ettől az időponttól kezdve az önálló vámtarifa tételei léptek életbe, melyek azonban oly magasak, hogy sem az egyik, sem a másik ország nem exportálhat a másikba.

felvidéki magyar pártok eltírását, amely szemet hunyt a Felvidéket gyarmatosító cseh politika fölött, hogy megbontsa a magyarság egységes pártját, nemcsak „éljen”-nel üdvözölte Weltner Jakab száján és szíve mélyéből a bitorlókat, a magyar föld elrablóit, hanem hozzásegítette, hogy a virágzó magyar gyáripart és a munkások ezreit tege földönfutóvá.

Magyar földről beszélnek, magyar százezrek nevében, azok, akik fölött megindultak a vészfelhők, amelyek előbb-utóbb, de eltemetik ezt a hazug pillérekre felépített intézményt. Zsoldot, idegen judáspénzt fogadtak el a csonka nemzet elárulásáért.

Nem akarunk hinni a szemeinknek, amikor e leveleket olvassuk, nem merjük valóságának venni, hogy akadjon egy szocialistapárt, amely hitvány ezüztért odadobja a lesekedő ellenségnek, a nemzet testét.

Nem, nem akarjuk hinni.

Bár előttünk vannak a tények és a szocialista sajtó csak gyengéden védekezik. A nyíltan feltett kérdésekre kerülő mellékutakon siklik el. Nyitott ajtót dönget. Pergőtűzet indít, ékezeteket keres ott, ahol magyaros nyíltsággal azt kérdezzük, igazak-e vagy nem a vádak.

Ha igen, akkor jöjjön a hivatalos eljárás, ha nem, akkor kapjanak elégtételt.

Lássunk már tisztán.

Ki a farbával, mert ezt kívánja a falu sokmillió népe, amely lábhoz tett fegyverrel nézi e mérközést, azzal az elhatározással, hogy egyszer már nálunk is tiszta vizet kell önteni a pohárba, úgy, ahogy a fasiszta Itáliában tették. Mussolini és a nemzeti öntudat pozdorjává verte szét a szocialista szakszervezetek söpredékét, mert nem tűrhette, hogy polgárait a megújodott nemzet ellen hangozza.

Azok pedig, akik e csonka országot a fehér rabszolgák igazi hazájának mondják, maguk ellen beszélnek, mert ha ez így volna, akkor a prágai éljen és a megegyezés sohasem hangzott és született volna meg.

Vigyázzanak tehát csak a szocialista vezérurak, mert könnyen megtörténhet, hogy a józan, felébredt munkásság és a falu milliói úgy lerázzák a nemzet testéről őket, ahogy az ember szokta a réaragadt utszéli port.

* KARÁCSONY *

Higgyetek!

Csak irtsák, öljké arra a magyart!
A béna kézből kihullott a kard . . .
De vigyázzanak, van még fegyvere!

A magyar erő nemcsak karban él,
De magban is, mely ősi földbe kél
És nemcsak kard sujt vissza bosszulón!

A várromokat szórják szerteszt,
Némítsák el a porló kő nesztét:
Fényes multról ne sugjon hősrégét.

S miknél toroztak minden őseink:
A hegedüket törjék össze mind:
Ne sirjon bennük magyar fájdalom.

A buza közé konkolyt hintsenek,
Hogy dus kalászkok sohse intsenek,
Ne ringjanak a magyar dal felé . . .

Völgyek pázsitján végig duljanak,
A gyöngye szirmot törjék, hulljanak!
Magyar színekben ne égjen a rét!

Némítsák el a bugó nemerét
És szársítsák ki száz patak erét:
Ne zugjon egy se magyar álmokat . . .

És cseréljké ki a hegyek kődét,
Maros völgyében a mezők rögét,
Mert minden magyar, magyar, magyar ott!

Vessenek igát a messzi égre,
Hol milljó csillag sugárzón, égve
Csabáról beszél s reményt hint alá.

S a temetőben, hol madár riogat,
Csak bontsák széjjel mind a sírokat,
Mert jaj, ha fölkel bosszulón a holt!

Ó, jaj, ha fölkel s mind körültekint
És testetlen is átérzi a kint,
Mely egyiké sorvaszt szívet s szirmokat . . .

Lakója sirnak, jaj, ha megérzi:
A magyar szívet mi sebzi, vérzi
S a holt az élőt sujtja büntetn . . .

Ugy lesz: egy terhes, szörnyű éjszakán
Majd elsujtják a bosszút száz csatán
Testetlen árnyak, halott magyarok . . .

Ugy lesz: viharban, vésszel jönnek ök
S majd meghalljátok zugó énekök . . .
... Higgyétek, élő, vérző magyarok!

Turchányi István.

A KIS JÉZUS.

ELBESZÉLÉS. — IRTA: SOMLAY KÁROLY.

Alsó-Galileában, Nazaret közelében egy patak fut a Jordánba

A patak füves partján tamariszkusz, olaj- és fügefák, oleánderek, husoslevelű áloék, kaktuszok, ágávék zöldelnek és a hajlongó nádak mellett nárciszok illatoznak.

Száz meg száz madár füttyölget, dalolgat a lombok között.

Az árnyékban két férfi hüselget: Éliám és Bárák. Farietusok. Egyiknek is, másíknak is hosszú, bozontos haja van; mert mindkettő nazir, Jahvének szentelt férfi, aki nem vágatja le üstökét. Elimádkozták már a sachris-t, a reggeli imát, hát ráérnek az árnyékban gondolkozni.

A Lévi törzséből született öreg Eliam Kefar-Nahumból való; a fiatal Bárák pedig Ézsau nemzetségéből származott edomita, aki a sziklás Arábiából azért vándorolt Palesztinába, hogy tudós rabbik vezetése mellett Mózes könyveit és a próféták írásait tanulmányozza.

Abban az időben husz vetélkedő pártra szakadtak az írástudók. A zsinagógák előtt papirtekercsekből bizonyították vélt igazságait, miközben gyalázták egymást; sokszor meg-megcibálván az ellenfél szakállát is.

— Én amaz ösvényen haladok, amelyet az Ur kijelölt nekem és szemem a csillagokon túl is látja az igazságot, mert sabath estéjén meggyujtom az ezüst menóránban a hat gyertyát, — mondja büszkén a fiatal Bárák.

— Pedig némely ember fényes nappal is botlik, mint a koromsetétben . . . Én az egész világ megváltozásáért könyörgök az örökkévalóság Ura előtt, a Mindentudó színe előtt, mert az igazság már hazugsággá változott. — mormolja kopott köntösének ráncait babrálván, Éliam.

— Ládd öreg, ezért mondják felölünk a római légiók emberei, hogy ostobák vagyunk, mert makacsul ragaszkodunk atyáink szokásaihoz és Adonaihoz. Tegnap a praetoriumon volt dolgom. Florus, a centurió, — mikor az átriumban találkoztam vele — gunyosan vágta az arcomba, hogy büszke, de hitvány, gyáva nép vagyunk.

— Talán csak a Samáriában lakó zsidókat értette, akik a fogság idejében összevegyültek az Assyriából telepített pogányokkal. A samariaiak valóban szennyes emberek. Kócos nők és maszatos kölykeik napról-napra nem csinálnak egyebet, csak dinnyét zabálnak és pörkölt tengerimagot ropogtatnak.

— A hatalmas Bosszuálló keze majd utóléri őket és füvet fognak enni nyomoruságukban, — fejezte be a beszélgetést Bárák.

Látták-e, nem látták-e azt a hatéves gyermeket, aki a közelben egy mirtuszfa alatt agyagból galambokat gyurt?

Ahogy formálja, gyurogatja az agyagot, egy érett fűgét pillant meg az esőtől duzzadt vizecsk szintjén. A gyümölcs után hajolt, de a vízbe esik. Megijed, sikolt és a patak felett hintáló ágakba akar kapaszkodni; de nem éri el a gallyakat.

A sirásra felfigyel a két férfi.

— Mentsük ki a kicsikét, — szól felpattanva az öreg.

— Miért tennék ezt? Ki tudja, mennyi szenvedés vár rája, ha felnevelkedik? Jobb neki, ha most hal meg, — válaszol a fiatal.

— De hátha nagy férfi lesz belőle, aki dicsőségére válik majd a zsidók országának, — mormolja a vén és alkalmas helyet keres, ahonnan a gyerek után nyujtsa kezét.

Néhány pillanat múltán a kicsikének már csak a feje látszott a vízből. Bizonyosan megfullad, ha egy történetesen a parton járó legionárius, — levetvén vértjét és leoldván kardját — a patakba nem ugrik és ki nem menti.

A legionárius balkarjára vevén a gyermeket, jobbkarjával a partra uszít és átadja Eliámnak, aki lefekteti a füre és dörzsölgeti kis testét.

— Ni, milyen furcsa jel árnyalja a homlokát. Két vonal, ami keresztben szeli egymást, — mormolgatja magának a vén irástudó.

E közben láрма hallatszik a fűzfa alól: a legionárius a meredek agyagparton megcsuszamodván, jobbszemét kibökte egy hegyes asszúg. Dült a vér a szeméből. A véresarcu ember jajgatott.

A kis gyermek hamar magához tért és meglátván a hantokon fekvő katonát, hozzája lép és megérinti ujjacs-kájával a vérző szemet. A vérzés tüstént eláll, a katona ép szemekkel, mosolygva nézegeti a gyermeket.

A farizeusok álmétkodva pislognak egymásra. Éppen szólni akarnak, mikor a közelben kiáltások hangzanak: Jézus! Jézus!

Néhány perc múltán egy leány lépett a gyermekhez. — Ó Jézus, hol vagy? Anyád, Mária nem tudja, hova lettél, — mondta aramaei nyelven és Jézust kézen fogva, el akarta vezetni.

— Várjál, Kleophae, míg a galambjaim elrepülnek, — pötyögte a csöppség és karjait fölemelvén, az agyagból gyurt galambokhoz lépett, mire ezek fölreppentek és elszálltak délnek, Bét-el-láchem irányába.

A hegyektől koszoruzott városka fölül egy fiatal asszony érkezett lihegve a kis csoporthoz. Testén fehér övvel átkötött kék ruha volt, a fejét vászonkendő fődte. Az ijedségtől és fáradtságtól nem is tudott szólni; csak ölébe kapta a kisdedet és lerogyván a gypre, hangosan zokogott.

A látvány annyira elbűvölte a mellette állókat, hogy a szó ajkukon halt.

A némaságot egy rongyokba öltözött idegen nő törte meg, aki meztelen gyereket tartott karjain.

— Mária, ismersz-e még? Én vagyok a Kariotban lakó goromba és henyé Simeon felesége. Ez a meztelen apróság a Juda, ami fiunk. Adjál néki ruhácskát, — könyörgött az asszony.

A kis Jézus erre leoldja anyja fejéről a vászonkendőt. — Csinálj belőle ruhácskát Judának, — mondja és átnyújtja a kendőt.

— Az ég áldása harmatozza be a fejcskédet, gyermek, — mondja az asszony és csókolgatja a kis Jézus kezét.

Mivel alkonyodott, a nők a gyerekekkel hazafelé indultak. Csak a két farizeus maradt ott a gypsöznyegen.

— Menjetekek békével — kiáltott a távozók után Eliám.

— Kicsodák ezek? — kérdezi Bárák.

— Ismered Názáretben József ácsot?

— A szegény ácsot, aki megfordult Mizraimban is?

— Az asszony, Mária az ő felesége. Mikor Heródes király legyilkoltatta a kisdedeket, József Mizraimba menekült. Az asszony a fiával öszvér hátán, a férfi gyalog a sivatagon. Izzott a Nap, szikrázott a homok. Oroszlán, kigyó, szomjuság, vihar, rablók nem ártottak nekik. Szerencsésen megérkeztek a tengerpart mellé, Ostracinébe. Innét Baalbekbe mentek, ahol mesterségét folytatta a férfi. Itt aranyakat ígértek néki, ha az Ammon-Ra és Ptah isteneket imádjá. De ő megmaradt atyáinak Uránál, Zabaothnál.

— És a leány, aki elsőnek jött ide, kicsoda?

— Kleophae, Mária huga, Joákim és Anna leánya. Sudár, mint Libanon cédrusa.

— A gyermeket Jézusnak hívják?

— Annak. A názáreti zsidók szerint varázsló lesz belőle.

— Hinnem kell, hogy máris varázsló, bűbajos. Az imént a római légionárius szeme és az agyagból gyurt galambok . . .

— Némelyek azt is mondják, hogy a gyermek születése előtt Gabriel angyal megjelent volna Názáretben, József és Mária házában. És hogy az asszony még ma is szűz, mint Hebron harmata.

— Korlátolt ugyan a mi értelmünk, de ezt már mégsem hihetem, — mondta kacagva a fiatal Bárák.

Alig ejtette ki az utolsó szót: a parton, ahol a légionárius a vízből kimentett Jézust a gypre tette, egy kis sárga virág fakadt fel és szemlátomást nőtt, növekedett, míg emberrnyi magasságot el nem ért.

— No, mit szólnsz mindezekhez, Bárák? — kérdezi megrémülve a vén irástudó.

— Varázslat . . . Szemfényvesztés.

— Hátha ez a gyermek lesz a Messiás!

— A Messiás a világ teremtése után hatezer esztendőre fog születni.

— Ezt tanítja a samariabeli Ötkönyv is — fejezte be a beszélgetést a vénember.

Amint ballagnak Názáret felé, a mezőn mindenféle csak növekednek, virulnak ám az eddig soha és sehol nem látott sárgavirágú liljomok. Ezidő óta él a Jordán völgyeiben és Sáron sikkjain a csudás növény, az asphodelos.

Hanem a csökönyös tudós Bárák bizony megfizetett a tudományért. Alig lépett százat, nagyot sikoltott és összerogyott. Meztelen lábába egy cserjének tövise saladt és alig feslett fel a hajnal az erdők vállán, őrjítő kinok között szakadt ki belőle a lélek.

A tövises cserjének évek múltán Krisztus tövise lett a neve. Belőle fonták Jerusalaím zsidói ama bizonyos koszorút . . .

A NEMZETES UR UTOLSÓ NÉVNAPJA.

ELBESZÉLÉS. — IRTA: MÓRICZ PÁL.

Nagydaróczi Demeter ur, hatalmas kálvinista hajdu nemes letére az inkább rácos, oláhos, görög Demeter keresztnevét a családnak a birkák, a juhászat iránti szeretetéből, sok százados, hasznos kapcsolataiból örökölte. Szent Demeter tudvalevőleg a juhászoknak a védőszentje, tehát

Bellehemes játék Mezökövesden.

a juhartó Nagymarosiak nemes családjából csodálatos véletlenséggel az októbertől borongós Demeter-napon született hatalmas fiugyermeknek illőbb keresztnevet nem adhattak a Demeternél... Más hajducsaládokat — ezekről a végtelen rétekről, árvalányhajas szabad mezőktől, osztatlan legelőktől terjengő ősi Alföldön — a lovak, a szarvasmarhák, a disznónyájak nevelései, a vadászat, a halászat, a szántás-vetés érdekelték, a Nagymarosiaknak főként a birkához, a juhászathoz volt kedvük. Tíz-tizenkét nagy falkában széledtek nyájaik olyan jeles számadók vezetése és őrzése mellett, amelyeken a fene Molnár, Tünder, Tompa, Pálóczi, Dér, Sallai, Gönce, Purzsás, Héring, Czifra-Nyakó juhászok hadaiból kerültek ki. Egyik-egyik száraz esztendőben varkocsos fürtű juhászaikkal a beregi hegyekig s a békési nádmezőig elkalandoztak ezek a magyar juhnyájak. Nagymarosi Demeter hajdu kanászaival, a pataki rétre, a szabolcsi Rétközön a besztercei várhoz eljárt kaszálatni, hogy száraz esztendőben is legyen virágszagu téli takarmánya a bundás jószágoknak... Szerzte a vad pusztán náddal fedett óriási hodályokban telettek és ellettek ezek az ázsiai eredetű magyar nyájak. A farkasokkal és zsványokkal sokszor csatákat vívtak a juhászok. A fűrésztés, birkanyratás, fejtés, elietés, téli tanyák látogatása, új és új legelők kiválasztása és a vásárjárás megannyi kalanddal, izgalommal járt. Az Árpád-királyok solymárainak büszke vadászcsaládjából származó Nagymarosi Demeter mindezt szerette. A horgas orru, barna szemű hajdu urnak nem kellett kivárni a buza-, rozs-, köles-, kukoricamezők lassu érlelődését, az áldott, szapora juhoknak tejét, vaját, sajtját, turóját, gyapját, husát, bőrét, élő falkáit bármikor, bárhol aranyra válthatta. Arany kalászok fakadnak a porból is, mely a nyájak pihenőhelyén gyűlik és hizlalja az éhes földet... Az utonjáró birkásgazdáknak akkortájt sűrűn nyílt alkalmuk az álmodozásra, a nótázásra, azért Nagymarosi Demeter urnak is otthon szegődött, úgynevezett „komenciós“ cigányai voltak.

Naplesi Ádám cigányék, a Nagymarosi Demeter ur cigányai, mint az ürgék a föld alatt, a hajdu város végén gödör-putrikban laktak. Ádám cigány volt az apja és vajdája ennek a föld alatt lakozó muzsikus népnek. Valamikor a Palatinus-huszároknál Ádám együtt szolgált Nagymarosi Demeterrel. Napoleon császár ellen odahadakoztak. Párisit megvívák. A svadronban Nagymarosi Demeter volt az első hadnagy, Ádám cigány pedig az első trombitás. Azontul, hogy hazakerültek, valahányszor cigánypurdú született a gödörben, Ádám cigány, a trombitás, mindig Nagymarosi Demetert kérte fel kereszt-komának.

— Nemzetes komám uram!... Nemzetes kereszt-apánk! — a putri-soron ez lett legszebb neve a bőkezü, büszke, gazdag Nagymarosi Demeternek. A füstös Naplesi bandából az első, második primás, a brácsás, két kontrás, pikulás, kisbögős, nagybögős, még a bögőhordozó cigány is, mind keresztfia volt Nagymarosi Demeternek. Amikor a kerekhomloku Nagymarosi-kúrián összejöttek az atyafiak és a jóbarátok, az öreg Naplesi-Körté Ádámnak külön még a szörnyű réz ágyutoroknak beillő nagy trombitán, a bombardón is trombitázni kellett... Mintha csak Beke uram, a híres orgonista kántor bögötte volna a vastagzengésű orgonasípotak, akként mennydörgött és harsogott az öreg Ádám cigány nagy trombitája... Ilyenkor már a tokaji bor sem volt elég édes a hajdu urnaknak. Az asztal alatt a sarkantyukat pengették. A rubinpiros egri bikavért paprikával, borssal fűszerezve, mézzel keverve kellett forralni nekik. Ilyenkor ütögették a diófa asztalt. Ekkor nótázták:

*A juhásznak jól megy dolga,
Egy halomról a másikkra
Terelgeti nyáját.
Fujja bőrdudáját,
Leteríti a subáját
S úgy várja a rózsáját.*

Óriási karácsonyi kalács.

Hossza három és fél méter, szélessége negyven centiméter, sulya százkét kilogramm. Készítette egy berlini pékmester.

Nagymarosi Demeter urnak meg a régésregi székeley nótá volt a kedves:

*Marosszéki piros-párizs,
Hej, piros az én babám is!
Szép az alma az ágtetőn,
De százszor szebb a szeretőm.*

Ez olyan édes, kedves nótájuk volt, hogy hangjainál összeülekeztek, sirni tudtak a marcona hajdu nemzeti urak... Talán nem is földi asszony, hanem a szép szülőföld, a haza volt, amelyet mindennél szebbnek tartottak?... Ám a szilaj Tiszát egyszerre csak árkolni kezdték. Fogyni, kevesbedni kezdtek a szabad mezők. A termékenyítő vizek is mindinkább elfogyatkoztak. A telhetetlen ekék mind több, mind szélesebb barázdát hasítottak a szűzföldből. A titkos jeltűzű karámok helyén sűrű tanyaházak, ólak, csűrök épültek. Nagymarosi Demeter ur öreg fővel megérte, hogy szertecsatangoló, sok ezer falkáját meg kellett ritkítani. Tüzelővel, kenyérnek valóval, zsirozóval, itallal, pénzzel, pár-csizmákkal hiába látta el bőségesen szerződtetett cigányait is, mint akárcsak a megszabályozott Tiszavidék földjébe, Nagymarosi Demeter ur cigányaiha is beleütött valami száraz nyavalya.

— Nemzetes komám uram, a száraz láz (hektika) égeti el ezeket a rajkókat! — Évről-évre fogyatkozó bandája, családja pusztulásán így siránkozott a vén Ádám-cigány... Talán már száz éves lehetett a hatalmas öreg Nagymarosi Demeter? Nevenapja alkalmából egy ükunokától vezetgetve, az utolsó nótát elfujni, szörnyű nagy réztrombitájával előténfergett megvakultan az öreg Naplesi-Körté Ádám komenciós-cigány. A meleg szobában az étel- és italszag megcsiklandozták a közel száz éves cigány orrát és inyét; ámde mivel már vak volt, nem látta, hogy a gazdagon terített óriási diófaasztal végén könyökre üldögél és várakozik a hatalmas öreg hajdu, Nagymarosi Demeter nemzetes ur... A szörnyű nagy réztrombitába belefujt a vén vak cigány, kedveltetőleg, frissen a régi kedves nótát kezdte fujni:

*Tul a Tiszán a piros kendő integet,
Átalmennék, kisangyalom, nem lehet.
Széles a víz, nincsen sajka,
Nem mehetek által rajta:
Angyalom.*

— Ácsi!... Hagyd el Ádám!

— Hatvan, hetven esztendő óta mindig ezzel szoktunk beköszönteni drága, jó nemzetes komám uramhoz!

A vak cigány szikár ujjai lefordultak a tátongó rézbillentűkről... A vén cigány kiégett szemével zavartan meredt az örök setésébe...

— Nincs már itt kinek nótázni, Ádám! — Busan felhördült Nagydaróczy Demeter. — A gyermekek, a rokokók, a barátok, a kortársak, a régi szép, gazdag, boldog Nagymagyarország mind elvesztek... Oda minden!... A Thedejről is most hozta — sirván — a hirt véni Tündér juhászom, hogy valamiféle zsványok azt az óriási nagy juhdaályt felgyújtották és egyszálíg bentégett az utolsó ezernyi falkám, pedig ezeknek a csavarintott kardszarvu magyar juhoknak hasított körmös apró nyomdokain lelki-szemem Árpád vezérék szabad mezőjére, tul-tul a honfoglalás előtti időkbe, az ősök oltártüzes órhalmáig, sirhalmáig ellátott... Te vén cigány, ha bírod még tudóvel, hát most valami zsoltróst fujjál nékem!...

A vak cigány szeméből — ennyi árvaságon, ennyi magyar bánatra — pergedezni kezdettek az égető magyar könnyek. A horpadt rézkürtből elébb csak hördécseltek a keresgetett, szakadozó hangok, majd egyszerre csak, mint egy csodaképpen, felséges, tisztult erővel mennydörögni, harsogni kezdett a szörnyű nagy, óriási öreg kürt és a

régi kálvinista zsoltrá igéző hatalmas szózata elbűvölőleg felzengült:

*Te Benced biztunk eleitől fogva,
Uram, Téged tartottunk hajlékunknak.
Mikor még semmi hegyek nem voltak,
Sem ég, sem föld nem volt formálva,
Te voltál és Te vagy erős Isten,
És Te megmaradsz minden időben...*

— Bizakodjatok!... A magyarok hatalmas Istene bár próbára tett, nem hagy el minket, gyermekeim! — Az asztalfőn magas öreg szálfaként kiegyenesedett és zengő hangon szólt révedező dédunokájának a hatalmas öreg Nagydaróczy Demeter nemzeti ur... A kálvinista temetők fejfájának „A. B. F. R. A.” szent jelében, a boldog feltámadás reménye alatt nemsokára bizakodón meghalt a büszke öreg hajdu nemzeti ur. A vén trombitás cigányt is utolérte a halál. Ádám cigány halála után a debreceni zsbipiaza került szörnyű nagy réztrombitájára. Ilyen trombitához többé cigány nem terem, az ezeréven át országot védő Nagydaróczy Demeterek után is más vágasu, hitványabb kötésű magyarok következtek.

A SUBA.

A „Vasárnap” műkedvelői a szerző engedélyével díjmentesen előadhatják.

SZEMÉLYEK:

Fuvolás János, kiszgazda
Terka, a felesége
Buborék Pál, napszámos
A végrehajtó

Szín: Kis szoba kemencével. A falon láncosóra. A háttérben ajtó a pitvarra. Baloldalon karoslóca, előtte asztal, szék. Jobboldalon ablak, alatta szalmafonásos díkó irhasubával. Az asztalon virágos kancsóban kadarka két pohárral. Napfényes teli délelőtt.

Első jelenet.

(*Fuvolás, Buborék.*)

Fuvolás (egydedül van a színen. Harminecéves, a lőcán ül, az asztalra könyököl, aztán az asztalon levő eszréppipát veszi a kezébe, nézegetli): Hejhaj, szomorú vagyok én, mint a dér-ütötte tökvirág... Még e'pipára való dohányom sincsen.

Buborék (hatvanéves, a fején kacsma, a vállán ócska szőr, a szájában kartaszára pipa füstöl. Vidáman lép a szobába): Dícsírtessek! Aggy Isten jónapot! (A kezét dörzsölgeti): Itt aztán akkurátos meleg van, hanem odakívül bezzeg szaporán kapkodik a kutyák a lábait a fagyon... Mire vigzed, Jani öcsém? (A székre ül.)

Fuvolás (egykedvűen, a vállát rángatja): Hát csak... Semmisködök, Pali bátyám... Megvontam itt magamat a sarokban, hogy ne lásson éngem de még a napfny se... Hejhaj, Pali bátyám, bujjában teremti éngem az Urísten... Szörnyen cefetül vagyok.

EGYFELVONÁSOS FALUSI KOMÉDIA.

Irtó SOMLAY KÁROLY.

Buborék (kucsmáját az asztalra dobja): Kuttyafikom feneketlen vaszak! Az ördög fészkesült tán beléd, hogy így lógatod a fejedet?... Akkor a szuflák hörögnek a bujuszod alul, hogy elhajthatnád vőlük a szőmalom vitorlakerekét is.

Fuvolás: Tuggya, Pali bátyám, ugy, de ugy tüzel a fejem, mint a pokol kemencéje... Mer'hát megírszölt éngem a szerencse, mint Bodri kutya a krumpliverem oldalát... Üsse ki a cifranezhsg ez a rusnya világot!

Buborék (szürett a subára veti): Mi a' no?... Hadd halljam... Hátha segíthetök rajtad.

Fuvolás: Hát tuggya, Pali bátyám, most a' vóna a legnagyobb bajom, hogy még egy pipára való dohányom sincsen. Pedig ugy kívánom a füstöllist, mint hőt ember a koporsót.

Buborék: Ahun a! Méghogy duhánya sincsen! Miért nem szóltál korábban, hogy nagy fogyatkozásban vagy?... (Mándlija zsebéből suttanos dohányzacskót vesz elő, ezt a bal-markán megütögetli): Ehen e, gyujts rá, Jani öcsém... Fájn muskotály... Eztet még nem látta holmi spenótkakter, holmi finác... Tudod öcsém, ez olyan köngyengyött, öfönvett duhány... Rezesbaraa, éllatos duhány... Aki réz-nygala van!

Fuvolás (a pipáját megtömi, rágyújt): Eztet má' megszíjhatná maga Cen'Pétör is a csillagos mennyországban. (A kancsóból a poharakat megtölti): Hogy a pök be ne szőjje a szánkát, kóstoljuk meg az idei termist... Tíz hektó termett ugyan, de azír én belészoritottam egy kilenhektős hordóba. (Koccint): Hogy az Isten meg ne áldjon minket, Pali bátyám, arról szó se lehet. (Iszik.)

Buborék (kóstolgatja a bort, a poharában hagyott néhány cseppet, szagolgatja, nézegeti): E'má aztán döfi... Fájn vágása van... A kánaai lakodalomban se ihattak entül jobbat... Igenesak szíp színe vagon; olyan a színe, mint a rubintkő... Éllata akár a rozmaringé... Aki eztet megkóstolja, éjjel-nappal mindig szonjúságot érez a gégecsapján.

Fuvolás (a poharakat megint teletölti): Én is odavétek-szek, kedves egy Buborék Pali bátyám, hogy ez a kadar, olyan kadar, hogy meghatná akár a kalocsai érsék is, de ii is csak sátoros innepken... Mer' ez a bor olyan dufla bor, akinek lölke is van... Hát tuggya, Pali bátyám, éppen amiatt faka-dozik bennem az epe, hogy ezt az angyalok italát el kölletik adnom a kupecnek, aki összemismásoli majd valami béska-nyító esigerrel.

Buborék: Méghogy el kölletik kótyavetyélned? A frász ögye meg a dolgozat, má' miért köllenek ezen a mennyből eső-pentett itókán tudnod?

Fuvolás (koccint): Hát tuggya Pali bátyám, e'kis baj áll a házho'... Tizenyolec pengő porcióval tartozom, aztán egy

Baromfitömőkészüléket

már 7.20 fillérért kaphat frankó szállítva és egy perc alatt tömhet libát fulladásmentesen.

Kényelmes munka és nem töri jószágát.

Kérje az egyes számú árjegyzéket.

Cím: Kugler Sándor, Makó

fillérnek ura nem vagyok, Aztán nagyon nyomkodik most a városházán az urak az adóprést.

Buborék (iszik, aztán tegyint a jobbával): A hétágu, esaváros istenyila a körmükre! . . . Oda se neki, Jani ősém! . . . Megfuzeted te azt a potom summácskát a puruszlid zsebiből is.

Fuvolás: Hiszen izé . . . Legubázaám én, ha vóna miből! . . . Tuggya, a termis cefetül észreztél az idém . . . Ezért írta föl minapában a vigrehajtó a subámat . . . Eggye ki a rozsdá, ü is tanulhatott volna különb mesterséget.

Buborék: A subádat? A vigrehajtó?

Fuvolás (fölkel, a subát a vállára teríti): Ezt a remek subát írta föl a vigrehajtó, akinek puntumosan olyan szeme van, mint a viperakégyónak, mint a karaboncos gyáknak. *(Jön-megy, illegeti magán a subát):* Száz pengőn vettem ezert a subát a szabadszállási szücsmesternél, Pali bátyám . . . Tizenkét részből van ez a remek suba . . . Vesárnap ünnepő, hétköznap viselő . . . Nyáron hives, télen meleg . . . Ágyom, asztalom, második feleségöm ez a suba . . . Hát ezt a subát írta föl a vigrehajtó . . . A bivaly nyalja ki a szőmevilágát! *(A subát leveti, leül, bort tölt, isznak):* Megludbörzik a hátam közepé, ha arra esznilködöm, hogy ezt a subát dobra üti a vigrehajtó.

Buborék (feláll): Hun . . . Bizony nem lakhatik jól a szegény ember a mai bolétás, száik világban még a verejtékkel puhított kinyérből se . . . Eggye ki a ragya! . . . Tudod mit, Janesi ősém? . . . Mondanik valamit, ha meghaligatod . . . Ha bandzsállik is a szőmöm, én odalátok, ahun fakad valami! . . . Aztán szeretlek, mint éhes medve a talpát . . . Sokat tapasztaltam, sokszor csak hullott falevél vót a takaróm . . . Meg is szedte az idő a fejem lombját.

Fuvolás (türelmetlenül): Ne halandzsázzék kend összevissza hetet-havat, hanem rukkoljon elő a farbával!

Buborék: Tudod ősém, körömtelen maeska nem mászik a fára . . . E'kis kurácsi köll csak, aztán annyi üstpengő üti a markodat, de annyi, hogy . . . Mint a pelyva, annyi lesz a pénzed . . . Ugyi tudod, merre van a duhánpajta?

Fuvolás: Pedzen má, hogy mit akar kend . . . Ha rajtakapna, győpre húzik az embert . . . Félév, egy esztrendő lakat alatt a dutyiban, rántottlevesen.

Buborék: Fene, aki eszi . . . Tudod, Jani ősém, szegény ember vótam én világiteltemben. Járt-kött ember vagyok én, hát megtanultam, hogy a muszájnak csontos ujjai vannak . . . Tudod, örökkéig nyomott éngöm a balsors. Én nem jártam soha öblös batárban, csak a szegynység oskolájában.

Fuvolás (kacag): Meg az idegön éléskamrákban . . . Mer hát becsületös ember kend, nem nyul a másého', ha nem lehet.

Buborék: Mi az a nihány pincetöris, báránylopás, malaclopás? . . . Féléves, fertályos rátájakom leültem én mindig böcsülettel a törvényen a járandóságot . . . A szegény ember ott vesz, ahun tanál . . . Aztán . . .

Második jelenet.

(Vollak, Terka.)

Terka (huszonöt éves, a kontyán baboskendő, Ijedten, lelkesedezve lép a szívre): Jézus segits! Hallod-e, Jani?

Fuvolás (nevet): Mi lelt, szüvecském? Lekozmaáltad talán a suhanott levest?

Terka: A fránya, aki eszi . . . Itt a vigrehajtó!

Buborék: Az a nyuzókés? . . . Hun van az a szárazföldi cápo?

Terka: Itt házol a templomszeren. A stráfkocsija teli van má mindenféle bagázsival, akit a nipektől ragadományozott össze . . . Viszi máj, a te szip subádot is, Janikám.

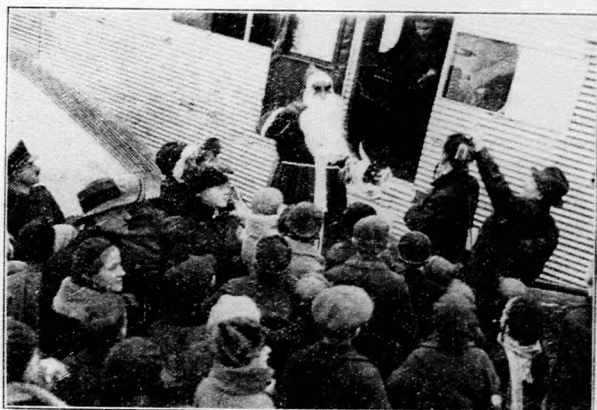
Fuvolás (meghökken, feláll): Még hogy a subát? . . . Az én igaz jószágomat, a tulajdon subámat? A vigrehajtó? . . . A penisz ögye meg, eszmatalpat hasitok én akkor a háta közepéből. *(A szobasarok felé lép):* Hun is van a nyelesbaltám?

Terka (megijed, Fuvolás karját lefogja): Embör, csihadjon le az indulatod! Mit akarsz? A tönlő szómáján akarsz elrodhadni? Inkább száz suba menjék rája, semhogy tipeg baj érzjön.

Fuvolás (Terkát elhárítja az útból): Lassan kása, ne pöfögj!

Buborék (Fuvolás elé áll, kedélyesen): Oda se neki, Jani ősém! Muslinca ellen nem köll a nyelesbaltá . . . Maj' mögfigurázom én azt a gyalogsárcányt, azt a vaskalapos gyöngétsurat, azt a jégrehajtót . . . A szél hordja el a porát, mindent ront ü, ha utra indul.

Terka (Buborékhoz): Kend akar a vigrehajtó eszén tühajtani? Kend?

A „karácsonyi ember” megérkezése.

Németországban karácsonykor a Mikuláshoz hasonló ugyevezett „karácsonyi ember” örvendeztetni meg a gyermekeket. A berlini repülőterre a karácsonyi ember az égből érkezik meg, repülőgépen. Képiünk a karácsonyi ember megérkezését ábrázolja, aki a repülőgéptársaság ajándékait osztja szét a gyermekek között.

Buborék (a mellére ül): Ahhát! Az én furfántos elmémen nem jár tul e' sereg téntanyaló se . . . Magasra kötöm én az ordas orra előtt a hájat . . . Az én kiabirkolt huszárszemen nem fog ki egy regiment vigrelajtó se . . . Lelkenuccse nem!

Fuvolás (Buborékhoz): A giriny köpje le kendet, Pali bátyám! Besziljik hát kend!

Buborék: Gyere csak ide, Fuvolás Jani ősém. Terítsd magadra ezt a subát.

Fuvolás (a subát vállára veszi): Hát aztán?

Buborék: Feküdjél csak ide a nyoszolyára . . . Aztán ha majd béteszi a lábát a vigrehajtó, te csak nyögjél, meg csak nyögjél, ahogyan a jó Isten csak nyögzőnd engedi.

Terka (Buborékhoz): Hallja Pali bácsi, ha bolondot üz az én Janikámbul . . .

Fuvolás: Akkor karóhegyre bököm kendet varnyuriasztónak. *(A subába burkolózik, aztán a szalmadikóra fekszik.)*

Buborék (Terkaéhoz): Ugyi, mikor multkoriban bárány-himlőben fekdűt a kis flatok, a Gyura, akkor egy vörös cétulát köllött az ajtótokra szögezni, akin a vót, hogy ragadványos beteg.

Terka: Ilyenformán vót.

Buborék: Megvan még az a vörös izé?

Terka: Mikor a Gyura gyerek fölépült a nyavolyából, a cédulát levettém az ajtóru. Ide tettem az asztalfiába. Ha az egerek meg nem rágták, még most itt kölletik lenni. *(A fiókot kihuzza, a cédulát az asztalra teszi):* Ehen e! Mit akar kend ezzel a cédulával?

Buborék: Maj' meglátjátok . . . Hát a flaskó, akiben a medecina vót, megvan-e még?

Terka: Itt van a kemencesuton. *(Egy kis üreget vesz elő):* Még félig van medecinával. *(Az asztalfiából kis papirt kotor elő, ezt is az asztalra dobja):* Ehen a recept is.

Fuvolás: Anul jobb . . . Most mán gyöhet a vigrehajtó a subáért. *(Az ablakon kinéz):* Itt is van má' . . . A frác ögye ki, kövér, mint az érott uritök. Csupa szalonna a feje. A skora tokája van, mint a dudám höpögötője. *(Fuvolásához):* Most mán rajtad fordul a dolog, Jani ősém . . . Nyögjél, sóhajtozzál, mint a nagyipöntöki vak ködis.

(Harmadik jelenet.)

(Vollak, a végrehajtó.)

A végrehajtó (pocokos, kövér ember. A fején keménykalap, a hóna alatt aktatáska, Gögösen): Adj! Isten! Azért a kis adóhátralékért jöttem . . . Ha nem fizetek, viszem a lefoglalt subát . . . Hol a gazda?

Fuvolás (a lábait rángatóznak, hörög, nyugdicsél):

Terka: A gazda itt fekszik a dikón, a suba alatt.

Buborék (a végrehajtóhoz): Beteg, instálom. Cörnyen odavan a szegény Jani . . . Olyan, mint a falhóvert maeska . . . Ebben a szent minotomban ment el tüle az orvos.

A végrehajtó: Mi lette kendet, Fuvolás gazda? (A dikóhoz lép.)

Fuvolás (a végrehajtót hason rugja): Issz odébb, ordas! A rossz íssón meg!

A végrehajtó (Terkához): Mi a kő ítött az urához, Fuvolásné asszony? . . . A hatóság közegét merészeli inzultálni . . . Hasamba rug a lacietyár . . . Talán részeg.

Terka (nehézteléssel): Maj' mit mondok . . . Még hogy riszög . . . Há beszél a tánsur? Nem szokott az én Janim kanacsózní, mivelhogy ű igazhitű nazarénos, vakpista, vagy tudom is én micsoda . . . Nem iszik ű víztül ögyebet, mivelhogy ántikalkoholista, a lölköm.

A végrehajtó (a hasát simogatja): A hétmicsodáját, akkor talán megveszett ez az ember.

Terka (siratmason): A jó ég a megmondhatója . . . Rágás van a hasában, nyílalás szur a hátában, lábait a basáho' rángati, kotyog a bendője, erősen jár a szive, ectes habot hány, tüzben van a feje, fátog, mint szárazon a csuka.

Buborék (a végrehajtóhoz): Aszongya a doktor, hogy tifusza van a szegény Janinak . . . Ott a járványcedula meg a medecina az asztalon.

A végrehajtó (megrémül): És ezt csak most mondják maguk nekem? . . . Hagymáz? . . . Tifusz? . . . Járványos betegség? . . . Hevenykór? . . . Epidémia? . . . Szent Isten, nekem feleségem, tizenkét élő gyermekem van. A tizenharmadik most van félton . . . És én itt állok egy contagiosus, egy infectiosus beteg mellett . . . Talán már be is szedtem néhány tucat bacilust . . . Rohanak is a kórházba azonnal, hogy dezinficiáljanak. (Az ajtó felé megy.)

Buborék (a végrehajtó elé áll): Hát a subával mi lesz, he? Vízsi, vagy nem vízsi a tánsur?

A végrehajtó: Kell a fenének az a fertőzött vacak. (El.)

Fuvolás (felkél, kacag, jobbját Buboréknak nyújtja): Üs-sünk markot, Pali bátyám . . . Sose áldja meg az Isten e'kis laposnékű nélkül ezt a végrehajtót, evvel ugyan kibabrált kend . . . Nagy kutyát etet kend, amikor eszik kend, Pali bátyám.

Buborék (önérzetesen): Bizony, Jani esém, nem vagyok én olyan dibdáb, totyalagos firfi, akít még egy tintanyaló is falho' állít. . . Aztán tudod, varjú a varjunak nem vájja ki a szőmit, Hát tipeg nem bagylattalok ennek a nyuzónak a szurkos markában . . . Hát! Istennek, hogy elpuccolt innen, aztán a suba is megmaradt . . . (Az ablakon kitekint.) Ahun szalad a! Most váltott utat az ispotjél felé . . . (Visszafordul.) Hanem, bezzeg olyan kemény hideg van odakívül, hogy még a kutyába is belé-fagy az ugatás.

Terka: Ne is menjék kend, Pali bátyám odébbat ebbe' a dermesztő időbe . . . Majd elayisszantom a hízó kácsám nyakát, aztán tüstinködök e'kis ebidőt. Ugyis már térgyig gázol az óra a dílben . . . A sült kácsával ellakjuk majd a délidőt. (El.)

Fuvolás (a poharakat megtölti borral): Poharazzuk le ad-dig is, Pali bácsi, ezt a tifusz ellen való medecinat. (Iszik.)

Buborék (a poharat megfogja): Hászen ha ippenszeggel muszaj, hát Isten neivel lekutyintom, no . . . Nem vág engöm fődhő' egy-két liter hánatszalajto . . . Aztán mi vigre is vonánk, ha még e'kis borocsák se innánk? (Iszik, aztán bajuszát a markával félresimítja.) Hejha, a keserves pilátusát néki, de kurjantós kedvem szottyant! . . . Hallottad-e, Pali öcsém ezt a nó-tácskát? . . . Aszondi, hogy (dalol):

A kötényi csárdába'

Három legény magába',

Ugy megiszik bujába',

Kifordított subába',

Ugy megiszik bujába',

Kifordított subába'.

(FÜGGÖNY.)

Ne fizessen drága kamatot!

Saját érdekében kérjen **ingyen felvilágosítást** olcsó kölcsöneinkről. Folyósítottunk jelenleg 30—35 éves 7 és fél százalékos kamatozású törlesztéses **kölcsönt levonás nélkül is**. 5 éves kölcsönt 8 százalékos mellett. **Váltó nem kell!** Bővebb felvilágosítást vagy tanácsot ingyen adunk.

Jelzálogkölcsön Forgalmi Vállalat,
Budapest, VII, Kertész-u. 33. Alapítva 1898-ban.

MEZŐGAZDASÁG

ROVATVEZETŐ: SCHANDL JÓZSEF DR.

A dohány csomózása.

Irta: Ibrányi József.

A dohány kezelése körüli munkák között egyik legfontosabb munka a dohánylevelek csomózása.

A csomózási munkálatokat csak akkor ajánlatos elkezdeni, ha a beváltási határnap már közel van, mert a becsomózott és otthon tartott dohány gondozása igen sok munkát és figyelmet kíván. Az osztályozott levelek gyengén kisimítva, nagyság és szín szerint elkülönítve kerülnek csomózás alá. Az erőszakos simítás feltétlenül kerülendő, mert az ilyen munka megsérti a csomózandó leveleket s különösen a finomabb minőségű leveleken foltok keletkeznek.

Nem szabad nyirkos, vagy igen száraz leveleket csomózni s kerülendő a dohányzsinórok mesterséges nedvesítése is.

A levelek a főborda végén pontosan egymás fölé illesztve csomózandók, úgy, hogy a levelek a csomó alsó felében színükkel (felső oldalukkal) lefelé, felső felében színükkel felfelé fordítva feküdjenek egymáson.

Kerülendő a túl nagy és vastag csomók készítése. A csomóknak legfeljebb 25—30 levelet szabad csak tartalmazniok. A levelek átkötésére legmegfelelőbb a sodrott kukoricaháncs. Sokszor előforduló hiba, hogy a leveleket egészen a levelek vállánál kötik át. Így kötözni a csomókat nem szabad, mert különösen a fermentálásnál a vállban kötött csomók rendszerint könnyen megpenészednek és elromlanak.

A kertészek igen sokszor szeretik a gyengébb minőségű leveleket a jobb minőségű csomókba rakni, vagy az alsóbbrendű csomókat a magasabb osztályba sorozott bálákban elcsusztatni. Erre nagyon ügyelni kell, mert az ilyen kevert bálák, még ha tulnyomólag jobb minőségű csomókat is tartalmaznak, csak alsóbb osztályba válthatók be. A becsomózott dohány a beszállításig száraz helyen, szín és osztály szerint elkülönítve, nem magas asztalgocskákban rakva tartandó. Ha a dohánynál felmelegedés észlelhető, azt azonnal széjjel kell bontani és át kell szellőztetni.

A helyes és rendes csomózás keresztülvitele azonban csak akkor remélhető megbízottan, hogyha ezeket a fontosabb tudnivalókat, nemcsak megmagyarázzuk a dohánykertészeknek, hanem legcélszerűbb azt gyakorlatilag többször is bemutatni.

Mit kell tudni a tej piaci árusításáról?

Irta: Szanyi István, kir. fővegyész.

A városok körüli falvak lakosai sok esetben közvetlenül a fogyasztóknak adják el tejfeleségeiket. Ezáltal a városi ember gyorsan és frissen fejt tejhez jut. Másrészt a gazda azonnal megkapja a „tejpénzt“, amely fontos jövedelmi forrása.

A tej forgalombahozatala, a piaci árusítás azonban szabályozva van. Ezért célszerűnek tartom az alábbi ismertetést közreadni, nehogy azok nemtudása következtében a gazdát kellemetlenség, károsodás, büntetés vagy szegény érje.

Csak egészséges tehéntől, megszakítás nélküli fejéssel teljesen kifejt édes és romlatlan tejet szabad a piacra vinni. A tej alkotórészeiből sem elvonni, sem idegen anyagokat hozzáadni büntetés terhe alatt tilos.

Legyen a tejskanna tiszta, szagtalan. Ónoztatlan vasból készült, cinkezett, horganyzott, vagy rozsdás, vagy

leütődött zománcu kannában tejet a piacra vinni nem szabad.

Tiltva van közönséges üvegben tartani az eladni való tejet. Megtörtént ugyanis, hogy az üvegben azelőtt ecet, bor, pálinka, vagy petróleum volt és a felületes kimosás következtében a tej kellemetlen ízt, vagy szagot vett fel. Azonkívül sokszor van az üvegben belül nehezen lemosható lerakódás, ami a tejet szennyezheti. Az ellenőrző hatóságok az üvegben árusított tejet el szokták kobozni.

A tejeskannákon fel kell tüntetni jól olvasható és könnyen el nem távolítható módon a tulajdonos nevét és lakhelyét, valamint a „teljes tej” jelzést. Legcélszerűbb e célra a kanna nyakára fémlemez forrasztani, vagy erősíteni, amelyen a megkívánt jelzés egy centiméter magas betűkkel legyen benyomva.

Tejet házhöz vinni csak írásbeli megrendelésre szabad. Tehát tiltva van a tejjel házalni.

Legyen mindenkinél, aki piacon tejet ad el, a községi előljárásság által kiállított személyazonossági igazolvány.

Ha valaki fölözött tejet ad el, a kanna nyakán „egészen lefölezött tej” jelzés feltétlenül alkalmazandó. Ez az úgynevezett „szepera-tej”. Ha a tej részben fölözött, vagy a fölözés nem géppel, hanem kézzel történt, úgy a kannára „részben fölözött tej” jelzés kerüljön. Tapasztalatok szerint a kézzel fölözött tej zsirtartalma körülbelül 2% és így a jelenleg érvényben levő földművelésügyi miniszteri rendelet is a részben fölözött tej zsirtartalmát legalább 2%-ban állapította meg. Igen fontos ezen jelzések alkalmazása. A vonatkozó miniszteri rendelet szerint ugyanis jelzés nélkül, vagy csak tej néven mindig a teljes zsirtartalmu tej értendő. Így a köteles jelzés elmulasztása a piaci tejevizsgálatoknál mindig bizonyosan büntetést von maga után, ha fölözött tej van a kannában.

A kannában lévő tejet minden egyes kimérés előtt

kanállal alaposan fel kell keverni. Ezáltal az időközben a felszínre jött zsirosabb rész, a tejszín, az egész tejben egyenletesen eloszlik, elkeveredik. Így minden vevőnk jó, zsiros tejet kap és a legközelebbi alkalommal is bizalommal fordul hozzánk és így állandó vevőközönségre tehetünk szert. Így tejünket mindig el tudjuk adni.

Tejbe kézzel nem szabad nyulni. A tej ugyanis nemcsak a legjobb, legáltalánosabb táplálék, hanem a legkényesebb is és igen hamar fertőződik és romlik. Ezért a legnagyobb tisztaság az egész vonalon. Ha mégis megtörténik, hogy valami a tejbe esett, úgy tiszta késsel, vagy tiszta kanállal vegyük azt ki belőle.

A trágyázás tizparancsolata.

1. Trágyázd szántóföldjeidet és rétejeidet, mert minden termés apasztja a talaj tápanyagait, holott azok nincsenek kimeríthetetlen mennyiségben a talajban.

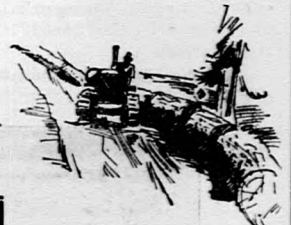
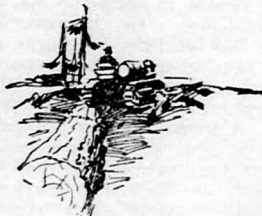
2. Gondozd istállótrágyádat, készíts jó trágyatelepet, a trágyát öntözd és tiportasd meg, hogy minél tartalmasabb és hatékonyabb trágyát vihess ki földjeidre.

3. Ne folyasd ki a trágyalevet udvarodról az utcára, készíts trágyalégödrot és abból öntözd a trágyatelepet. Ne engedd, hogy az istálló padlója igya be a trágyalevet és mérgezze kutaid vizét. Ha próbát tettél trágyaléöntözéssel és láttad annak kitünő hatását, be fogod látni, hogy milyen nagy pazarlás az, ha a trágyalevet nem fogod fel.

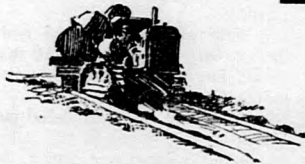
4. Készíts komposzttelepet udvarodban és hordd bele a falevelet, a konyhai hulladékokat, utcasöpredékeket. Meg fogod látni, hogy a komposzttelep a gazda takarékperselye.

5. Egészítsd ki természetes trágyáidat műtrágyával, mert az eladott gabonával, hussal, tejjel földednek sok táplálóanyagát viszed ki a gazdaságból, amelyeket egyedül istállótrágyával nem tudsz pótolni. Ezek teljes

**TÉLI ÖRÖMÖK
TÉLI BAJOK
TEHERSZÁLLÍTÁS
HÓBAN-FAGYBAN
MEREDEK
LEJTŐKÖN
SIKOS UTAKON**

**KELLEMES KARÁCSONYI
ÜNNEPEKET KIVÁNUNK**

MINDEN IDŐBEN MINDEN TALAJON

CATERPILLAR
REG. U.S. PAT. OFF.
TRACTOR

Téli árjegyzéket, ábrás prospektust készséggel küldünk.

pótlását csak istállótrágya és műtrágyákkal eszközölheted.

6. Műtrágyával se trágyázd földjeidet egyoldaluan, kivéve a homoki szőlőket, mert ezek nem pótolhatják teljesen az istállótrágyát.

7. Szántsd le az istállótrágyát azonnal, különben legértékesebb tápanyaga, a nitrogén, elillan és kárbavész. A műtrágyát azonban csak csekélyen szántsd le, vagy fogasold be, mert a mélyre leszántott műtrágyának kisebb a hatása.

8. Trágyázd meg rétjeidet és legelőidet is, mert a fű sem nő levegőtől és ne felejtse el, hogy „a rét a szántó-föld anyja”.

9. Szerezd be a műtrágyát idejében, mert ha azokat későn alkalmazod, nem várhatok tőlük olyan hatást, mint akkor, ha ősszel, vagy kora tavasszal alkalmazod.

10. Tégy a műtrágyákkal először kicsinyben próbát, ne ítélj egy év után elszietve a műtrágya eredménytelenségéről, mert lehet, hogy azt helytelenül alkalmaztad és ez az oka hatástalanságának.

(—csy.)

Apró jó tanácsok.

A gyümölcszedést mindig kézzel, ha a fa magasabb, létráról végezzük. A leszedett gyümölcsöt pedig fagyapottal bélelt kosarakba helyezük úgy, hogy rajtuk ütődés, nyomás elő ne álljon. Meg kell végre már szoknunk azt, hogy a gyümölcs csak abban az esetben bír értékkel, csak akkor piacépes és eltartható, ha azzal is úgy bánunk, mint ahogy a tojással bánti szoktunk. Ügyeljünk erre annál inkább, mert az ütődés és nyomás hátrányát a gyümölcs csak később, a néhány hét múlva meginduló rothadás által mutatja. Minél későbbi érési a fajta, annál későbbben történjen a gyümölcs leszedése, de a naspolya kivételével — a dér a gyümölcsöt a fán ne érje. A bő éjjeli harmat azonban az egészséges gyümölcs ízét, zamatját javítja.

Répahordásnál sokszor láthatjuk, hogy a szekerekre rakás gombos répavillák helyett közönséges vasvillákkal történik, míáltal a répát összeszurkáljuk. Ne feledjük, hogy minél több sebet kap a betakarításnál a répa, annál inkább veszélyeztetjük eltarthatóságát.

Igyekezünk takarmánykészletünket az őszi és téli csapadék ellen biztonságba hozni: a külső rakományokat, kazlakat

jól betetőzni. Az összes takarmányokat kimérve, kiporciozva adjuk az állatok elé. Vegyük pontosan számba, hogy mekkora a készletünk, osszuk ezt be egyenletesen az egész télre, s ahol hiányok mutatkoznak, ott idejében gondoskodjunk póttakarmány beszerzéséről. Ha így járunk el, akkor nem fognak állataink a tél végén se koplalni és nem kell a legyengült, csont és bőrre soványodott állatokat szekéren vinni a legelőre.

Itt a legfőbb ideje annak, hogy az épületeket kijavítsuk, a lehallott cserepeket pótoljuk, hogy az eső és hó az épületekben, illetőleg az ezekben elhelyezett vagyontárgyakban, készletekben kárt ne tegyen. A kutak körül s általában az udvarokon töltsük fel a gödröket, a vízállásos helyeket, hogy a csapadékvíz itt ne álljon az udvaron, kőpéc ne az épületek tövében. Aránylag csekély munkával el lehet ezt végezni akkor, mikor a gazda ráér. Nincs elsmozartóbb látvány, mint az elmoesarasodott udvar, hol embernek, állatnak minden lépés egy szenvedés.

Szarvasmarháink etetésénél takarékoskodjunk a szénával és etessünk velük inkább tengeriszarát, szalmát, pelyvát és töreket. A cukorgyártás megindulával a cukorrépa-termelő gazdáknak friss répaszelet is rendelkezésükre áll. Az abrakok közül itt az árpa, rozs, tengeri, kőpéc és a takarmánylízit jönnék leginkább tekintetbe. A zabbal takarékosan kell bánni és ezt az abrakot ezidén inkább a borjak és bikák részére kell fenntartani. A tehenek és borjak abrakjából a hüvelyes magvak vagy az olajjegésák ne hiányozzanak, mert ezekből tudják csak a fehérjeszükségletüket kellően fedezni. Az idén kevés hazai gyártású olajjegésa jut a piacra, mert többől és napraforgóból gyenge volt a termés. A külföldiek közül a szójadára és a szezámmagliszt utján jutunk legutányabban fehérjéhez.

Az esős idők takarmányra betakarítását is hátráltatták s nem egy gazdánál huzódott át ez a munka. A répát akkor takarítjuk be helyesen, ha a földből földbe helyezük. Ez a tétel kétszeresen áll a megkésített répaszedés idején, mikor a földdel le nem takart kupacokban könnyen megfagy a répa.

Téle a szobában elhelyezett növényeket ritkán kell öntözni és ekkor is csak oly mérvben, hogy földjük kissé nyirkos legyen.

A burgonyatermés romlandósága miatt ezidén sok a panasz. Különösen a rózsburgonyánál nagymértékű a fiasodás, mi gondos válogatást és az eltartásnál nagy óvatosságot tesz szükségessé. Hol nagymérvű romlandóság mutatkozna, ott siessünk az ilyen burgonyát mielőbb feltakarmányozni s ahol ez nem lehetséges, ott a további veszteség megakadályozása végett a besavanyításához kell folyamodni. Az elmúlt évben a burgonya besavanyításával több gazda igen jó eredményt ért el.

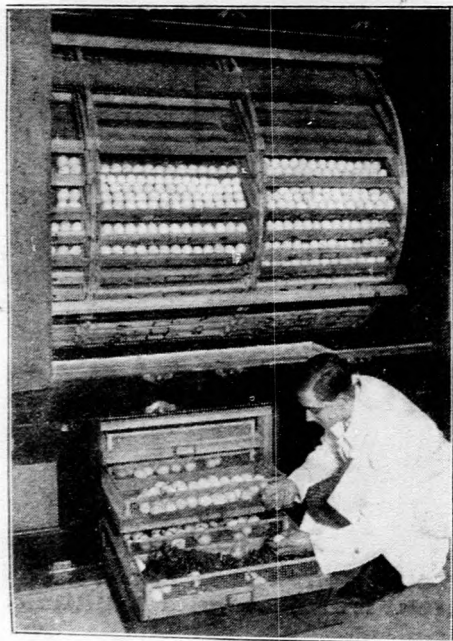
A tengeriföldeken a Dunántúl egyes vidékein azt a kellőleg el nem itélhető rossz szokást észleljük, hogy a száravágás tére vagy tavaszra marad. Ez az érthetetlen hanyagság lesz azután az oka annak, hogy az illető területeken az őszi mélyszántás elmarad és a tengeriszár takarmányértéke megsemmisül. Nincs ma olyan boldog gazda, ki a tengeriszárban levő takarmánykészletéről lemondhatna. Még tüzelőnek is jobb az a szár, melyet az őszi esők és a tél elől idejében betakarítottunk.

Vető alá nem szabad nedvesen, lágyan szántani a talajt, de az őszi mélyszántásnál már ez is megengedhető, mert fődolog, hogy ezt a fontos munkát elvégezhessük, még mielőtt az eke kifagyna a földből.

A zölden fel nem etethető cukorrépa-fejet gondos veremléssel el kell tenni a téli, illetőleg a tavaszi etetés idejére. A verembe is lehetőleg tiszta, földes részekről mentes répafejet tegyünk és a leföldelés előtt rétegenként tiprassuk meg jól, hogy a levegőt kiszorítva a kártékony erjedésnek és penészesedésnek elejét vegyük.

A kártékony mezei nyulak ellen a fiatal, még sima héjú biró alma-, szilva- és őszibarackfák törzsét be kell kötözni különösen ott, hol kerítésre nincs a gyümölcsösnek, mert különben a nyulak a tél folyamán a héjakat körültrágyák és lehántják. Erre a célra a legjobb a nyulak száját felsebző nád, a tövises rózsé vagy a fa törzsére több rétegben récesavart újságpapíros. Kukoricaköröt, szalmát ne használjunk erre a célra, mert ezekben elbujna és tanyát verne sok mezei egér. Ezek pedig épből megrágnák a fák héját, mint a nyulak.

A pinceben a fehér borokat fel kell tölteni. A még forrásban levő mustok hordóján az erjesztő akonákat, az u. n. kutyókat mindaddig a hordókön kell hagyni, míg csak erjedés mutatkozik. A múlt évi fehér borokat most kell lezuhni negyedszer és a vörös borokat másodszer. Keményebb hidegek beálltával be kell dugni a pince szeleleit, mert ha az ujbort hirtelen megfázik, kénytelen idő előtt lerakni borkővének egy részét, ami miatt azután a bor könnyen meg is romlik.

Kép egy berlini „csirkegyár”-ból.

A berlini nagyüzemben három hatalmas baromfikeltető gép van, melyekben egyszerre tizenöt-huszezer tojást keltenek ki villamos fűtéssel. Képünk az egyik keltetőgépet mutatja be.

A felsőiregi jásztelepítés az igazság fűkrében.

A következő levelet hozta számunkra a posta:

Igen tisztelt Szerkesztő Ur!

A napilapokban olvastam leírását annak a telepítésnek, amely községünk, *Felsőireg*, határában folyik, melynek során jász testvéreink itt új otthonhoz jutottak. A lapok nem tudtak elég dicséret jelző szórni úgy a telepítési akció megindítójára, mint lebonnyolítására és a telepítést mintául állították oda az ország közvéleménye elé.

Feltétlenül híve vagyok a telepítésnek. Az én nézetem is az, hogy úgy a mezőgazdasági népesség, mint a termelés átszervezését csak úgy érjük el, ha a nálunk *tultengő nagybirtokok területének nagyobb részére új falvakat telepítünk és a nagybirtokokat intenzív (belterjes) gazdálkodásra alkalmas kisbirtokokká bontjuk szét.*

Ennek a folyamatnak azonban nem szabad úgy bekövetkeznie, hogy az új birtokos elviselhetetlen terheket kapjon a vállára, a régi tulajdonos ellenben talán meg sem szolgált anyagi előnyökhöz jusson, a vagyonváltságröfdeknél pedig az állam a telepítést jövedelemgyarapításra használja fel.

Az itteni Zichy-birtokból elvett vagyonváltságröfdeket valóban jászárokszállási földmivések kapták meg, *azonban holdankénti és évenkénti 60 pengőért.* Kérdem, hogyha nem termelnek paprikát, vagy cirokszakállt, vagy földiepret, hanem főleg szenttermelésre és tengerire rendezkednek be, hogy fogják ezt a rettentő összeget fizetni? A

cikkek szerint nagyszerűen megoldódott a lakáskérdés is és a Faksz-kölcsonókkal egész szép kis falu fog épülni.

A tényállás az, hogy a *Zichy-uradalom bérlőjének egyik sertésállójába kellett volna bemennie a százhuszonnyolc embernek, — köztük beteg gyermekek, áldott állapotban lévő asszonyok — de ezt a megoldást sem lehetett keresztül vinni, mert a bérlő egyszerűen nem ereszlette be őket; az olmos, ősi esőben a szabad éj alatt voltak, míg az itteni nagybirtokosnak, Kornfeld bárónak jószívé felelése be nem vette őket egyik, nyaranta szünidei gyermektelepnek használt majorjába. Most is ott vannak és a bárónétól kapnak tejet, orvosi ellátást, jó tanácsot.*

Kérdem azonban, hol van itt a nagy előrelátás, a jó szervezés és mi történt volna, ha véletlenül nincs itt jószívé nagybirtokos és annak nem állnak rendelkezésére összeil megfelelő épületek? Azóta a gyermekek már rákásra haltak volna és a baloldali sajtó foglalkoznék az esetel.

Az tehát a megjegyzésem, hogy telepítsünk, de úgy, hogy *ebből a régi birtokosnak ne legyen haszna, hanem viseljen ő is áldozatot, vagy hárítsuk az áldozatot az összes adófizetőkre és ne csak a kisemberre. Vigyázzunk továbbá arra, hogy a telepesek akkor menjenek el az új helyre, amikor a házuk kész.*

Tisztelettel

egy felsőiregi olvasó.

Nagyszabású értekezlet dönt a Gyümölcs-szeszforgalmi rt. ügyében.

Az Egységspárt határozatot hozott a képviselői fizetések leszállítása ügyében.

Az *Egységspárt* december hó 10-én értekezletet tartott, melyen *Pesthy Pál* elnök bejelentette, hogy a *Kormányzó Ur Walko Lajos* külügyminisztert saját kérelmére felmentette állásától. Elemi kötelességet teljesítünk akkor — mondotta az elnök — amikor megemlékezünk arról az érdemes munkáról, amelyet *Walko Lajos* különféle állami megbízások alapján az ország érdekében kifejtett. A háború alatt *Walko Lajos* a gazdasági élet megszervezésének egyik főtényezője volt, a háború utáni időkben pedig a megcsontított Magyarországon az építés munkájának egyik oszlopa. A pénzügyi és katonai ellenőrzés megszüntetésének a kérdésében, a baráti szerződések kiépítésének, a jövételtel kérdések elintézésének feladatai körül érdemes, *maradandó és történelmi munkásságot fejtett ki. Végül a párt nevében hálás köszönetét fejezte ki Walko Lajosnak az ország érdekében teljesített munkásságáért.*

Ezután *Erdélyi Aladár* szóalt fel a *gyümölcs-szeszértékesítés ügyében* kiadott rendelet megváltoztatása érdekében. Ismertette a *Gyümölcs-szeszforgalmi Rt.* felállításának a körülményeit. Hangoztatta, hogy a *Gyümölcs-szeszforgalmi egyéves működése alatt nem váltotta be a hozzájárított reményeket, a hozzá beszállított gyümölcs-pálinkát nem tudta teljes egészében eladni és legutóbb kénytelen volt leszállítani a pálinka árát is. A Gyümölcs-szeszforgalmi működése következtében a gyümölcs-pálinka-kifőzés nagy mértékben csökkent és emiatt károsodás érte a gazdákat. Beszédének második részében azt fejtette meg, hogy a *borpárlat-kifőzésnek bizonyos szeszfokhoz nem kötött megengedése milyen előnyökkel járna egész borgazdálkodásunkra. Csökkentené az eladatlán borok mennyiségét, jó és exportképes likőrök gyártását tenné lehetővé. Intézkedést kért a pénzügyminisztertől a *gyümölcs-szeszértékesítő rendelet* revíziója és a *korlátlan borpárlat-kifőzés megengedése* érdekében.**

Wekerle Sándor pénzügyminiszter válaszában mindenekelőtt utalt arra a korábbi kijelentésére, hogy *értekezletet szándékozik összehívni* ebben az ügyben *úgy a szakemberek, mint a termelők bevonásával. A Gyümölcs-szeszforgalmi Rt.* felállításánál az volt az irányadó szempont, hogy amint a szesz-kartell révén sikerült a mezőgazdasági szesztermelés rentabilitását (jó-

vedelmezőségét) biztosítani, biztosítsák ezt a gyümölcs-szesztermelésnél is. Ezt azonban csak úgy lehet keresztülvinni, ha a termelt szesz nagy része egy kézbe kerül, amely belföldön a szesz árát okszerű határok között tartja s minőség szempontjából egy gyűjti össze a termelést, hogy külföldön megfelelő piacot tudjon magának teremteni. Nem szabad figyelmen kívül hagyni azt sem, hogy a helybéli pálinkakereskedők az egyes községekben bizonyos monopolisztikus helyzetet élveztek korábban, mert hiszen összefogtak az árak megállapítása szempontjából s törekedtek a gyümölcs-szesz árát lenyomni. Az ország igen nagy részében ennek következtében szinte *uzsora fejlődött ki, a gyümölcs-pálinkát oly olcsó áron vették, hogy kifőzése nem volt érdemes. Ezen a helyzeten kívánt a kormány segíteni akkor, amikor összpontosította a gyümölcs-szesz eladását, kezelését és exportját, hogy nagyarányú kivételt teremtse meg. Nem a Gyümölcs-szeszforgalmi Rt. az oka annak, hogy a gyümölcs-szesztermelés csökkent ebben az évben, hanem az, hogy az idén szűkben és barackban nem volt jó termés. A borpárlat előállításánál azért léptetett életbe szigorú ellenőrzést, mert visszaélésekre jött rá. Feltűnt, hogy egy idő óta kevés a bevétel a szeszadóból, borpárlatot viszont nagy mennyiségben állítanak elő. Kutatta tehát, hogy mi az oka ennek, s rájött arra, hogy az első főzés után a finomításnál nem savaanyag bört, hanem *minél nagyobb szeszstartalmu bort használtak s így a finomítás révén a borban lévő szesz egy része adómentesen termelődött, mert hiszen a finomítás adómentesen művelet.* Az ellenőrzés után visszaesett a borpárlatfőzés éppen a szigorú ellenőrzés következtében, amittől azonban nem tekinthet el, mert nem engedheti, hogy az ország egyik legbiztosabb jövedelmét visszaélés következtében csökkentsék.*

—A múlt évben bejelentette, hogy a *mezőgazdasági szeszgyárak számát szaporítani kívánja.* Ezt a tervét a szeszfogyasztás rohamos visszaesése megakadályozta, ma sem állt el azonban attól a szándékától, hogy fokozatosan felállítsa az új szeszgyárakat, úgy, hogy számuk száz legyen. Két érdekeltiség áll egymással szemben, az egyik a *bort akarja új módon értékesíteni, a másik pedig a burgonyát, a kukoricát és a rozsot.* Mind-egyikhez sok érdek fűződik, s így ennek a kérdésnek megol-

dása sem kis dolog. A Gyümölcsészeti Rt. ügyében tervezett értekezletet rövidesen megtartják és azon szívesen látja a párt érdeklődő tagjait. Az értekezleten elől majd az, hogy mi történjék, megállapítják majd, hogy az intézmény reformjára, vagy fokozatos leépítésre van-e szükség.

Ezután Váry Albert a képviselői illetmények leszállításának kérdését tette szóvá. Rámutatott arra, hogy most, amikor a parlament a takarékosági javaslatot tárgyalja, amely javaslat a tisztviselők fizetését külön adóval sújtja, az egyenlő el-

bírás elvénél fogva helyesnek tartja, hogy a képviselők is hozzanak áldozatot. Arra kérte a pártot, hozzon olyértelmű határozatot, amely szerint a képviselők illetményei megfelelően leszállítottassanak. Felkérte a párt elnökségét, lépjen érintkezésbe a képviselőház elnökével, hogy pártközi értekezlet összehívása révén ebben a kérdésben az összes pártokat kielégítő megállapodás létesüljön.

A pártértekezlet Váry Albert javaslatához hozzájárult s ezzel az értekezlet véget ért.

A „Faluszövetség” a földreform-földek évi terhének sürgős csökkentését kívánja.

Fel kell függeszteni a Soroksár-bajai csatorna járulékal miatt kitűzött árveréseket.

A „Falu” Országos Földművelésügyi Szövetség igazgatóválasztmánya december hó 16-án Schandl Károly dr., h. elnök elnöklete alatt ülést tartott, a választmányi tagok élénk érdeklődése mellett.

A napirend előtt Schandl Károly dr. azt a nagyfontosságú javaslatot tette, hogy a Szövetség sürgős felterjesztéssel forduljon a földmívelésügyi miniszterhez a földreform-földek évi terhének egyharmadával való csökkentése érdekében. A vita során felmerült az a gondolat is, hogy azok a megváltást szenvedett földbirtokosok, akik — a forgalmi földárak időközben bekövetkezett esésére való tekintettel — olyan áron értékesíthették földjeiket, melyeket na nem érhetnek el, szintén vállaljanak részt a kisemberek terheinek enyhítésében.

Az igazgatóválasztmány határozatából kifolyóan a következő táviratot küldötték Mayer János földmívelésügyi miniszterhez:

„A „Falu” Országos Földművelésügyi Szövetség sürgősen kéri Nagyméltóságodat, tegye lehetővé, hogy a földreform során földhözjutott kisembereknek évi terhe legalább is egyharmaddal csökkentessék mindaddig, amíg a gazdasági válság enyhülése és a főttermények árának rendes színvonalra való emelkedése a teherviselőképességet helyre nem állítja.”

Ezután az igazgatóválasztmány letárgyalta a napirendet, melynek első pontján a Pestvármegyei Dunavölgyi Leccsapó- és Öntözőtársulat pénzügyi nehézségei és a járulékok késedelmes fizetése miatt kitűzött árverések ügye szerepelt. Szekeres László dr. főtitkár ismertette a kérdést, — melyet a Vasárnap már teljes részletességgel közölt — hangsúlyozva, hogy kilencezer kis- és nagybirtok-

os létkérdéséről van szó a nehéz ártéri járulékok behajtása miatt, amelyet a nemtermő területek után is fizetni tartoznak. A javaslatához Váry Albert országgyűlési képviselő, Kráschánzky Henrik igazgató-főmérnök, Gesztelyi Nagy László kamarai igazgató, Dobos Gábor, Piukovich János és Steinecker Ferenc egyetemi tanár szoltak hozzá. A választmány végül is azt a határozatot hozta, hogy sürgős felterjesztéssel fordul a földmívelésügyi miniszterhez a már elrendelt árverések felfüggesztése miatt, január első napjaiban pedig értekezletet tart e nagy horderejű kérdés megoldása érdekében.

Ezután Kerék Mihály dr. fogalmazó ismertette Főrhéncz Sándor aszóni főjegyző két javaslatát, melyek közül az egyik a falu közegészségügyének megreformálására, a másik pedig a falvak állategészségügyi szolgálatának egyszerűsítésére vonatkozik. A felvetett javaslatokhoz Keller Lajos, a Stefánia Szövetség igazgatója, Kovacsics Dezső dr. tisztii főorvos, Gesztelyi Nagy László kamarai igazgató és Chrappán István (Kistarcsa) szoltak hozzá, hangsúlyozva, hogy a falu egészségügyi kérdéseit össze kell kapcsolni szociálpolitikai kérdésekkel is.

A választmány azt a határozatot hozta, hogy rövid időn belül megalakítja a Szövetség egészségügyi és szociálpolitikai szakosztályát. Végül Weis István dr. miniszteri tanácsos, ügyvezető-igazgató, néhány bejelentést tett. A választmányi ülés ezzel véget ért.

VASÁRNAPTÓL-VASÁRNAPIG

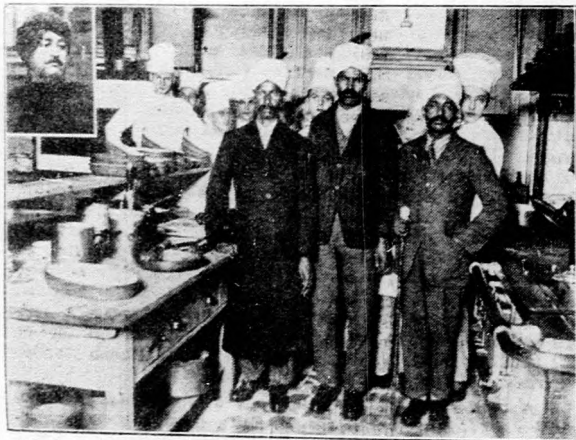
GAZDATÁRSADALMI HIREK

Ötmillió hektoliteres rekordbortermésünk van.

A Borászati Lapok részletes becslési adatok feldolgozása alapján azt írja, hogy 4,8—5,2 millió hektoliter borunk termett az idén, vagyis rekordtermésünk van. Természetesen ennek a mennyiségnek értékesítése sok gondot ad. Borpárlatként ugyanis csak 200—300.000 hektoliter kerül feldolgozásra. Exportra körülbelül 300—500.000 hektolitert lehet számítani, úgy hogy kereken 4 millió hektoliter az a bormennyiség, amelyek a belföldi piacon való elhelyezéséről kell gondoskodni, ha csak új föltervekkel külföldi piacot nem sikerül találni. Aligha valószínű azonban, hogy ezt a mennyiséget a belföldi piac fölvegye, mert az utolsó tíz év fogyasztási adatai szerint 2,5 millió hektoliter az a bormennyiség, amit a hazai piac az új kampányig elfogyasztani képes.

Gazdagylülés Nagykanizsán.

Az Alsódunántúli Mezőgazdasági Kamara (Kaposvár) elnöke, Benyovszky Móric gróf, aki a kerület valamennyi gazdasági egyesületét közvetlen tapasztalásból akarja megismerni, résztvevett a nagykanizsai és letenyei járási gazdabizottságok nagykanizsai gyűlésén, amelyen vele együtt megjelent Kiss Elemér kamarai igazgató, Krátky István polgármester, Gyömörey István képviselő, Pihál Viktor felsőlászi tag és igen sokan a környékbeli gazdák közül. A gyűlést Elek Ernő földbirtokos nyitotta meg és ismertette a két járás helyzetét. Rámutatott az állatkérdés fontosságára s arra, hogy nem egy községben nyolcfülleres tejárak is vannak. Benyovszky Móric gróf a gazda-

Hindu szakácsok egy európai szállóban.

Az indiai fejedelmek, a durgazdag maharadsák, európai utjukra is magukkal viszik szakácsaikat, akik a hindu vallás által előírt ételeket készítik el uruknak. Képünk három hindu szakácsot ábrázol egy előkelő berlini szálló konyhájában. A kép baliskájában maga a fejedelm, Jagannath Prasad Sinha látható.

társadalom időszerű problémáiról beszélt, így hangoztatta a minőségi termelés fontosságát s bejelentette, hogy a nyomasztó kamatok enyhítése céljából akciót indított a gazdaközönség adósságainak konverziója érdekében. Kovács Sebestyén Miklós, Kása Elemér, Vass Zoltán dr. felszólalásai sok fontos kérdést érintettek, így sürgették, hogy a kisgazdai társadalom részére nagyobb szerevet szerezze be a Kamara a hirtelenségi anyagokat s hogy az oltóanyagok árát csökkentse.

A földmunkás-szövetkezetek nyomorenyhítő akciója.

Az Országos Központi Hitelszövetkezet kötelékében működő földmunkásszövetkezetek követésre méltó módon igyekeznek minden lehető elkövetni a falusi földmunkásrétegek nyomorának enyhítése érdekében. Az előző évek szociális irányú munkáját folytatva, a földmunkásszövetkezetek, illetve azok központja, az Országos Központi Hitelszövetkezet földmunkásszövetkezetek osztálya, az idén közel 5000 pengő értékű cipőt, azonkívül nagyobb összegű ruhaneműt szándékozik a leginkább rúdult földmunkások között kiosztani. Habár ez az összeg korántsem elégséges ahhoz, hogy a falusi földmunkások téli szükségleteit kielégítse és azok nyomorát végre enyhítse, mégis követendő mintaképp állíthatjuk oda a földmunkásszövetkezetek nyomorenyhítő akcióját mindazon intézmények elé, amelyek jelentős anyagi eszközök birtokában vannak és amelyek a társadalom szegényebb rétegeinek, a falusi és városi kisembereknek támogatását tűzték ki céljukul.

Baromfiállítás volt Szombathelyen.

A Vas megyei Gazdasági Egyesület baromfiellenőrző szakosztálya baromfiállítást és vásárt rendezett, melyre a vármegye minden részéből hoztak fel állatokat s amint azt a bírálóbizottság is egyhangúan megállapította, az anyag várakozásán felül jó volt. Felhoztak összesen 635 darab vörös izlandi kakast, 65 darab vörös izlandi tojót, 32 darab különféle kacsat, sok pulykát, galambot és nyulat. A földmivelségi miniszter 351 darab baromfit vásárolt meg.

Pinceszövetkezet alakult Cegléden.

Az idei szilvestert alkalmával a szőlőgazdáktól 7—8 filléres átlagban vásárolták össze a borkereskedők a mustot. A gazdaságok okulva a tapasztalatokon, elhatározták, hogy pinceszövetkezetbe tömörülnek és jövőre már így védekeznek az árlejtésekkel szemben. A pinceszövetkezet részére a ceglédi hitelszövetkezet pincéjét vásárolják meg. A vételárat borral fizetik ki. A mozgalom élén Negyedi Benő szőlőgazda, városi képviselő áll.

Vetőburgonyakiosztás.

A földmivelségi minisztérium burgonyatermelési hivatala az elmúlt évekhez hasonlóan a tavasszal ismét 5—600 vagyon vetőburgonyát fog a gazdák között kiosztani. Kistermelőknek az igénylést vagontételre társulva a községi elöljáróság, vagy gazdákör útján kell benyújtani. Kistermelők vagy 1931 október 31-ig érvényes kamatmentes hitelre, vagy előzetes készpénzfizetés ellenében kaphatják a vetőmagot. Készpénzfizetés esetén a vasúti fuvarköltséget a kistermelők támogatásaképpen a hivatal magára vállalja. Fajtaösszehasonlító kísérletek beállítására 5—6 fajtat két-két métermázsás mennyiségben egyszeri visszatérítési kötelezettsége mellett is ad ki a hivatal, a vasúti fuvart is viseli, kiközl azonban ilyen esetben a kísérleti eredmények pontos közlését. Az igénylések a földmivelségi minisztériumban székelő Burgonyatermelési Hivatal címére legkésőbb január közepéig küldendők.

Mit kívánnak a földbérlelők?

Az Országos Földbérleti Egyesület december hó 13-án Budapesten közgyűlést tartott. A gyűlésen Szabó Sándor országgyűlési képviselő elnököl. Sok felszólalás után a gyűlés több pontból álló határozati javaslatot fogadott el, mely a kormánytól kéri a bérlelők adóterheinek könnyítését, a kisebb bérlelők kategóriájánál a kereseti adó eltörlesztését, a nagyobbaknál pedig annak mérséklését, a bérlelőhitel intézmények megoldását és ebből a célból az ingójelezdegről szóló törvényjavaslat sürgős letárgyalását, a terményföldölés központi értékesítését, a kartelek erőltetésének megrendszabályozását és csak a közérdekű kartelek működésének engedélyezését szorgalmazza.

Munkáskérdések az Országos Mezőgazdasági Kamarában.

A mezőgazdasági munkásoknak az Országos Mezőgazdasági Kamarában külön szakosztályuk van. A szakosztály legutóbbi értekezletet tartott, amelyen Mészáros István, felsőházi tag beszámolt az országban tett utazásáról. A beszámoló szerint a mezőgazdasági munkások helyzete erősen leromlott, de romlott a gazdák és bérlelők helyzete is. A munkások látják, hogy a kormány, amikor a gazdákon igyekszik segíteni, köz-

vetve a gazdasági munkásokon is segít. Az elégedetlenség kutforrása azonban az, hogy az iparciakké árai változatlanul magasak. A ruha, valamint a csizmaakció tetszésükkel találkozik. Bajok mutatkoznak a földreform végrehajtása körül. Vannak helyek, ahol a munkások csoportosan lemondottak a nekik juttatott földről.

Az értekezlet végül Halács Ágoston dr. főtitkár előterjesztése alapján több határozatot tett magáévá. Így felírta a kormányhoz, hogy engedje el a mezőgazdasági cselédek kereseti adóját és a költőkódési idejüket országosan április 1-én állapítsa meg. A mezőgazdasági munkásság szociális biztosítása szöbakerülvén, kimondották, hogy ennek a bevezetését követelik, de beldtják, hogy megvalósítására a mai súlyos idők nem alkalmasak. Végül állást foglaltak a munkástoborzás megszigorítása mellett.

Bérletükből törölt adóssok önhatalmu birtokfoglalása. A szegedi városházán Somogyi Szilveszter dr. polgármester vezetésével értekezlet volt, amelyen a bérletükből törölt hátralékosok önhatalmu birtokfoglalásáról volt szó. A város még szeptemberben nyolc olyan csegelei bérletet lakoltatott ki 10—10 holdas bérletéből, aki hat év óta egyetlen fillért sem fizetett és semmi hajlandóságot sem mutatott arra, hogy a háromezer pengőre felszaporodott hátralékát törlessze. A kilakoltatott bérlelők most önhatalmul visszafoglalták bérletüket, s ezért a város elhatározta, hogy a birtokfoglaló bérlelők ellen büntető feljelentést tesz birtokháborítás és idegen ingatlan rongálása címén.

A kalocsai érsek huszonöt éves püspöki jubileuma. December hó 21-én áll Zichy Gyula gróf kalocsai érsek püspökké szentelésének huszonöt éves jubileumát. Zichy Gyula grófot X. Pius pápa 1905. december 21-én szentelte püspökké Prohászka Ottokár és Sipke Balás Lajos püspökökkel együtt. A kalocsai érsek püspökké szentelésének negyedszázados évfordulóján a főgyűházmegye papsága és hívei fényes ünnepségek keretében fejezik ki hódolatukat és ragaszkodásukat főpásztoruk iránt. Horváth Győző dr. püspök, érseki helynök, december hó 11-én latinnyelvű körlevelet adott ki, amelyben kihirdette a jubileumi ünnepségeket. December hó 20-án este a hétórás harangszó után a főgyűházmegye templomainak harangjait negyedórán át szólaltatják, december 21-én pedig minden templomban Te Deummal egybekötött szentmisét mondanak a jubileum alkalmából.

Ez év végéig érvényes a Horthy-bélyeg. A postavezérigazgatóság a napokban közleményt bocsátott ki, amelyben felhívta a közönség figyelmét arra, hogy a Horthy Miklós kormányzó arcképével készült postai emlékbélyegeket bérmentesítésre csupán folyó év végéig lehet felhasználni. A bérmentesítésre nem használható, teljesen ép emlékbélyegyet minden postahivatal 1931. január 31-ig a forgalomban lévő postabélyegekre díjmentesen átcsereleli.

Gyémántot nyelt egy tyúk. Mabel Long amerikai asszony tolorádóbeli farmján baromfiellenőrzés közben elvesztette 50.000 pengő értékű gyémántgyűrűjét. A nagyértékű gyémántot az egyik tyúk, az eleséggel együtt, jőzöien lenyelte. A leleményes amerikai asszony nem esett kétségbe. A gyémánt elvesztésétől kezdve minden nap leleletett egy tyúkot az állományból, amit azután a család elfogyasztott. Végre a százhuszonötödik tyúk gyomrában megtalálták az elveszett drágakövet.

BORSAJTÓK,
permetezőgépek,
borszivattyúk,
bortömlők,
seprőprészsákok,
borderítők, cimbék, dugók
jutányos áron kaphatók. Valamint összes egyéb pince-
gazdasági eszközök.

NAGYIGNÁCZ
szőlészeti és borászati gépek és eszközök lerakata.
Budapest, VII., Károly király-ut 9. sz.
Alapítotott: 1884. Telefon: J. 415—15.

Különös jármű.

A türelmes számár háttára két kosarat illesztenek, melyben egy-egy gyermek foglal helyet. Indiában szokásos módja ez a gyermekek utazásának.

Éhségsztrájkban halt meg Ghandi fia. Indiai jelenet szerint az indus szabadságmozgalom vezérének, Mahatma Ghandinak tizenhétéves fia december 10-én *hátvannapos éhségsztrájk után, börtönében meghalt.* A halálhír Angliában nagy feltűnést keltett, mert a szabadságmozgalom fiatal harcosának halála politikai következményekkel járhat.

Házát kapott egy vak vitéz Gödöllőn. Szép ünnepség keretében adták át Gödöllőn december 10-én vitéz *Kalmár István* vak katonának a község és a gazdaközönség által adományozott házat. Istentisztelet után vitéz *Endre László* főszolgabíró elnöklésével telekebeiktató diszkozyülés volt, amelyen vitéz *Fabinyi Ede* tábornok, vitéz *Lipcsy Márton* ezredes, vitéz *törzskapitány* is megjelentek. A vak vitéz házáat az egyik gödöllői építőmester haszon nélkül építette föl, míg az anyagot a gazdaközönség adta és fuvarozta az épülethez. A megható ünnepség után közebedt volt.

Százötven holdat hagyott kórházépítés céljára egy nagykorösi asszony. December 11-én Nagykorörsön elhunyt özvegy *Szappanos Sándorné*, Szappanos Sándor gazdálkodó özvegye, aki végrendeletében úgy rendelkezett, hogy százötven holdas földbirtokát Nagykorös város kapja egy új kórház létesítésére. A nagyfontosságú végrendeletről december hó 13-án értesítették hivatalosan a város vezetőségét.

Lipót Szalvátor főherceget elüti egy gépkocsi. Lipót Szalvátor Habsburg-főherceget, aki átmenetileg Bécsben tartózkodik, december hó 9-én Bécs egyik külvárosában a járda közelében eszméletlenül találták. A szemtanúk közlése szerint az öreg főherceget egy *bérszülő ütötte el.* A sebesült főherceget a mentők kórházba szállították. Állapota súlyos.

Magyar ember
magyar cégtől vásárol

minden hangszer,
melyet a legfinomabb minőségben és legolcsóbb árban

REMÉNYI MIHÁLY
hangszerlepe szállít.

Budapest, VI./29. Király-utca 58.

Kérje most megjelent új árjegyzékemet.

Van egy Isten,

akit hiszek,
keresek és hön imádkó;
aki azt a reményt adta,
hogy egykor majd rátalálok.

(Azt az Istent keresem én,
kinek érző teste nincsen,
mert akinek test adatott:
én előttem az nem Isten!)

Ha mindenki azt kiáltja:
„Akit Te keresel: nincsen!”
csak ezt vallom mindhalálig:
van egy Isten, nem egy Isten!

Irtá: ASZTALOS P. KÁLMÁN.

Bevándorlási tilalom készül Braziliában. A brazilai forradalmi kormány legutóbbi rendelettervezetet dolgozott ki, amelynek értelmében *hosszabb időre teljesen megtiltja a külföldi állampolgárok bevándorlását és letelepülését.* A rendelettervezet indokolása szerint a bevándorlási tilalom azért vált szükségessé, mert a külföldi munkások az utóbbi időben szokatlanul nagy számmal árasztották el Brazília területét és nagyarányú munkanélküliséget okoztak az országban.

A Szent Imre Kör diszgyülése. A katolikus egyetemi és főiskolai hallgatók Szent Imre Köre december hó 8-án délelőtt Budapesten a székesfővárosi Vigadóban országos *Szent Imre diszgyülést* tartott. Az elnöki megnyitót *Dániel Áron* dr. ifjúsági elnök mondotta, majd *Klebsberg Kunó* gróf vallás- és közoktatásügyi miniszter a magyar ifjúság jövőjéről beszélt. A miniszter kifejtette, hogy a mai főiskolás ifjúságra nehéz jövő vár, de a fiataloknak hozzá kell szoknia a küzdelemhez, amelyeket a szabadpályákon és a gazdasági életben kell megvívnia. Felszólította ezután az ifjúságot, hogy a jogi diploma helyett más, általánosabb érvényű képzések megszerzésére törekedjék. *Glattfelder Gyula* dr. esanádi megyés püspök beszédében a Szent Imre év tanúságaként említette meg, hogy egy ilyen kicsiny és elszigetelt nép, mint a mi, *Szent Imre herceggel, a nemzet eszményével, magára tudta vonni az egész világ figyelmét.* *Tóth Tihamér* dr. egyetemi tanár zárószavaiban rámutatott arra, hogy a mai ifjúságnak különösen szüksége van eszményekre, mert eszmények nélkül emberi életet élni nem lehet.

Több mint százán pusztultak el a belgiami halálkődben. Legutóbb megemlékeztünk arról a titokzatos ködről, amely eddig ki nem derített módon ellepte Belgium keleti részét s a Maas-folyó mentén lévő községekben borzalmas pusztítást vitt végbe. A köd következtében eddig *több mint százán pusztultak meg és több mint négy-száz súlyos megbetegedés történt.* A belga hatóságok leg gondosabban átvizsgálták a környékreli kohókat és gvárrakat, hogy megállapítsák, nem azok kéményéből áramlott-e ki a halálhozó gáz, amely a ködben elvegyült és a tömeges szerencsétlenséget okozta. A vizsgálatok végső eredménye még nem jutott nyilvánosságra.

Kincs az istállótrágyában. Szabó József debreceni gazdálkodó a napokban nagyobb mennyiségű istállótrágyát vásárolt. Amikor kocsisa, *Rácz Mihály* a trágyát kocsira rakta, abban nagyértékű ékszereket, több aranyláncot és gyémántgyűrűt talált. *Rácz Mihály* az értéktárgyakat beszoaláltatta a rendőrségre és kijelentette, hogy egy év múlva igényt tart azok tulajdonjára. Amikor Szabó József gazdálkodó megtudta a drága leletet, kijelentette, hogy magának követeli az értéktárgyakat, mert azokat az általa vásárolt trágyában találták. Miután Szabó nem tudott megegyezni kocsisával, kijelentette, hogy pert indít az értéktárgyak tulajdonjagáért.

Felhívjuk a nagyérdemű gazdaközönség figyelmét az 1884. óta fennálló Nagy Imre budapesti cégére, melynél egy a szőlő-, mint a borgezdaságban szükséges gépek, eszközök, valamint borkezelési anyagok legjobb minőségben és legolcsóbban beszerezhetők. A cég az 1928. évi Szomba helyi Mezőgazdasági és Ipari Kláallitáson aranyéremmel, valamint az 1930. évi Tavaszli-, Mezőgazdasági és Állatvásáron diszoklevéllel lett kitüntetve.

Vesztett marhák husát mérték Csákerényben. A fejmegyei Csákerény községben az utóbbi napokban vesztettség járvány lépett fel a község szarvasmarha-állományában. Azonnal vizsgálatot indítottak és megállapították, hogy a községi csordás kutyája szeptemberben vesztettség tünetei között megdöglött s a kutya fertőzhetette meg a marhákat, amiket azután levágtak és kimérték a mészárszékeken. Tompa Miklós községi főjegyző azonnal Budapestre küldte azokat a gazdákat, akik a vesztett állatok kimérésénél közreműködtek, vagy a vesztett marhák husából ettek. A községben azonnal kiirtották az ebeket és a macskákat s a járási állatorvos rendeletére zár alá helyezték az összes udvarokat, amelynek szarvasmarhákat tartanak. A hatóságok a legmesszebbmenő óvintézkedéseket léptették életbe, hogy a súlyos veszedelem elterjedését megakadályozzák.

Kölcsönt akart fölvenni a — más birtokára. December hó 7-én az egyik szekszárdi hitelintézetnél megjelent Kovács István bátyai lakos, aki Kovács István *decsi* gazdálkodó százholdas birtokára kétezer pengő kölcsönt akart felvenni. A takarékpénztár elnökének feltűnt, hogy a vagyonosnak hitt ember váltóléti helyett betáblázott kölcsönt akar felvenni és azonnal értesítette a rendőrséget, hogy állapítsa meg Kovács István személyazonosságát. A rendőrségen kiderült, hogy Kovács István névrokonságát akarta felhasználni a furfangos ember. Kovács tudta, hogy a másik Kovács István gazdag ember s azért akart annak a nevén kölcsönt felvenni. A rendőrség a leleményes csalót letartóztatta.

Vitriolos merénylet a tápióbszeker orvos ellen. Herczeg Sándor dr. tápióbszeker körorvost a napokban kora hajnalban egy beteg fiúhoz hívták. Mialatt az orvos a gyermeket vizsgálta, a *fiu anyja vitriollal leöntötte*. A vitriol az orvos arcát és mellét teljesen összeégette s hogy szemvilágát el nem vesztette, csak annak köszönheti, hogy pápaszeme felfogta a maró folyadékot. A csendőrség azonnal letartóztatta a merénylet asszonyt, ki vallomásaiban elmondotta, hogy *azért követett el merényletet az orvos ellen, mert öt évvel ezelőtt az asszony egyik gyermeke, akit szintén az orvos kezelt, meghalt*. Az idegbeteg asszony azt állította, hogy első gyermeke azért halt meg, mert az orvos nem kezelte lelkiismeretesen. A szerencsétlenül járt orvost életveszélyes sérülésével Budapestre szállították.

A legfelsőbb honvédtörvényszék helybenhagyta a gyilkos esendő halálbüntetését. Olvasóink előtt emlékeztet az a borzalmas gyilkosság, melyet Ambrus István esendőörörmester követett el az idén február hó 28-án, amikor is *fejserével agyonverte Bodenlos Ilona szalántai postamesternőt és annak nővérét özvegy Gyurkovics Józsefnét*. Ambrus a gyilkosság után kirabolta a postahivatal pénztárát és elmenekült. Később, mint a nyomozó esendőörös tagja részt vett a nyomozásban és igyekezett hamis irányba terelni a nyomozást. A gyanu azonban hamarosan ráterelődött és néhány nap múlva le is tartóztatták. A pécsi honvédtörvényszék annak idején Ambrus Istvánt kítüntetésnek elvesztése, rangjának lefokozása és a csendőrség kötelékéből való kikapartása mellett *kötél általi halálra ítélte*. Az ügyet a napokban tárgyalta a legfelsőbb honvédtörvényszék, amely a *halalos ítéletet megerősítette*. A halálra ítélt esendő védője kegyelmi kérvényt nyújtott be védelem érdekében.

Borszivattyúk, borfömlők, borszűrők,

egybeszótt seprőprészák, a bor kezeléséhez és forgalomba hozásához szükséges összes anyagok és eszközök. Kénlap, csapok, palackok, paraadugók, címkék stb.

CÍFKA JÓZSEF

pingezgazdászati cikkek

Budapest, V, Vilmos császár-ut 48. sz.

Telefonszám: Automata 228—92.

Nagy olcsóbbodás a téli gyümölcs- védelmi szereknél

A Chinoin vegyészeti gyár, mint az ország legrégibb gyümölcsvédelmi szereket gyártó cége, megértve a gazdák súlyos helyzetét, a legfontosabb téli védekezőszert, az Enda gyümölcsfakarbolineum árát annyira leszállította, hogy kilogrammját nagyban vételnél 70 fillérért. Kiseb vételnél pedig 80 fillérért lehet beszerezni.

A magas gyümölcsárak mellett ezen védekezőszer alacsony ára indokoltá teszi a legszélesebbkörű téli védekezést.

Harmincöt évig éltek együtt s nem tudták, hogy nincsenek megesküdvé. A napokban Rákospalotán egy harmincöt éve együtt élő házaspárról kiderült, hogy *tudtukon kívül nem törvényes házastársak*. A házaspár ugyanis a polgári házasságkötés bevezetésekor 1891-ben egy fehérmegyei községben, mint menyasszony és vőlegény megjelent az anyakönyvvezető előtt, aki a fiatalokat az anyakönyvbe beírta. Az egyszerű emberek azt hitték, hogy ezzel a polgári házasságkötés megtörtént és ezért nem jelentek meg a kihirdetés után házasságkötés céljából. Legutóbb valamilyen ügyben szükségessé vált a házasságlevél és ekkor derült ki, hogy a házaspár a polgári törvények szerint nincsen összekötve. A férj és feleség most, *harmincöt év után az anyakönyvvezető előtt is polgári házasságot kötött*.

Negyven diák meghalt a levesben főtt mérges gyíktól. Angol jelentés szerint Madras (India) államban az egyik brit misszió iskolájához tartozó diákokthozban *negyvenöt diák az ebéd elköltése után nyomban meghalt*. A vizsgálat megállapította, hogy a tömeghalált egy mérges gyík okozta, amelyet a diákok levesében találtak. *A szakács, aki a levest készítette, szintén meghalt*.

Félmillió karácsonyfa a pesti Dunaparton. Az idei karácsonyi ünnepekre szokatlan nagy tömegben hozták fel karácsonyfákat a budapesti piacra. December hó 10-ig több, mint nyolcvan vagon fenyőfa érkezett a fővárosba, számszerűen pedig *közel hatszáz ezer darab karácsonyfa*. Ebből a rengeteg főmezőből Budapest minden második lakosára jut egy-egy darab fenyőfa. A karácsonyfavásár már december 8-án megkezdődött és nyolcvan fillérről tíz pengőig váltakozik a karácsonyfa ára.

Megjósolja a földrengéseket egy pécsi tanár. Hankó Márton nyugalmazott pécsi reáliskolai tanár a legutóbbi földrengések idején a katasztrófa bekövetkezése előtt már napokkal megjósolta és jóslását közzölte a pécsi lapok szerkesztőségével. Hankó évek óta foglalkozik földrengéstani kutatásokkal, amelyek során már több földrengés időpontját sikerült teljes bizonyossággal megállapítania. A magyar tudós korszakalkotó felfedezése elé nagy érdeklődéssel tekint a tudományos világ, mert úgy hirdik, hogy a közel jövőben Hankó közlései a földrengésekre vonatkozó tudományos kutatásait.

Lefordult álmában az asztalról — állapota életveszélyes. Üveges Dezső szegedi asztalossegéd december 10-én egy asztalra feküdt, ahol elaludt. A segéd alvás közben leesett az asztalról s olyan szerencsétlenül zuhant a padlóra, hogy *agyrázkódást szenvedett*. Életveszélyes állapotban szállították kórházba.

Szivenszurta apását a disznótoron. Juhász István gazdálkodó a napokban szivenszurta apását, Miskolczi András üllődőlő gazdát, aki *azonnal meghalt*. Juhász feleségével együtt Miskolczi Andráséknál volt vendégségben disznótoron. Hajnalig esendben folyt a borozgatás, amikor Juhász valamit hangosan magvaráztatni kezdett a szomszédjának, mire az apósa figyelmeztette, hogy ne beszéljen olyan hangosan, mert nem ő az ur a házban. A megszégyenítés után szóváltás támadt Juhász és apósa közt, amelynek hevében az öreg gazdálkodó arcultította Juhász Istvánt. Juhász hirtelen haragjában kést kapott fel az asztalról és *azt teljes erővel Miskolczi Andrásba dobta*. Az öreg gazdálkodó azonnal összeesett és néhány pillanat alatt elvérzett. *Juhász a dorozsmai esendőörök letartóztatták és beszállították a szegedi fogházba*.

Szerencsétlenség a Gellérthegyen. Barthók György husz éves műgyeméni hallgató december hó 8-án este Budapesten a Gellérthegyen sétált, sétaközben megcsuszott és lezuhant. A szerencsétlenül járt fiatal ember összezúzta magát a sziklákon s mire a kórházba szállították, *meghalt*.

PÁSZTORTÜZ.

Magyar karácsony.

A multkor láttam egy megható rajzot. A csehektől elüldözött fiatal ruthén szobrászművész rajzolta. A gerendákból rótt kunyhóból, melynek hegyi szénával tartart deszka-padágyán született valamikor, csupán a kunyhóajtó árván dülögő, nyitott gerendavázát — a küszöböt, az oldalfákat, a homlokfát — hagyta meg a különös végtet... A kis kunyhó boldog családi tűzhegye teljesen megemmisült... A drága szülők, a testvérek, a kemence, a mécses, a padágyak, durva asztal, eseten székek, a ládák, a kereszt, Mária aranyos képe: — nincsenek sehol... Am, tul az ajtóváz rémletes nyílásán megbékítőleg, kiengesztelőleg ott pihen, ott nyugtözökodik hóborította hegy-völgyeivel, örökzöld fenyőerdővel, kettőskeresztes tornyaival — drága szülőföld!...

Ez a megrázó kép kifejezi, ha mindent elvesztettünk is, lelkiünkben megmarad, összeszámolhatatlan sok édes emlékével mindenüvé, a rabságba, a hontalanságba, de mindenüvé elkíséri az embert a szülőföld... Most Tiközöttetek is sokan élnek olyanok, kiket a cseh, a szerb, nomet az oláh elhajtott boldog, békés ősi családi tűzhegyétől, — a Karácsony-este következtével ültessétek terítet asztalotokhoz az ilyeneket. Vagy legalább is imádkoztatok az ilyenekért. Elszakítva a szülőföldtől és mégis örökre elszakíthatatlanul a tiltott szülőföld emlékeiseiben élni, hontalanul, társtalanul, a valóra már át nem változtatható hazai emlékezőekkel jární, kelni idegen küszöbökön, — szent fájdalom.

A régi, boldog Karácsonyokból nekem is csak az emlékezeim maradtak meg... A boglyakemencében susterget a hurka, kolbász, töviskes disznópescsenye, aranypirosbőrű kappan, pulyka... Sok-sok izes étel elkészült az egyetlenesen izzo boglyakemencében, de még a mestergerendás kis fehér szobákban is mennyi sok jó ember elfért, — ugy-e lelkeim?... A havas udvarokon buffogtak a még ázsiai kutyaösköttől eredő hófchér komondorok. A kalácsunk is foszlós, fehér volt. A betlehemes gyerekek récsengőjét egyszer-egyszer — a kócszakállas gyerekek megilletődésére — vidáman repeső anygalkák megcsendítették... Amikor vacsora után az „öregék” éppen a szent, szép karácsonyi énekeket énekeltek és én már édesanyám ölébe hajtottam álmos gyerekefejemet — hiszitek-e, vagy sem? — láttam, hogy az ablakon át egyszer Jézus is szelíden, fehéren bemosolygott.

MÓRICZ PÁL.

TANÁCSADÓ

Kérdés: Már évek óta dolgozom szőlőtelepítéssel. Otello fajtát akarok telepíteni agyagos és homokos földre. Mindkét talajban a féreg a telepített szőlő kétharmadát tönkreteszí s a bujtatásokat körülhálózza. A legnagyobb kárt augusztus folyamán okozza. A földben husz-harminc centiméter mélységben körülrágja a fövet, hogyan lehetne megakadályozni a féreg pusztítását? (R. M., Réde.) — **Felelet:** A szőlő gyökereit a kalócserebogár pajorja rájá le. Ezt a föld rizolozása alkalmával gondosan ki kell szedni. Ujjnyi vastag féreg, így könnyű meglátni.

Kérdés: Mikor kell a szőlőtást elérvegni, ősszel vagy tavasszal? (U. J., Nógrád.) — **Felelet:** A szőlőtást a nedvkeríngés megindulása után, tehát tavasszal lehet végezni. Az ojtások módszerének leírására itt nincs helyünk. Alánljuk, vegye meg Pettenkoffer Sándor: „Szőlőművelés” című könyvét, mely bőven tájékoztatja. Ára 16 pengő, vagy Bernátsky: „Szőlőművelés” című könyvét, ára 3 pengő 80 fillér.

Kérdés: 1. Boromat szeptember 22-én feltöltöttem és feltöltés előtt kisebb hordóba két darab kénlapot tettem. A bor még most is zavaros, hogyan lehetne a zavarosságot megszüntetni? 2. Hogyan lehet a leghasznosabban kénezní? 3. Hol lehet (G. hajnövesztőt kapni és mennyi az ára? 4. Hol lehet fekete hajfestéket kapni? (F. P., Balinka.) — **Felelet:** 1. A bor zavarosságát szűrőssel és derítéssel lehet eltüntetni. Fontos a hordónak tiszta volta is. 2. Mérsékelt kénezésre 1—2 gramm stb., erősebb kénezésre 2—3 gramm, igen erős kénezésre 4—5 gramm ként égetünk el hektoliterenként a hordóba. 3. Minden gyógyszerárban. Ha nem kapna, úgy írjon a készítőnek (Budapest, VII., Murányi-utca 40.). Fiedler vegyszertári laboratórium. Ára: kisebb üvegben 3, nagyobb üvegben 5 pengő. 4. Ezt is minden gyógyszerárban vagy pedig drogériában vásárolhat. Ha vidéken nem kap, forduljon a következők fővárosi cégekhez: Neruda Nándor, IV., Kossuth Lajos-utca 10., Vellner Herkules-drogéria, Budapest, IV., Kálvín-tér 4. stb.

Kérdés: 1. Hogyan lehet házilag jó minőségű szappant készíteni? 2. Érdemes-e selyemhernyótenyésztéssel foglalkozni? 3. Hol kaphatok fajtisza emdeni ludtojásokat? 4. Hogyan lehet a növendékmarhák nyakából a tetveket kiirtani? 5. Mikor előnyösebb ültetni gyümölcsfákat, ősszel vagy tavasszal? (K. F., Mátraszele.) — **Felelet:** 1. Házilag szappant úgy készítenek, hogy a nyers zsíradékot ökölnyi darabokra szétvagdadjuk, azután 10 kg. zsíradékra 3 kilogramm lugkővet és 20 liter vizet számítunk. Mikor a lugkő és víz keveréke már forr, akkor beletesszük a zsíradékot. Azután lassan tűz nélkül alatta két óráig. Ennyi idő múlva a lug a felszínre jön, mikor is a szappan ládikákba kímérhető. 2. A selyemhernyónevelés hasznos foglalkozás öregeknek és gyerekeknek, kik erősebb munkát nem végezhetnek. Petéket ingyen küld a hozzáfutóknak a Selyemtenyésztési Főfelügyelőség Szekszárdról. 3. Fajtisza emdeni ludakat és tojásokat ad el Bogay Elemérné Sáros-patakon. Árukat tessék tőle levelezőúton megkérdezni. Vörös izlandi tyuktojásokat nagyon sok helyen kaphat. Talán legközelebb lesz a felsőmezői gazdasági iskolánál Gyöngyösön rendelni, ahol egy tenyésztőjás 40 fillérbe kerül. 4. A növendékmarhák nyakáról a tetveket kiirtani úgy lehet, ha 5—6 naponként a megtamadott helyeket ½ olaj, ½ petroleum keverékével bedörzölté addig, míg tetvek mutatkoznak. 5. A gyümölcsfák ősi ültetése általában előnyösebb.

Kérdés: 1. Anyám egy hold földjét és ingóságait 1923-ban, közjegyző előtt előtt kötött adásvévesi szerződéssel negyvenezer koronáért bányámnak eladta. Nekem ezer koronát hagyott. A föld és ingóságok mai értéke körülbelül nyolcszáz pengő. Mennyit követeljek bányámtól? 2. Bányám törvénytelen volt. Apám hat éves korában csak a plébánián törvényteltette, de katonánál anyám nevére viselte. Anyám örökségét kétféle osztottuk vele. Jogos-e rá vagy sem? (10604. sz. előfizető, S. J.) — **Felelet:** 1. Ha az adásvétel vételárát bányja ténylegesen kifizette, ugy a jogjogyletet nem támadhatja meg. Ha azonban a vételárát nem fizette ki, ugy burkolt állandékozás esete forog fenn és így az megtámadható, mert az Ön köteles részt sérti. Az ezer korona valorizáltan 1929. április 1-ig volt követelhető, illetve eddig kellett volna peresíteni, ha azonban csak anyuk halálával vált esedékessé, a valorizációs per megindításának anyuk halálától számított egy esztendőn belül volt, illetőleg van helye. 2. Törvénytelen gyermek atyja hagyatékából — végrendelet híján — semmit sem örököl.

Kérdés: Kifejelt pulykám lábszárait fehérszínű var lepte el. A pulyka lába olyan, mintha penészes volna. Az állat állandóan csipdesi úgy, hogy a sok kaparástól vérzik a lábszára. Milyen betegség támadta meg a pulykát és hogyan lehetne a bajt orvosolni? (Gy. A., Jögygyő, Pócspetri.) — **Felelet:** A pulykák lábán rühösség lépett fel. A beteg lábszárait előbb be kell kenni zöldszappannal oly erősen, hogy a szürke var lekaparható legyen. Ezt követőleg petroleummal vagy kreolinoldattal (1 liter vízbe 5 deka kreolin) kell 3—4 naponként mosogatni lábait mindaddig, míg a viszketés meg nem szűnik és sina bőr nem képződik a lábszáron. Ezek annak jelei, hogy a rühbakták elpusztultak.

Kérdés: 1. Hány színésziskola van Budapesten? 2. Milyen előképzés szükséges ahhoz, hogy valaki színész lehessen? 3. Kell-e tandíjat fizetni a színiskolában? (F. F., Nagybjom.) — **Felelet:** 1. Az országban egyetlen állami színiskola van, a Magyar Királyi Színművészeti Akadémia (Budapest, VIII., Rákóczi-ut 21.). Magán-színiskolája azonban több van. Így például: Rákosi Szidi színiskolája, amely Budapesten, VII., Csengery-utca 38. sz. alatt van, stb. 2. A színakadémiára lehetőleg érettségizett jelöltet vesznek föl. 3. Igen jó tanulóknak azonban a tandíjat elengedik, magániskolába azonban csak tandíjfizetőket vesznek fel.

Kérdés: Sokallom az 1930. évre kivetett adómat. Az adóhivatalnál jártam, ott azt mondták, hogy a jegyzővel irassak adótorlási kérvényt. Az adóügyi jegyző ur, akizhez fordultam, elutasított. Tanyán lakom, a kivetésről augusztus havában értesítettek. Mit tegyek? (Hü előfizető, Jászfényszaru.) — **Felelet:** Saját maga is megírhatja a megindokolt kérvényt a kir. pénzügyigazgatósághoz. Az ilyen kérvények megírása a jegyzőnek nem hivatali kötelessége, a főjegyző, ha hozzáfordul, a megyei szabályrendeletben részére megszabott díjazás ellenében megírja a kérvényt. A jövőben az adóív kézbesítésétől számított 15 napon belül felebbezen a kivetés ellen, ha azt sokallja.

Kérdés: Bortermelő vagyok. Hány liter bort fogyaszthatok el adó nélkül családommal? (Sz. G., 10.600. sz. előfizető.) — **Felelet:** A község szabályrendelete az irányadó. Általánosságban: adómentes bor nincs. De ötvenszázalékos kedvezményes adóötletre számíthat, ha sürelet után mustkészletét, időben, bejelentette és ha kellő időben bejelentette és igazolta, hogy mint termelőnek, a kedvezményre jogosultsága van.

Kérdés: 1. Hol lakik Sz. W. L. főigazgató? 2. Hogyan kell megszólítani? (Régi előfizető, Szatmárokörítő.) — **Felelet:** 1. Budapest, VIII., József-körút 82. 2. Méltóságos uram.

Kérdés: 1. Milyen szerrel lehet a szemölcsöt legkönnyebben irtani? 2. Hol lehet meteorokat találni? 3. Mennyibe kerül egy használt harmónium? 4. Mintegy kétszáz különböző bélyegem van, mi lehet a bélyeg értéke? 5. Hány kilométer a föld kerülete? 6. Hány százalékkal növeli a forgó kondenzátor a detektoros készülék hangját? (B. L., Bataaszék.) — **Felelet:** 1. Sokféle szert ajánlanak, mi azonban azt tanácsoljuk, forduljon orvoshoz. Ez a legbiztosabb. 2. Igen ritkán hullnak a földre meteorok, amelyeket azután rendszerint múzeumokban helyeznek el. Nálunk is van Budapesten egy meteorarab. 3. Nyolcvan pengőtől kapható. 4. A bélyegek értékét látatlanban nem tudjuk. Bélyeget csak akkor gyűjtösn, ha megfelelő bélyegkatalógusa van, amelyből a bélyeg értékét is meg tudja állapítani. Magyar bélyegkatalógus 3 pengő, kapható a kiadóhivatalunkban. 5. Negyvenezer kilométer hosszú a föld kerülete az egyenlítő mentén. 6. Huszonehatvan százalékkal.

Kérdés: Kötűn hangom van s mivel mesterségemet nem folytathatom, énekes akarok lenni. Hová forduljak, hogy hangomat kiképeztessem? (B. L., Mezőberény.) — **Felelet:** Hangjának iskoláztatása végett először valamelyik magánénektanárnál forduljon, azután pedig megfelelő előképzettség után iratkozzék be a zeneakadémiára. Énektanárok Budapesten: Erény Antalné, VII., Erzsébet-körút 40.; Hilgermann Laura, főiskolai tanár, V., Vilmos császár-út 74.; László Géza dr., VI., Liszt Ferenc-tér 9.; Sas Zsigmond, II., Margit-körút 43.; Geiger Mária, VI., Teréz-körút 34.; írjon valamelyik címre és kérjen tájékoztatást.

Kérdés: 1. Hol lehet olyan könyvet kapni, amelyben Magyarország nemeseinek nevét, életét, lakóhelyét, leszármazását, birtokát, stb. tartalmazza? 2. Létezik-e olyan könyv, amelyben Magyarország összes családjainak neve megtalálható? 3. Abauj-Torna és Zemplén vármegye családjaírói szöveggyűjtemény hol lehet megkapni? 4. Hol lehet kutatni régi adományleveleket, családi feljegyzéseket, stb. után? 5. Hol lehet kérni tíz-és huszpengős aranyérmék verését és mennyibe kerül a veretés? (P. J., Nyiregyháza.) — **Felelet:** 1. Olyan könyv, amely a Magyarországon lakó összes nemesek pontos adatait tartalmazza, nincsen. Több könyv jelent meg, amely egyes vármegyégek adatait foglalja össze, sőt az 1896. évi millenium alkalmával készült egy összefoglaló munka, melynek adatai azonban már elavultak. A munka használt könyvtáruis forgalomban kapható. 2. Ilyen nincsen. 3. „Magyarország vármegyéi” cím alatt közölt sorozatos munkában jelent meg, amelyet az Akadémia támogatásával Borovszky Samu szerkesztett. Csak mint használt példány kapható, ára kötetenként körülbelül 8–12 pengő. Budapesten az Országos Levéltárban (I., Országház-utca 28.), továbbá egyes vármegyei és városi levéltárakban. 5. Tíz-és huszpengős arany érem nincs forgalomban. Az ezüst váltópénzt a magyar királyi állami pénzverő (Budapest, X., Üllői-út 102.) veri. Magánember, ha megfelelő mennyiségű aranyat visz, az állami pénzverőnél verethet aranypénzt.

Kérdés: 1. Hol szerezhetném meg a rádióban közölt magyar nóták szövegét? 2. Kaphatók-e a színház- és mozielőadások szövegei könyvformában? (Előfizető, Dévaványa.) — **Felelet:** 1. Kiadóhivatalunk utján megvásárolhatja. 2. Irja meg, hogy milyen darab szöveggényvére van szüksége. Ha a könyv nyomtatásban megjelent, ugy kiadóhivatalunk jutányos áron megszerzi.

Kérdés: Küldhetem-e a „Vasárnap” rejtvényeinek megfejtését az „Uj Barázda” rejtvénymegfejtéseivel együtt? (B. P., Szerep.) — **Felelet:** Egy borítékban küldheti kiadóhivatalunk címére (VIII., József-körút 5.), azonban külön papíron küldje. A papírlapon feltűnő betűkkel jegyezze meg, hogy melyik szól a „Vasárnap” részére.

TRÉFÁK

Az nem baj.

Az apa unszolja a fiát, hogy házasodjék meg, mert már huszonegy éves elmúlt. A fiu hát elmegy, hogy élettársat keresen magának, de bármily gazdag s szép leányokat lát, mindegyikben száz hibát talál. Végre mégis csak megállapodik egy leánynál, akiben nem talál száz hibát, de egy mégis csak van benne. Hazamegy és mondja az apának:

— Apám, találtam egyet, de egy hiba van benne.

— Mi az a hiba? — kérdezi az apa.

— Nagyon szép, jó, csak az a baj, hogy néma.

Az apának felvilánnak a szemei:

— Fiam, ez nem baj, bár én is olyat találtam volna!

(Beküldte Molnár Lajos Jákóról.)

Fényképésznel.

Vénkisasszony: Szeretném a házasságközvetítőnél egy szép arcképet elhelyezni. Tudna ilyen készíteni?

Fényképész: Annak csak egy módja van. Fényképeztesse le magát maga helyett a kisasszony.

Pesten.

Nagy csapat szalad az utcán. Két hátul futó beszélgetésbe kezd:

— Mondja kérem, hova futnak ezek az emberek?

— Én is azt akarnám megtudni, de nem tudom utolérni az elejét.

Biró előtt.

— Cigány, hát loptál?

— Én? Sohá világiéletémből!

— Hiszen azt állítják a tanuk, hogy a Gubásné tyukját a téli kabátod alól vették ki.

— Ázs igazs, nem tágadom. De sárádjon él a kézsém tövig, ha el ákártám lopni a tyukot. Csak ázsir vettem a hónyom alá, hogy megmelegítem, mert májd megvette ázs Isten hidege a seginy didergő állatkat.

VÁSÁROK JEGYZÉKE

December hó 21-én, vasárnap.

Lóvásár: Szarvas.

December hó 22-én, hétfőn.

Ló-, marha-, sertés- és kirakodóvásár: Jászkarajenő, Kálló, Kisvárd, Mohács, Moson, Nova, Putnok, Rajka, Reecs, Somlóvásárhely (sertésvásár bizonytalan), Szentlőrinc, Tokaj, Vác. — Ló-, marha- és sertésvásár: Martonvásár, Nagyvácszony. Pásztó. — Kirakodóvásár: Tatabánya. — Marha-, sertés- és kirakodóvásár: Szentgotthárd.

December hó 23-án, kedden.

Ló-, marha-, sertés- és kirakodóvásár: Balkány, Letenye (sertésvásár bizonytalan). — Kirakodóvásár: Martonvásár, Nagyvácszony, Pásztó.

December hó 24-én, szerdán.

Ló-, marha-, sertés- és kirakodóvásár: Zalaszentgrót (sertésvásár bizonytalan).

December hó 25-én, csütörtökön.

Nagykarácsony napja: nincsen vásár.

December hó 26-án, pénteken.

Karácsony másodnapja: nincsen vásár.

December hó 27-én, szombaton.

Marha- és sertésvásár: Szekszárd.

HÁROM URFI SZÉKELY FALUSI TÖRTÉNET

IRTA: FÖLDES GÉZA

(4. közlemény.)

A bérleti szerződést három évre kötötték. Ez alatt uramökeme ráért mindent alaposan meghányi és csendes pipázgatás közben sokszor elgondolta:

— Furcsa élet ez a bótosság. Itt ül a jó árnyékban reggeltől-estig. Jönnek, mennek az emberek. Ki két krajcárt, ki tizet, ki többet hoz ide. Sokat senki. Estére mégis összegyűl néhány forint. A bótos rendszeren megfizeti a házbért, adójával sem marad el soha, gyermekeit a városban neveltetti, szépen ruházkodik. És ami a legfőbb, nincsen adóssága... Nem rossz mesterség... En mennyit dolgozom. Hidegben, melegben künn sanyargok az Isten szabad ege alatt... S ne, ez a bótos be könnyen él... Pedig egyetlen fődem többet ér, mint az egész bótja.

Es ahogy ezen kezdett gondolkozni, többé ezt a fejéből nem lehetett kiverni.

Eltelt a három esztendő, lejárt a szerződés. Czitrom Izsák csupán a tisztesség okából kérdezte meg, hogy megújítják-e a szerződést? Ellenkezőjét el sem tudta volna képzelni.

— Édes, jó uram, — felelte sunyi módon Szorgos uram — elég volt a három esztendő. Mig a világ, mű sem élhetünk így összehúzódva. Nekünk es szükségünk van a házukra.

Es Czitrom Izsák hiába ígért magasabb házbért, hiába kért, kunyerált, Szorgos uramökeme nem engedett s a bérletet felmondotta.

Elhiheti mindenki, hogy ez a felmondás kellemtelen volt Czitromnak. De hát éppen minden reménye el nem veszett.

Egy éppen ilyen ház állott szemben is. Ezt meg is kapta s a szerződést meg is kötötték.

Elvégre a vásárló közönségnek édes mindegy, hogy a bolt az ut jobb, vagy a bal felén áll-e?

Hiszen, ha csak erről lett volna szó! Szorgos uram csak azt leste, hogy Czitrom tegye ki a boltja fölé a cégtábláját, ő is menten megnyitotta a boltját.

Es a Czitrom boltjával szemben ott ragyogott a szép új tábla:

SZORGOS ANDRÁS VEGYESKERESKEDÉSE.

Czitrom az új konkurensét fölünyes lenézéssel kezelte.

— Mit ért egy székely a boltossághoz! — mondotta s még legyintett is hozzá a kezével, jelül az ellenség lekicsinylésének.

A hirhordók az ilyen megjegyzéseket nyomban elvitték Szorgos uramnak. És Szorgos uram ezekre azzal vágott vissza:

— Hát csak Czitrom Izsák lehet zsidó?

Hamar meggyőződött a falu népe is ennek a kérdésnek a jogosultságáról, mert a verseny nagyon komolyan megindult. Életre, halálra szólt ez.

Czitrom ezt azzal kezdette, hogy az árakat leszállította. Ezt Szorgos is megcselekedte. A kö-

zönség pedig odament, ahol olcsóbban árultak.

Czitrom árult haszon nélkül. Így is elég kárt vallott, mert élni is kell. S ha nincs haszon, fogy a kész vagyon.

Erre Szorgos azzal felelt, hogy árult kárral. Czitromnak fogyott a pénze, ingadozott a hitele. Szorgos is adogatta el egymásután a földjeit. Tehát fogyott a birtoka, a hitele azonban állott, mert készpénzért vásárolt.

S a verseny vége? Czitromnak fel kellett a sátorfáját szedni és tovább állott. Szorgos győzelmesen maradt a küzdőtéren. És a távozó Czitrom után — mint valami győzelmes hadvezér — kiáltotta:

— No, Czitrom Izsák, ki az igazi zsidó?

III.

SZORGOS UR.

Dombalján a két boltos viaskodása hasonlatos volt a kakasviadalhoz. Ennek sincs vége, amíg a kettő közül az egyik teljesen ki nem merül.

A győztes kakas, mikor futni látja ellenfelét, büszkén kukorékol. Mintha mondaná: Ime, én vagyok a legény a csárdában!

Eppen így büszkélkedett Szorgos András is a Czitrom Izsák futásán.

Azt is megjegyezhetjük, hogy a nagy párosviaskodás tanui szintén a Szorgos uram győzelmének örvendettek. Ha csakugyan örvendettek. Ezt el is hihetjük, mert a „mi vériünk“ verte ki a faluból a zsidót.

De az igazság kedvéért azt is fel kell jegyeznünk, hogy a falu nem sokat nyert a Szorgos győzelmével. Hiszen maga Szorgos uram hirdette a lehangosabban, hogy ő még Czitromnál is különb zsidó.

Es ez nem volt üres hengegés. Mert ahogy megszünt a verseny, többé nem kellett a portékák árát mérsékelni. Adhatott mindent úgy, ahogy neki tetszett.

Neki pedig a nagy haszon tetszett. Elve volt: nagy forgalom s még nagyobb haszon.

De ne vágjunk a dolgok rendes menete elé. Elég egyelőre annyit tudni mindenkinek, hogy a mi boltosunk az üzleti élet minden fikáját már úgy ismerte, hogy a legkitanultabb kereskedővel is kiálta volna a versenyt. Boltja a falu legnyiltabb helyén állott. Valósággal csábitotta a közönséget, hogy ide benézzen.

Falun az emberek rá vannak utalva, hogy egymás társaságát keressék. Összejövetelekre a korcsma nem alkalmas.

Aztán uriember nem is igen mehet a falusi korcsmába. De a boltba nyugodtan elmehet.

A Szorgos boltja központi fekvése mellett, szép tiszta is és elég tágas is. És a forró nyári napokon nagyon kellemes pihenőhely.

(Folytatjuk.)

REJTVÉNYEK

1. Pontrejtvény.

K . h . g . g . z . á . k . d . k . g . v . s . i . a . z . á .
(Beküldte Szabó György Püspökszenterzsébetről.)

2. Szórejtvény.

Zu **ag** **ag**
 ag **ag** **ag**

(Beküldte Almásy Ferenc Püskiből.)

3. Pótlórejtvény.

— old	— ak	— ő	— ászló
— rr	— des	— ó	— eke
— ándor	— ezső	— ák	— ék
— ör	— tel	— dön	— rdő
— ár	— amu	— incze	— ál
— szik	— lek	— rén	— s
— ác	— enő	— uda	— ó
— dény	— átor	— eg	
— a	— átyás	— só	
— va	— r	— aly	

(Beküldte Braun József Mezőberényből.)

4. Számrejtvény.

13, 23, 15, 22, 14, 24, 9, 7, 20, 21 Jelszavunk.
1, 26, 27, 14 Ilyen ország is van.
2, 12, 4, 21, 6 Állati fegyver.
16, 11, 8, 17, 27 Miskolc is az.
3, 11, 28 . . . lámpa.
20, 5, 18, 25 A süket nem . . .
19, 14, 9, 10 Csinál.
1—28 Egy nagy magyar mondta.

(Beküldte Neznik Etelka Sajóbáonyból.)

5. Szórejtvény.

sz 4 m

(Beküldte ifj. Fülöp József Süttörből.)

6. Szórejtvény.

út indulatszó t t t
 t t t

(Beküldte Marics Ferenc Miháldról.)

7. Szórejtvény.

kr i i **A**
 i i
 o i i

(Beküldte Kramanics Ferenc Zsidáról.)

8. Szórejtvény.

csillag csillag
É G A L J A

(Beküldte Molnár Lajos Jákóról.)

9. Szórejtvény.

Ó fogoly csermely

(Beküldte Pogány János Felsőkelecsényből.)

10. Szórejtvény.

fényforrás mén

(Beküldte Gusztics János Háromfáról.)

A rejtvények helyes megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával a jövő évi 2-ik számban közöljük.

Kérjük olvasóinkat, hogy a rejtvények helyes megfejtését tíz napon belül okvetlenül juttassák el hozzánk, mert az elkésve érkező megfejtők neveit nincs módunkban közölni.

A 48-ik számban közölt rejtvények helyes megfejtése:

1. Pontrejtvény: **Prédikál a papunk a templomban vasárnap.** 2. Szórejtvény: **Gyöngyös.** 3. Szórejtvény: **Törekvések.** 4. Szórejtvény: **Tegnap előtt, holnap után.** 5. Szórejtvény: **Gereben.** 6. Szórejtvény: **Ellenfelek.** 7. Szórejtvény: **Kalocsa.** 8. Szórejtvény: **Familia.** 9. Pontrejtvény: **Sárgul már, a falevél.** 10. Szórejtvény: **Párbeszéd.**

Helyesen megfejtették: Weszely Mihályné, Széles Lajos, Bari József, Békefi Sándor, ifj. Inczedy Márton, Kovács Bálint, Topa Péter, Megyes Irén, Juhász István, Balázs Péter, Takács Juliska, Kocsis Péter, Vörös István, Szabó Erzsé, Kis Juliska, Szalay Ákos, Wittner Péter, Mentés László, Keserü János, Tóth Lajos, Mester László, Csere István, Gubai Péter, Dobó Aranka, Vajda Rózi, Imre István, ifj. Tóth Péter, Szücs András, Kiss P. István.

Jutalomkönyvet nyertek: **Weszely Mihályné (Mohora), Kocsis Péter (Nagyecsed), Vörös István (Tiszalök), Szabó Erzsé (Hódmezővásárhely), Kis Juliska (Csenger).**

A 49-ik számban megjelent rejtvények helyes megfejtését, a megfejtők és nyertesek névsorával együtt, jövő héten közöljük.

VÁSÁR ÉS PIAC

(Fővárosi árak december hó 15-én.)

GABONATŐZSDE.

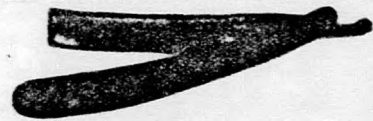
KÉSZÁRUPIAC

Buza, tiszavidéki 77 kg-os 13.75—14.15, 78-as 13.90—14.30, 79-es 14.10—14.70, 80-as 14.15—14.85, 81-es 14.15—14.95, felsőtiszai 77 kg-os 13.70—13.85, 78-as 13.85—14.00, 79-es 14.05—14.20, 80-as 14.10—14.25, 81-es 14.15—14.35, jászszági 77 kg-os 13.70—13.90, 78-as 13.85—14.05, 79-es 14.05—14.25, 80-as 14.10—14.30, 81-es 14.15—14.45, fejmegyel, dunántúli, pestvidéki és bácskai 77 kg-os 13.70—13.85, 78-as 13.85—14.00, 79-es 14.05—14.20, 80-as 14.10—14.25, 81-es 14.15—14.35. — *Kozs,* pestvidéki 8.65—8.75, más 8.65—8.75. — *Árpa,* takarmány, elsőrendű 13.00—14.00, közép 12.00—12.50, sörárpa fm. 19.00—21.00, egyéb 14.50—16.75. — *Zab,* elsőrendű 18.75—19.00, közép 18.20—18.50. — *Tengeri,* tiszai, új 11.65—11.80, dunántúli, új 10.00—10.15. — *Korpa* 7.80—7.95 pengő méter-mázsánként.

HATÁRIDŐPIAC

A határidőpiacon jegyzett árak olyan termékekre vonatkoznak, melyeket az eladó csak bizonyos idő múlva köteles szállítani, a vevő pedig ugyanakkor fizetni. Ha valaki például novemberben márciusi búzát vesz, illetőleg elad, akkor az eladónak márciusban kell szállítani a búzát, a vevőnek pedig ugyanakkor kell fizetni az árat.

Villanyerőre berendezett homorú borotva köszörülés

Alapítási év
1897

Angol és solingeni finom acéláru raktár

FLASNER LAJOS késműves és

Budapest, VIII., József-körút 17. szám. máköszörűlde

Köszörülés és javítás olcsó áron. Lónyírógépek javítása és elatása.

Vidéki rendeléseket 24 órán belül eszközöl.

Ezt a hirdetést vágja ki és vásárlásnál mutassa be. Kedvezményben részesül.

Buza márciusra 15.56—15.17, májusra 15.06—15.07. — Rozs márciusra 9.70—9.74. — Tengeri májusra 12.35—12.37 pengő métermázsánként.

Vetőmagpiac. (A Mauthner Ödön magtermelő és magkereskedelmi r.-t. heti jelentése.) Löheremag változatlanul szilárd, a külföldi érdeklődés állandóan élénk, de termelők részéről csak néhány kis tételt ajánlottak. — **Lucernamag:** A Tiszavidékekről ajánlatok nem érkeznek, ellenben Dunántulról van még kínálat, de a minőségek szem és szin tekintetében nem kielégítők. — **Nyuluszapukában és fehérherében** van a hiány, előbbiből kis tételek kerültek piacra, melyek könnyen vevőre találtak. — **Tavaszi búkkönyv:** Változás annyiban történt, hogy a forgalom megelégnői és nagyobb uradalmi tételek emelkedő árak mellett könnyen elhelyezhetők voltak. — **Takararmányéremag:** A kínálat továbbra is élénk, de a kereslet még mindig nem mutatkozik. — **A budapesti ár- és értéktörzse hivatatos jegyzését 100 kilogrammonként, nyersdrúrtól, Budapest:** Káposztarepce 24.50—25.50, köles 11—12, lucerna 135—160, lőhere 140—160, tavaszi búkkönyv 15—17, szőszös-búkkönyv 28—32, lenmag, elsőrendű 34—36, lenmag, másodrendű 31—32, napraforgó 15.50—15.75, muharmag 13—14, csillagfűrt, fehér 12—13, Viktória-borsó 14—18, express-borsó 13—15 pengő.

Liszt: A nyílt piacokon: Buzadara 48—52, duplanullás finom tész talisz: 38—40, nullás 38—40, kettes főzöliszt 35—38, négyes kenyérliszt 32—36 fillér kilogrammonként.

Abraktakararmánypiac. Árpakorpa 11.50, borsóhéj 10, borsókorpa 10, buzakonkoly 8.50, buzatakararmányliszt 12.50, konkolydara 11, lenmagpogácsa 21, napraforgópogácsa 14.50, repecpogácsa 9.50, rozskonkoly 8, rozskorpa 8.50, rozsocsu 8, rozstakararmányliszt 12.50, szójabab pogácsaliszt, nagyban 22, kicsiben 24, tökmagpogácsa 18 pengő métermázsánként.

Takararmányvásár. Réti széna, másodrendű 7.50—8, réti széna, harmadrendű, csomagolására 4—7, muharzséna 6.80—8.80, lucernaszéna 10.25, zabosbúkkönyvszéna 8.50, alomszalma 2.30—2.50, zsuppszalma 3.90 pengő métermázsánként.

Alomtözegek tépve, bálákban 3.77, alomtözegek tépve, ömlesztve 2.73 pengő métermázsánként.

Cirokszakalm, (takaró szalma), uradalmi 34—36, (béls szalma) uradalmi 32—34, (takaró szalma) kiszagadtól 32—34, (béls szalma) kiszagadtól 28—30 pengő métermázsánként. — **Cirogmac 6 pengő métermázsánként.**

Szürőmarhavásár. Élő borjúk, belföldi szópós, elsőrendű 1.42—1.52, kivételesen 1.56, másodrendű 1.14—1.40 pengő kilogrammonként élőszuliban.

Tenyészmarhák és jármosökrök. Elsőrendű belföldi jármosökrök (tarka) 0.96—1, elsőrendű belföldi jármosökrök (fehér) 0.96—1, 1½—2 éves öszök 0.94—1, 1½—2 éves tinók 0.96—1, fiatal, friss fejőstehén 1.15—1.25 pengő kg-ként élőszuliban.

Vágómarhavásár. Ökör, legjobb minőségű 88—98, kivételesen 104, közép 66—86, gyenge 52—64, bika, legjobb 96—106, közép 86—94, gyenge 72—84, tehén, középminőségű 65—72, gyenge 42—54, bivaly 40, növendékmárha 58—94, kiesőtönzivaló 30—42 fillér kilogrammonként élőszuliban.

Lövászár. Igás kocsiló (nehéz nyugati fajta) 180—420, igás kocsiló (könnyű nyugati fajta) 125—300, öszvér 100, alárendelt minőségű lovak 30—240, vágólovak 15—150 pengő darabonként.

Sertésvásár. Könnyű sertés 110—114, közepes 114—116, nehéz sertés 116—118 fillér kilogrammonként élőszuliban.

Nyersbőr. Marhabőr, magyar 0.90, marhabőr, tarka 1, borjubőr 1.90—2, juhbőr 0.50 pengő kilogrammonként.

Husvásár. Marhahus a nyílt piacokon: Rostélyos, vastagthátszin, felsőfél, fehérpecsenye, gömbölyű felsőfél 200—320, farto, hátszin 200—320, csontos oldalas 160—280, tarja, szegye 140—200, gulyásnak való 120—220 fillér kilogrammonként. **Borjúhús:** Felszeletelt comb 360—480, sütnivaló 180—360, pörköltnek való 140—260 fillér kilogrammonként. **Juh- és bárányhús:** Juhcomb 160—220, gerince, lapocka 120—180, pörköltnek való 100—160 fillér kilogrammonként. **Sertésbőr.** Friss karaj 220—290, friss comb, tarja, lapocka 184—220, füstölt helybeli karaj, tarja, lapocka, oldalas 230—320, vidéki 260—360, olvasztanivaló szalonna 152—164, sózott kenyérszalonna 170—200, füstölt 190—220, hárj 160—180, zsíros tepertő 180—220, helybeli sertészsír 172—180 fillér kilogrammonként.

Baromfi és tojás: Élő állatok a nyílt piacokon: Tyuk 200—320, csirke 140—300, káppan 300—450, pulyka 400—550 fillér darabonként. **Leölt állatok:** Tyuk 180—240, csirke 200—320, káppan 260—300, hizott rucsa 180—210, lud, hizott 180—220, pulyka, hizott 180—220, ludmáj 400—800, ludzsír és hárj 200—260 fillér kilogrammonként. **Tojás:** Friss teatojás 15—18, főzhető 13—16 fillér darabonként.

Vad: A nyílt piacokon: Nyul bőrbőr darabonként 250—500, kifeltve, bőr nélkül 120—130, fácán darabja 250—400, fogoly darabja 150—200, fenyves madár 70—80 fillér, szarvas comb 250—700, gerince 350—600, lapocka 150—200, egyéb 80—100, őzgerince 600, comb 300, egyéb 100—200, vaddisznógerince 250, comb 250, egyéb 100—200 fillér kilogrammonként.

Száraz gúzelék és száraz tészta. A nyílt piacokon: Lencse 32—70 hantolt feles borsó 56—80, fehér aprószemű bab 36—50, nagyszemű 56—80, szines 32—52, finom árpakása 80—120, durva 56—80, tojásos tarhonya 100—140 fillér kilogrammonként.

Zöldség. A nyílt piacokon: Sárgebara kilogrammja 10—16, petrezselyem kilogrammja 12—18, zeller zöldjével, darabja 4—15, zeller kilogrammja 18—28, kalarabé zöldjével, darabja 1—8, őszifajta kala-

rabé kilogrammja 20—30, kevert zöldség 14—20, makói vöröshagyma, kilogrammja 8—10 közönséges vöröshagyma 6—8, fokhagyma 60—100, cékla 12—20, hazai fejeskáposzta 7—12, savanyított káposzta 26—28, kelkáposzta 18—34, vöröskáposzta 24—32, burgonya, Ella 10—12, rózsaburgonya 10—12, közönséges 6—8, kifli 16—24, tömör csiperkegomba 300—400, ehets retek kilogrammja 12—24, hónapos retek csomója 1000—2000, fekete retek kilogrammja 260—320, szárított gomba 50—70 fillér.

Gyümölcs. A nyílt piacokon: Nemes fajalma 80—200, közönséges 40—120, rétesalma 45—80, nemes fajkörte 120—300, birsalma 100—160, szilvaiz 120—140, gyümölcsiz 140—320, eltett csemegeszőlő 100—240, naspolya 80—120, csipkeiz 80—90, keményhéjú dió 80—150, dióhéj 320—500, héjazott mogyoró 280—360, héjazott mandula 280—720 fillér kilogrammonként.

Fűszer, mák, méz és házlizsappan. A nyílt piacokon: Édes nemes paprika 440—480, félédes, gulyás 360—400, rózsapaprika 260—320, erős 160—200, kereskedelmi 120—160, kékmák 92—120, pergettett méz 140—150, házlizsappan 136—160, közönséges házlizsappan 96—120 fillér kilogrammonként.

Paprika. Termelői árak kilogrammonként Szegezen: Édes nemes paprika 2—2.15, félédes paprika 1.50—1.70, elsőrendű paprika 1—1.30, másodrendű paprika 0.60—0.70, harmadrendű paprika 0.35—0.40, csövespaprika füzereként 3—4.20 pengő. **Kalocsán:** Édes nemes paprika kilogrammonként 1.90—2.20, rózsapaprika 1.10—1.30, másodrendű paprika 0.60—0.80, harmadrendű paprika 0.20—0.30, füzéres csövespaprika 0.60—1 pengő.

Fapiac. Keményfában alig történik üzletkötés. **A túzfapiac** is nagyon vontatott. A készletek még két hónapra elegendők és ezért a túzfapiackezelem alig vásárol. Belföldi száraz búkkhasáb Budapesten 300 pengő, tölgy- és cserhasáb 275—280 pengő, dorong 230—240 pengő vagononként.

Borpiac. A borpiacra az élénkség az elmúlt héten is tartott és főleg az alföldi homoki bortermelő vidékeken állandóan jelentkeztek újabb és újabb vevők. Kistermelőknél kezdik a borokat fejtve vásárolni és ugyanolyan minőségű seprős borokkal szemben Malligandfokonként 10 fillérrel többet is fizetnek, mint seprőlve együtt. Kistermelőknél homoki vidéken hektoliterenként és Malligandfokonként továbbra is 1—1.20 pengőt fizetnek, urasági tételekért ugyanott 1.20—1.80 pengőt. Mórton hektoliterenként szép, magasfokú áruért 45—50 pengőt fizetnek. **Gyöngyösi** fehér boroknál az árak 20—30 pengő között változnak minőségienként. Otelló 20—22 pengő. **Ferben** 28—32 pengő. **Szege** vidékén alacsonyfokú zöld-fehér áruért 13—16 pengőt, magasfokú zöld-fehér urasági tételekért 20—25 pengőt fizetnek. Óborok iránt kereslet nincs.

Szesz és szeszitalok. A szeszüzletben ugy a nagyban, mint detailforgalomban a forgalom a rendes keretek között mozgott és az árak változatlanul jegyeznek. **Gyümölcspálinka:** A Gyümölcseszszforgalmi R.-T.-nél a forgalom törökiben gyérőbb volt, ellenben szilvaszeszben a kereslet állandóan élénk és a drágább árban is történtek nagyobb tételek. **Borpárkát** 3.50—3.70 pengő az termelőállomás, 10.000 literfokonként, plusz 2 százalékos forgalmi adó.

Idegen pénzcnemek vételi és eladási ára december hó 15-én. Az első szám azt az összeget jelenti, melyet kapunk a banktól akkor, ha eladunk idegen pénzt. A zárójelben lévő szám azt az összeget jelenti, melyet nekünk kell a banknak fizetni, ha idegen pénzt vásárolunk. **Egy pengőnél többre kerül egy darab:** Angol font 27.67 (27.87); dollár 5.68 (5.71); hollandi forint 2.29 (2.30); német márká 1.35 (1.36); svájci frank 1.10 (1.11) pengő. **Egy pengőnél kevesebbre kerül:** Cseh-korona 16.87 (16.90); szerb dinár 10.03 (10.11); francia frank 22.40 (22.70); lengyel zloty 63.75 (64.15); olasz lira 29.75 (30.05); osztrák schilling 80.25 (80.65) fillér.

Arany- és ezüstpénzek. Huszokoronás arany 22.9 (23.1); ezüst egykoronás 0.25 (0.27, forintos 0.69 (0.70); ötikoronás 1.35 (1.37) pengő darabonként.

FELELŐS SZERKESZTŐ: MAYER EMIL.
KIADJA: AZ UJ BARÁZDA LAPKIADÓ RT.
FELELŐS KIADÓ: HERCZEG JENŐ.

Gyermekkerékpárok,

német, francia és saját készítmények, **100, 130 és 150 P.** Kerékpár, dinamo-ámpák, első-rangú német gyártmányok 20 P.

Láng Jakab és Fia.

Magyarország legnagyobb, legrégebb és legmegbízhatóbb kerékpárkürtára. Árjegyzék ingyen.

Budapest, VIII., József-körtút 41. szám.

Gyűjtünk előfizetőket

Dr. FÉNYES szakorvos, vér-, bőr- és nemi betegnek rendel egész nap. Budapest, VII., RÁKÓCI-UT 32. I. EM. I. AJTÓ. — Rókus-kórházzal szemben.

VASÁRNAP számára!